Leylim Leylim

Ahmed Arif'ten Leylâ Erbil'e Mektuplar

1954-1959

-ve 1977'de son bir mektup-

Türkiye İş Bankası
Kültür Yayınları

14. Basım

Genel Yayın: 2828

LEYLİM LEYLİM AHMED ARİFTEN LEYLÂ ERBİL'E MEKTUPLAR

Sertifika No: 29619

EDİTÖR

RÛKEN KIZILER

GÖRSEL YÖNETMEN

BİROL BAYRAM DÜZELTİ

ADÎLİZCİ

HACERER

GRAFİK TASARIM UYGULAMA

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASIM: EYLÜL 2013 İSTANBUL XIV. BASIM: ŞUBAT **2014**, İSTANBUL

ISBN 978-605-360-930-8

BASKI

YAYLACIK MATBAACILIK

ÜTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-103 TOPKAPI İSTANBUL (OİİZ) 612 58 60 SERTİFİKA NO: 11931

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU **34433** İSTANBUL

Tel. (0212) 252 39 91 Fax. (0212) 252 39 95 www.iskultur.com.tr *leylim leylim*

ahmed arif'ten leylâ erbil'e mektuplar

1954-1959 - ve 1977'de son bir mektup -

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Kültür Yayınları

İçindekiler

Terk etmeyen sevda **Ahmed Arif'ten Leylâ Erbil'e Aşk Mektupları**

"Gitmek,

Gözlerinde gitmek sürgüne,

Yatmak,

Gözlerinde yatmak zindanı.

Gözlerin hani?"

"gözleri oğlumun,,, gözleri,,, gözlerinde bulurdum can tılsımımı,,, gözleri hani,,,"[1]

Mektup, mektubu yazan ve gönderen ile mektubu alan ve okuyan arasındaki gizlidir. Bu iki kişinin arasındaki giz silinemeyecek/değiştirilemeyecek bir biçimde kâğıda aktarılmış, söz uçamayıp çakılı kalmıştır. Tam da bu yönüyle “kaleme alındığı anın gerçekliği” zaman tarafından aşındınlamadan, tüm tazeliği içinde korumaya alınmıştır. Adeta fosilleşen duygular/düşünceler yıllar sonra saklandığı yerden çıkarılıp okunduğunda, o mektubu arkeolojik bir çalışmanın en güvenilir buluntusu haline getirir. Hele ki bu buluntular bir şairden kalmışsa, o şairin şiirinin Rosetta taşı ortaya çıkmış demektir.

Ahmed Arifin Leylâ Erbil’e gönderdiği mektuplardan oluşan bu kitap, edebiyat tarihçilerimize kuşkusuz önemli bilgiler sunmayı vadediyor. Yazıldıkları dönemin entelektüel ve yayın ortamını, Ahmed Arifin sürgün günlerini, yaşadığı siyasi baskıyı, içsel dünyasını ve en çok da aşkım tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor.

Mektupların yayımlanış öyküsü

Leylâ Erbil yayınevimizin davetini kabul ederek yazarlarımız arasına katıldığı günlerde *Kalan'*[1] *m* son düzenlemeleriyle uğraşıyordu. Beş yıl öncesi. Bir sohbetimizde Ahmed Arifle uzun yıllar mektuplaştıklarından söz etmişti. Ve bu mektuplar çalışma masasının alt rafında yıllardır bekliyordu. Pembe karton bir dosyanın içinde, çoğu zarflarıyla korunmuş mektuplar... Kâğıtlar çoktan sararmış, kat izleri derinleşmiş de olsa hâlâ rahatça okunabiliyorlardı. Ahmed Arif boşluk bırakmaksızın kullanmıştı sayfaları. Çoğunda derkenarlarla kalan yerleri de doldurmuştu. Erbil ailesi bu mektupların gönderildiği diyarın koşullarım bilerek, saygıyla, vefayla muhafaza etmişti onları.

Yayıncı refleksiyle Leylâ Hamm’ı ikna etmeye çalıştık, bunlar kesinlikle ortaya çıkmalıydı, *Hasretinden Prangalar Eskittim, Cemal Süreya’ya Mektuplar* ve Refik Durbaş’m hazırladığı *Ahmed Arif Anlatıyor: Kalbim Dinamit Kuyusu* dışında Ahmed Ariften geriye kalan yazılı bir şey yoktu.

Leylâ Hanım o yıllarda istemiyordu yayımlanmasını, “Ben öldükten sonra...” düşüncesi hâkimdi. Ahmed Arif’in ailesini incitmekten ya da “Leylâ Erbil bu büyük şairin aşkıyla gündeme gelmek istiyor” dedikodularından çekindiğini de söylemişti. Evet, körkütük âşık bir Ahmed Arif yazmıştı bu mektupları, aşkına karşılık bulma umuduyla ya da hayata tutunabilme güdüsüyle... Leylâ Hanım bu mektuplaşmalarda dostluk sınırını çizmiş ve bu sınırı gün geçtikçe derinleştirmişti. Ahmed Arif’in de bu konumu kabullendiği mektuplardan anlaşılıyor.

Bu arada *Kalan* yayımlandı ve yayınevi olarak bir tanıtım kokteyli düzenledik. Ahmed Arifin oğlu Filinta Önal’ı da davet ettik. Leylâ Hanım onunla tanışmayı çok istiyordu. Bu buluşmayla güzel bir yakınlık kuruldu ve Filinta’ya mektuplardan söz edildi. Leylâ Hanım, Önal ailesinin yaklaşımını önemsiyordu. Filinta tüm içtenliğiyle “Siz ve babam edebiyatımızın en değerli şahsiyetlerindensiniz, elbette ki bu mektuplar yayımlanmalı...” dedi. Bir başka konu da Leylâ Hanım’m gönderdiği mektupların akıbetiydi. Filinta arşivlerinde bu mektuplara rastlamadığını söyledi. Ahmed Ariften geriye, yayımlanmamış yazılı bir şey kalmamıştı.

Sonra Leylâ Hanım *Kalan*'dan doğma *Tuhaf Bir Erkek’i* yazmaya başladı. Kitabın bitmesine yakın “Ahmed’in mektuplarını yayımlamak istiyorum artık” deyiverdi. Hatta o günlerde kendisiyle yapılan röportajlarda bu mektuplardan söz etti ve yayımlanacağım duyurdu. Son görüşmemizde zamanı kalma-

dığını ve ölmeden kitabı görmek istediğini şiddetle haykırmıştı. Sonra sağlık durumu iyice ciddileşti ve ne yazık ki bu kitabı göremeden aramızdan ayrıldı.

Mektupları yayma hazırlarken birkaç paragraf da olsa bir “Sunuş” yazmasını istemiştim. “Mektuplar orada dururken benden ne yazmamı istiyorsun? Çok gerekliyse editörüm olarak sen yaz bir şeyler” diye çıkıştı. Gücü yoktu ya da gerçekten gereksiz görüyordu, bunu tahmin etmek güç. Bu yazıyı kaleme almak bana düştü...

Kitaplaştırırken...

Leylâ Hanım bu mektupları neden yayımlamak istedi? Onun amacını duraksamadan yazabilirim: Gerçeğe bağlılık. Aynı zamanda yalnızca halkına inanmış, bunun için büyük bedeller ödemiş ve değeri yeterince bilinmemiş bu büyük şairin unutulmaması için bir çabaydı bu mektuplar. Tek bir şiir kitabıyla yalnızca edebiyat tarihine değil, siyasi tarihimize de mal olmuş Ahmed Arifin, aydın olarak yaşadığı acılar ("Türk Siyasi Tarihi'nin işkence görme rekorunu kıracak kadar zulüm görmeme budur sebep!"; s.l37'deki mektubundan) onu çok etkilemişti. Süren davaları, hakkında verilen sürgün kararı, öte yanda büyüyüp serpilen şiirleri. Ahmed Arifin yaşamından önemli bir kesit sunuyordu bu mektuplar ve yayımlanmalıydı. Elbette ki bu amacını gölgeleyecek dedikodulardan çekiniyordu Leylâ Hanım, ama vazgeçmedi.

Leylâ Hanım'ın yazdığı mektuplara ne oldu? Bu aşk kendi karşılığını yaratabilmiş miydi? Leylâ Hanım

bu soruyu yanıtlamıştı: "Hayır, benim tarafımda aşk yoktu, yalnızca dostluk vardı". Özellikle 1955 yılından sonra yazılan mektuplardan da anlaşılıyor ki Ahmed Arif bu büyük aşkta yalnız kalmıştı. Eksiksiz bir yayın yapabilmek amacıyla Ahmed Arif'in ailesiyle görüşüldüğünü yukarıda belirtmiştim. Ne yazık ki Leylâ Hanım'ın mektupları bulunamadı.

Mektuplar metinlerde geçen olayların ve gelişmelerin izlenebilmesi için tarih sırasıyla verildi. Kimi tarihsiz mektuplar da -"Birlikte çıkaracakları ve Ahmed Arif'in Suskun adını verdiği kitapla ilgili yazışmalar", "Ahmed Arif'in Leylâ Erbil'i bir dergiye abone yapma çabası ve aldığı karşılık", "Birbirlerine gönderdikleri hediyelerin, kazak, kahve, kumaş, vd.'nin akıbeti"-gibi süreklilik gösteren konuların yardımıyla sıralamadaki yerlerini aldılar.

Metinlerde geçen adlar hakkında açıklamalara yer verilmedi. Bugün artık yaşamayan kişilerle ilgili kimileri incitici olabilecek sözler nedeniyle Leylâ Hanım böyle bir koşul öne sürmüştü. Yayıncı olarak biz de benzer bir kaygıyla mektuplarda geçen kimi kişilerin adlarını baş harflerini koruyarak, kalan harfleri ise noktalarla belirterek verdik. Aynı uygulama metinlerdeki hakaret içeren sözcüklerde de uygulandı (Ahmed Arif de s. 15, 74 ve 101'deki mektuplarda kendi noktalarını koymuştu). Buradaki amaç kuşkusuz okura bulmaca çözdürmek değil, Ahmed Arif'in mektuplarına

eksiksiz bir biçimde yer verebilmeyi mümkün kılmaktı. Bu hususlar dışında yazım yanlışları da dahil aşıtlarına sadık kaldık. Dikkatli okurun gözünden kaçmayacak ikilikler (Ahmet/Ahmed, Leylim/Leylim, Sait-Said, vd.) olduğu gibi korundu.

Mektuplardaki kimi gizler...

1954-55 yıllarında Leylâ Erbil ve Ahmed Arif birlikte yayımlayacakları bir şiir kitabı üzerinde çalışıyorlar. Ahmed Arif kitaba “Suskun” adını vermeyi öneriyor.

6 Eylül 1955 tarihli mektupta Ahmed Arif’in “Kürdün Gelini” adlı bir roman kaleme aldığı aktarılmış. “‘Kürdün Gelini’ diye bir roman yazdım. Baktım çok trajik. Yırttım, attım. Yeniden daha bir aydınlık anlatıma varıncaya yazıcam.” (s.95)

Pek de sürpriz olmayan bir bilgi de Ahmed Arif’in yazılarına uygulanan sansür. Kendi sözleriyle aktaralım: “*Forum*, bu sayı da bok etti. Yazımı ben tanıyamadım. Dörtte üçü kesilmiş. Sence bir sakıncası yoksa, bir mektupla soruver. İstersen takma adla sor ve şöyle de: (Ahmet’in daha önceki yazılarıyla uyuşmuyor. Acaba sansürde fazla mı hovardalık ettiniz?)” (s.131)

Ahmed Arif ilk şiir kitabını Leylâ Hamm’a adayacağını şu sözlerle dile getiriyor: “Sevgili canım, olağanüstü bir aksilik olursa, kitabım sana kalsın. Admı ‘Uy Havar’ yahut ‘Suskun’ koymakta serbestsin. Asıl demek istemediğim bir şey var, ama mecburum artık. Her hal ve şartta kitabımı sana ithaf ediyorum.” (s.95)

1990 yılında Refik Durbaş’ın kendisiyle yaptığı uzun söyleşide Ahmed Arif edebiyatçıların mektuplarının yayımlanmasıyla ilgili olarak şunları söylemiş: “[...] Belki halk için, okuyucu için gerekli değil ama, edebiyat tarihçileri için, eleştirmenler için gerekli olabilir. Türkiye’de henüz bu gelenek yok. Ama bir gün o da olur. Mesela Victor Hugo’nun sevgilisine yazdığı, Baudelaire’in hizmetçisine yazdığı mektuplar Fransa’da çok değerli belgeler olarak sunuluyor. Elbet bir milletin kültürü onlar da.” Bu sözlerin kılavuzluğunda sunuyoruz Ahmed Arif’in Leylâ Erbil’e yazdığı mektupları.

Rûken Kızıler Ağustos, 2013

Hasretinden Prangalar Eskittim

Ahmed Arifin Leylâ Erbil'e yazdığı mektupları kitaplaştırırken şairin ailesini, doğup büyüdüğü memleketi, iktidara ve dönemin edebiyat gruplarına karşı verdiği savaşı anlatan bir biyografinin kitapta yer almasının elzem olduğunu düşündük. Tam da bu amacımıza uygun değinmelerden ve Ahmed Arif'in en sevilmiş

kimi şiirlerinin dize dize, kelime kelime incelemelerinden oluşan $_w$. * aşağıdaki çalışmayı Haluk Oral'ın *Şiir Hikâyeleri* adlı kitabından almayı uygun bulduk... Şiirlerin değişim hikâyeleriyle değil, Ahmed Arif'in tam da mektuplaşmaların sürdüğü yıllardaki yaşam koşullarını paylaşabilmek için Ahmed Arif'in hikâyesiyle ilgilendik ve bu bölümü okura sunuyoruz.

Anadolu'nun şairidir Ahmed Arif... Hasretin, sevdanın, dağların ve umudun şairi. Tek kitabı şimdiye kadar 60 baskı yaptığına göre halkın şairi de diyebiliriz.

Ahmed Arif 21 Nisan 1927'de Diyarbakır'da doğar. Annesi Sâre Hanım'ı çok küçük yaşta kaybeder, babası Arif Hikmet Bey'in diğer eşi Arife Hanım tarafından büyütülür. Savaşta süvari başçavuşu olan Arif Hikmet daha sonra Harran'da vekâleten kaymakamlık ve Siverek'te nahiye müdürlüğü görevlerinde bulunur, Ahmed Arifin çocukluğu buralarda geçer ve ilkokulu da Siverek'te bitirir. Daha sonra ortaokulu okuması için Urfa'ya yerleşirler. Şiire ilgisi bu yıllarda başlar, en sevdiği şair Faruk Nafiz'dir. Ortaokulu bitirince babasının Diyarbakır'da okumasını uygun görmemesi üzerine Afyon Lisesi'ne yatılı olarak gönderilir. Bu seçimde ağabeyinin İsparta Ortaokulu'nda öğretmen olması en önemli etkendir.

Ahmed Arif, edebiyat bilgisini artırmak için iyi bir ortam bulur Afyon Lisesi'nde. Yıllar sonra, Refik Durbaş'a şöyle anlatacaktır o günleri:

"Edebiyat Hocamız Gündüz Akıncı idi. Gündüz Akıncı büyük bir şanstı bizim için. Akıncı, ders kitaplarından çok roman okuturdu bize. Lisede ben Andrâ Malraux'u, Max Berr'i [Weber olmalı],

Dostoyevski’yi, Tolstoy’u, Gustava Flaubert’i, özellikle de Emile Zola’yı okudum hep. Gündüz Hoca bir karar aldırmıştı Öğretmenler Kurulu’nda. Her çocuk gece mütalaalarında roman okuyabilir diye. Nöbetçi hocalar karışmazlardı. Ama roman okuyanlar mutlaka özet çıkarırdı.”*

Sevdiği şairler listesi daha zengindir artık: Cahit Külebi, Ahmet Muhip, Behçet Necatigil, Ahmet Hamdi Tanpınar ve Nâzım Hikmet. Bir yandan bu ustaları okurken, bir yandan da kendi şiirini arar. 1940’ta *Seçme Şiirler Demeti* adlı dergide Neyzen Tevfik’in şiiriyle aynı sayfada basılır şiiri. On lira da telif alır. Bu para babasının gönderdiği aylık harçlığın iki katıdır.

Liseyi bitirince askere gider. 1947’de terhis olur. Aynı yılın sonbaharında Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü’ne kaydolur. İdeolojik tercihini de üniversite öğreniminin ilk yılında yapar: Türkiye Gençler Derneği’nin üyesidir. Dernektekilerin bir kısmı, aynı zamanda, illegal Türkiye Komünist Partisi’ne de üyedir. Dernekteki yakın arkadaşlarından biri de Nusret Hızır’ın doktora öğrencisi olan Melahat Türksal’dır. Bir gün Ahmed Arif’in Komintern üyesi İtalyan Togliatti için yazdığı bir şiir Melahat’ın evinde bulunur. Yine Refik Durbaş’a anlattığına göre, henüz tamamlanmamış olan bu şiir kahvede otururken cebinden çalınmış, çoğaltılarak arkadaşının evine konmuş ve arama yapmaya gelen görevliler tarafından, radyonun arkasında, elle konulmuş gibi bulunmuştur.

Ahmed Arif polise giderek şiiri kendisinin yazdığını söyler, ifadesi alınarak serbest bırakılır.

Dernek yöneticileri mahkemeye çıkarılarak tutuklanırlar. Daha sonra yapılan kongrede dernek kendini feshetme kararı alır. Sadece Ahmed Arif derneğin devamından yana oy kullanmıştır.

Bu arada, bir yandan da şiirleri değişik dergilerde yayınlanmaktadır. Fakat daha bir dizesi bile yayımlanmamış bir şiiri yüzünden polisler alırlar onu: *Otuz Üç Kurşun.*

Şiire konu olan olay 28 Temmuz 1943’te 32 köylünün (biri kız olduğu için serbest bırakılmıştır) İran sınırı yakınlarında Özalp’ta kurşuna dizilmeleridir. Bu olay yıllar sonra Meclis’e getirilmiş ve sorumluları

yargılanmıştır. Ahmed Arif bütün dayatmalara rağmen bu şiiri okumaz polise. Refik Durbaş'a şiiri Salim Şengil'e verdiğini ve onun da *Seçilmiş Hikâyeler* dergisinde yayımladığını anlatır . Ama Ziya Şeker, şöyle yazar:

"Biz araştırmamızda 'Otuzüç Kurşunla Seçilmiş Hikayeler'de değil, 15 Eylül 1952 tarihli *Beraber* dergisinde karşılaştık. Orada şiirin bir bölümü yayımlanmıştı. Bu da, 'Yokuşun dibinden bir tavşan kalktı,' dizesiyle başlayan ve kitapta ikinci öbekte yer alan parçaydı."[2]

Şiirin tamamı ancak 1968'de *Soyut* dergisinin 36. sayısında yayımlanır.

Ahmed Arif 1951'de tutuklanır, çok acılar çektikten sonra serbest kalır, fakat 1952'de yeniden tutuklanacaktır. Ceza yasasının 141 ve 142'inci maddelerine aykırı hareketten yargılanır ve iki yıl hapse ve sekiz ay Urfa'da kamu gözetimi altında bulundurulma cezasına mahkûm olur. Zaten 38 aylık tutuklu olan Ahmed Arif, Ziya Şeker'in yazdığına göre 1955'te hapisten çıkar (Yılmaz Odabaşı'nın Everest Yayınlarından çıkan *Hasretinden Prangalar Eskittim* için yazdığı Ahmed Arif biyografisinde tahliye tarihi 7 Ekim 1954 olarak verilir). Ahmed Arif mahkemeye başvurarak, kamu gözetimi altında bulundurulma cezasının Urfa'dan Diyarbakır'a değiştirilmesini sağlar. Bir yıl sonra yeniden Ankara'ya döner. Öğrenimine devam etmesi mümkün değildir. Polis devamlı peşinde olduğu için, kendisinin veya arkadaşlarının onun için bulduğu işlerden de kısa bir süre sonra ayrılmak zorunda kalır. 1956'dan sonra *Medeniyet*, *Öncü* ve *Halkçı* gazetelerinde düzeltmen, sekreter ve yazıişleri müdürü olarak çalışır.

1967'de Aynur Hanım'la evlenir. İki bebek kaybettikten sonra özlemle beklediği oğlu Filinta 12 Aralık 1972'de dünyaya gelir. Evladına Filinta adını koyması pek çok şeyi anlatır. Zeynep Oral'la yaptığı söyleşide şöyle der:

"Yaşamımda en büyük sevinci baba olduğum gün duydum. İnanır mısınız, tam iki yıl oğlumun nüfus kâğıdını cebimde taşıdım. Cebimdeki sanki dünyanın en zengin cüzdanıydı. Oğlum olmuştu. Oğlum, Dünyanın en güzel güvercini... Dünyanın en güçlü silahı." (*Edebiyatımızdan* On *İnsan Bin Yaşam*, Ahmed Arif)

Hasretinden Prangalar Eskittim'va öyküsü

Ahmed Arif’in kitabı için düşündüğü ilk ad değildir bu. Bakın nasıl anlatıyor Refik Durbaş’a:

“Bunu anlatmak doğru mu bilmiyorum. Çok kişisel bir şey. Çok duygusal. Artık anı olmuş. Kitabımın adını ben 'Dört Yanım Puşt Zulası' koymuştum. Ama sevgili kardeşim Ali Özoğuz buna engel oldu. Bana ‘Kitabına böyle bir ad koymaya hakkın yok’ dedi. 'Seni 15 yaşında çocuklar, kızlar taparcasına seviyorlar. Sen bununla ola ki burjuvazinin tuzaklarını söylüyorsun. Ama şu da var, o çocuklara saygı duymalısın. Hatta bu adı bir şiirine bile verme, mısra olarak kalsın.’

Düşündüm, Ali’ye hak verdim. Madem öyle, kitabımın adı *Hasretinden Prangalar Eskittim* olsun dedim.

Şunu da söyleyeyim, başlangıçta ‘eskittim’ değildi, ‘çürüttüm’dü o sözcük. Yani 'Hasretinden Prangalar Çürüttüm’. Fakat ‘çürüttüm’ sözcüğünü sevmedim. Her ne kadar doğrusu ‘çürüttüm’ de olsa sevemedim. Bir de bu sözcükte üç tane ‘ü’ geliyor ya arka arkaya, kulağımı tırmaladı. İç kulağımı, yani gönlümü tırmaladı. Her şairin bir de yüreğinde kulağı vardır. Onu

tırmaladı işte. Müzik ve anlam bakımından daha güçsüz buldum.

*

O nedenle ‘eskittim’ dedim.”

Bu açıklama Ahmed Arifin şiiri üzerine pek çok ipucu verir. Kitabın ilk baskısı 1968’in Kasım’ında Bilgi Yayınevi’nden çıkar. Uzun ve sancılı bir öyküsü vardır bu baskının. Kitabın neden geç yayımlandığı sorusunu şöyle yanıtlar Ahmed Arif:

“Kitabın geç çıkması benim tembelliğimden, önem vermeyişimden. Ben bu konuda hâlâ biraz amatörüm. Hiç profesyonel olamadım.

Şiir önce bir güzellik duygusudur. Bu güzellik duygusunu kurtarmak, onu anlatmak, onu yaratmak. Ondan sonra elbet bir konusu vardır. Adamına göre, kilosuna göre, ne bileyim meşrebine

göre. Kimisi gider firavunları anlatır, kimisi güncel olayları verir. Kimisi sıradan, herkesin yazabileceği, sözüm ona aşk şiirleri yazar.

Adını vermeyeyim. Birisine şiirleri verdim. Kitap çıkacak, ama iki yıl bekletti. Her yere gitti o kitap. Biliyorum. En son Şevket Süreyya'nın sansüründen geçti. Ama olumlu rapor geldi.

Bunlar öyle bir şey ki bütün Türkiye duyuyor, anlatıyor, en son ben duyuyorum. Yayıncılar, editörler, şaşılacak şey, röntgen gibi biliyorlar birbirlerini..."[3]

Ahmed Arif'in "adını vermeyeyim" dediği kişi Bilgi Yayınevi'nin sahibi Ahmet Küflü'dür. Bu isim Cemal Süreya'ya yazdığı mektuplarda da geçer sık sık.

Günel Altıntaş, 1968'in Nisan'ında *Soyut* dergisinde *Otuz Üç Kurşun'*un ilk defa tamamının basılması dolayısıyla yazdığı makalede, Ahmet Küflü'yü ziyarete gittiğini ve kitabın yayımlanmasının neden geciktiğini sorduğunu anlatır. Küflü'nün gerekçesi "Yazı Kurulu"dur. Ahmed Arif'in pek de dikkatli okumadığı kitap sözleşmesinde iki yıl yeni baskı yapılamayacağına dair bir madde vardır, yapılmaz da. Sözleşmenin bitiminde Küflü ikinci baskı yapmak istese de Ahmed Arif kabul etmez. 70'li yılların başında Erdal Öz, Ahmed Arif'i Cem Yayınevi'nin kurucusu Oğuz Akkan'la tanıştırır. Kitabın ikinci baskısı 1971'de Cem Yayınevi'nden çıkar. Sonrası malum: Arka arkaya yapılan basımlar... Yayınevi otuz yılda 43 baskısını yapar *Hasretinden Prangalar Eskittim'in.*

Yılmaz Güney'in 1974'te çevirdiği *Arkadaş* filminde bir kitapçı sahnesi vardır. Yılmaz Güney, Melike Demirağ'a okumasını tavsiye ederek bir şiir kitabı verir: *Hasretinden Prangalar Eskittim.* Bu sahne belki de kitap için yapılan tek reklam olarak kabul edilebilir.

Ahmed Arif şiirine hep namusu gözüyle baktı. Yıllarca damıttığı şiirlerini dostlarına okudu yalnızca. Herhalde yeterince damıtamadığını düşünerek de yayımlanmasını hep erteledi. Belki de oğlu, yıllardır beklediği oğlu onun için yayımlanması gereken son şiirdi.

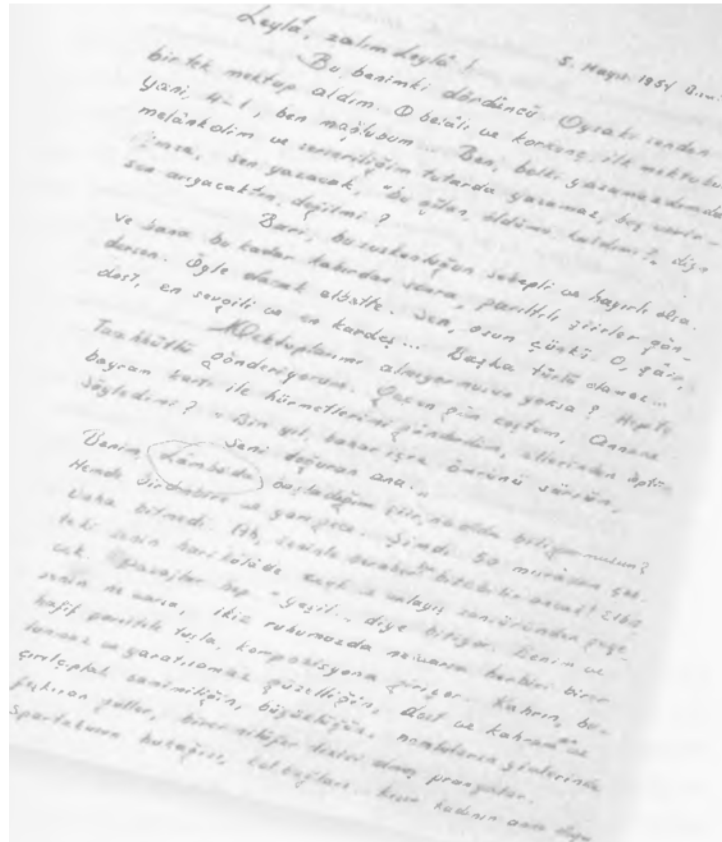
Pişmanltğtm

1990 yazında Cahit Külebi'yi ziyaret ettiğimde, "Akşam Ahmed Arif"le yemek yiyeceğim bize katıl" demişti. İstanbul otobüsüne yetişmem gerektiğini söyledim, "Umarım bir dahaki gelişimde" diye ekledim. Maalesef "Bir dahaki" olmadı. Ahmed Arif'i 2 Haziran 1991'de kaybettik.

Haluk Oral

1954

5 Mayıs 1954 Bismil

Leylâ, Zalim Leylâ!

Bu, benimki dördüncü. Oysaki senden bir tek mektup aldım. O belâlı ve korkunç ilk mektubun, yani 4-1, ben mağlubum... Ben, belki yazamazdım da, melânko-lim ve serseriliğim tutar da yazamaz, boş verirdimse, sen yazacak, “bu oğlan, öldü mü kaldı mı?” diye sen arayacaktm, değil mi?

Bari bu suskunluğun sebepli ve hayırlı olsa ve bana bu kadar kahırdan sonra, parıltılı şiirler göndersen. Öyle olacak elbette. Sen, osun çünkü. O, şâir, dost, en sevgili ve en kardeş... Başka türlü olamaz...

Mektuplarımı almıyor musun yoksa? Hep de taahhütlü gönderiyorum. Geçen gün coştum, annene bayram kartı ile hürmetlerimi gönderdim, ellerinden öptüm, söyledi mi?

“Bin yıl, bahar içre ömrünü sürsün,

Seni doğuran ana.”

Benim Lâmbo’da başladığım şiir, ne oldu biliyor musun? Hem de birdenbire ve yarı gece. Şimdi elli mısrâdan çok. Daha bitmedi. Ah, seninle beraberken bitebilir ancak! Elbette ki senin harikûlâde zevk ve anlayış sansüründen geçecek. Pasajlar hep “yeşil” diye bitiyor. Benim ve senin ne varsa, ikiz ruhumuzda ne varsa her biri birer hafif parıltılı taşla, kompozisyona giriyor. Kahrın, bulunmaz ve yaratılamaz güzelliğin, dost ve kahraman ve çırılçıplak samimiliğin, büyüklüğün, namluların yivlerinde fışkıran güller, birer nilüfer dizisi olmuş prangalar. Spartaküs’ün bukağısı, kol bağları. Kısır kadının anne oluşu ve çok uzak, kimse-lersiz bir yıldızda inleyen bir stradivarius. Dünya çarşılarının en küçük meyhanesi. Ve biz, milyarlarca, aşkın, yalanın, alçaklığın, kahramanlığın; kapıları, kapakları, kuş uçurmaz uzaklıkları ve ayrılıklarıyla, kahrolası yasaklarıyla, bu acayip kaos karanlığında, biz ikimiz! İki müthiş hasret, iki parça can... Ve canımda o ölüm namussuzu... Bütün bunları, abstrait şiir haysiyetine halel getirmeden işleyebiliyorum. Bana bu kudreti verdiğin, beni ben ettiğin için sana teşekkür etmek, galiba pek resmî kaçar. Hattâ ben, züppelik diyorum buna. Ben, senin için, ancak her şeyimi, bütün mevcut kıymet hükümlerini ve canımı fedâ etmekle belki biraz hafiflemiş olurum. Yine de ödemiş, karşılık vermiş olamam... Bu, hem çok acı, hem de şaheser bir ruh hali. Kimselere mecbur olmadım, olmam da. Yiğitliğim ve rivayet olunan erkekliğim, bundandır... Ama senin mecburun olmak, beni hiç mi hiç küçültmüyor. Aksine yüceltiyorsun, İNSAN ediyorsun, yaşatıyorsun...

“Sus kimseler duymasın,

Duymasın, ölürüm ha.

Aydım yarı gecede,

Yeşil bir yağmur sonra.

Yağıyor,

Yeşil.

"Sus kimseler duymasın,
Duymasın, ölürüm ha.
Aydım yarı gecede,
Yeşil bir yağmur sonra.
Yağıyor,
Yeşil.
....
Yivlerinde yeşil güller fışkırmış
susmuş, bütün namlular.

....
Yivlerinde yeşil güller fışkırmış
Susmuş, bütün namlular.
Susmuş dağ, susmuş derya
Dünya, mışıl-mışıl

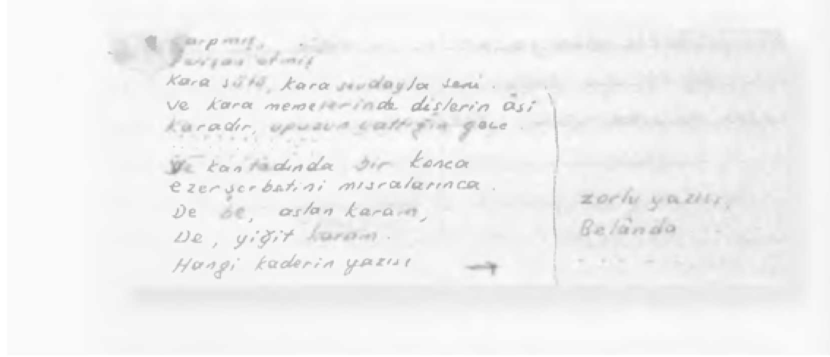
Susmuş dağ, susmuş derya
Dünya, mışıl-mışıl
Uykular, gelin.
Yılan, su getirdi yavru serçeye
kısır kadın, maviş bir kız doğurdu,
Memeleri bereketli
ve serin.
Sağıyor,
yeşil... "

Uykular, gelin.
Yılan, su getirdi yavru serçeye
Kısır kadın, maviş bir kız doğurdu,
Memeleri bereketli
Ve serin.
Sağıyor,
Yeşil..."

5

Daha, üç ayrı pasaj var. Kompozisyonun bütünü içinde çok sağlam ve çok yeni duruşları var. Nedense bu şiiri çok seviyorum. "Suskun"u kullanmama izin verir misin; onsuz edemiyorum. Bir şey daha soracağım, final benim karakterimde acı ve melânkolik bir bohemde bitiyor. Bitiyor ama korkuyorum sen beğenmezsin diye. Nasıl bitireyim, umutlu mu, sevdalı mı, yoksa ağlamaklı mı? Bana yol göster ve mutlaka yaz. Kitabımızın adı "Suskun" olsun mu?

Bir de “Kara” diye bir kompozisyon var. Hayli çetin ve karanlık. Şimdilik altmış-yetmiş mısra kadar var. Her ikisini de iyice bitirmeden göndermek istemiyorum.

Kara sütü, kara sevdayla seni.
ve kara memelerinde dişlerin âsi
karadır, upuzun yattığın gece.
Ve kan tadında bir konca
ezer şerbetini mısralarınca.
De be, aslan karam,
De, yiğit karam.
Hangi kaderin yazısı
zorlu yazısı,
Belânda

Perişan etmiş

Kara sütü, kara sevdayla seni. Ve kara memelerinde dişlerin âsi Karadır, upuzun yattığın gece.

Ve kan tadında bir konca

ezer şerbetini mısralarınca. De be, aslan karam,

De, yiğit karam.

Hangi kaderin yazısı Zorlu yazısı,

Belânda...

Vurmuş,

Demirlerin çapraz gölgesi,

Alnına, galip ve serin.

Künyen çizileli kaç yıldız uçtu,

Kaç ayva sarardı, kaç kız sevişti.

Gelmemiş kimselerin...

De be, aslan karam,

De, yiğit karam.

Hangi zehirin meltemi,

Saran meltemi Hülyanda...

Hakikatli dostun muydu,

Can koyduğun ustan mıydı,

Bir uyumaz hasmın mıydı?

Ooofl de, bunlar olsun muydu.

De be, aslan karam De, yiğit karam.

Hangi kahpenin hançeri,

Saklı hançeri,

Yaranda..."

Affet, fazlaya kaçtım. Ama sen halden anlarsın. Şâir adam, ayrılıkta, o namussuz ayrılıkta, firaklı şiirler

Vurmuş,
Demirlerin çapraz gölgesi,
Alnına, galip ve serin.
Künyen çizileli kaç yıldız uçtu,
Kaç ayva sarardı, kaç kız seviști,
Gelmemiş kimselerin...
De be, aslan karam,
De, yiğit karam.
Hangi şehirin meltemi
Saran meltemi
Hülyanda...

Hakikatli dostun muydu,
Can koyduğun ustan mıydı,
Bir uyumaz hasmın mıydı?
Ooof! de, bunlar olsun muydu.
De be, aslan karam
De, yiğit karam.
Hangi kahpenin hançeri,
Saklı hançeri,
Yaranda... "

Affet, fazlaya kaçtım. Ama sen kolaylıkla anlarsın. Şair adam, ayrılıkta, o namussuz ayrılıkta, firaklı şiirler yazmaz da ne yapar. Benim aziz Leylâm, sevgili belâm. Ya sen olmasan, ben ne bok yerim, neye yararım Mânâsız bir otomatisme'in, mânâsız bir fiziğin, kahrolası boşluğunda, ben garip, ben duyan, ben yirmidört saatte, yirmidört bin parça olan, ne yapardım?
Gözlerinden öperim. O güzel burnuna yıldızlarca öpücük... Bana yaz! Ben daha buradayım. Eğer Diyarbakır'a yazdıysan, annem alır, açmadan bana gönderir. Ben giderken sana yazarım. Kendine iyi [illegible] Bir daha hiç bir ana doğurmaz seni. Bir daha hiç bir ciban bulamaz seni. Tekrar öperim.

Senin..."

vazmaz da ne yapar. Benim aziz Leylâm, sevgili belâm. Ya sen olmasan, ben ne bok yerim, neye yararım? Mânâsız bir otomatisme'in, mânâsız bir fiziğin, kahrolası boşluğunda, ben garip, ben duyan, ben yirmi dört saatte, yirmi dört bin parça olan, ne yapardım?

Gözlerinden öperim. O güzel burnuna yıldızlarca öpücük... Bana yaz! Ben daha buradayım. Eğer Diyarbakır'a yazdıysan, annem alır, açmadan

bana gönderir. Ben giderken sana yazarım. Kendine iyi bak. Bir daha hiçbir ana doğurmaz seni. Bir daha hiçbir cihan bulamaz seni. Tekrar öperim.

Senin.

[İmza]

[Tarihsiz]

Leylim,

Nicesin gene? Beyninde mi, yüreğinde mi, başka bir yerinde mi, nerendeyse o İNAT yönünü yaratan dokuları öpmek isterim. Evrende seni özler, seni isterim. Başkaca hiç. Ne taktığım, ne de vurulacağım bir nen yok. Seni. Sade seni.

Ben iyiyim. O i...lerden henüz bir haber çıkmadı. Beklettiklerine göre, sonu iyi sanırım. İyi olmasa da takmam. Her dilediklerini yapsınlar. İsterlerse sinirlerimi, etlerimi, kemiklerimi, adımı, sanımı, cımbızlarla tek tek alsınlar. Unuttum. Korkmayı, sakınmayı. SENİ ALAMAZLAR BENDEN. Tılsım bu işte. Ayakta, fırtına gibi beni tutan bu.

Kalem tutan ellerine kurban olurum. Yaz Ahmet kuluna iki satırcık.

Ha! İş bilen tuttum. Tuğla yapıyorum. Ekmek çıkıyor. Sonbahara -olmazsa ilkbahara- kitabımızı mutlak çıkarıcam. Abstrait resimlerini biriktir. Desenlerin varsa yitirme. Kitabımıza alırız. Ne diyon?

Kulluğum, divâneliğimle ellerini, gözlerini öperim. Öpüyorum ama doyamıyorum. Mutluluk ya da cehennem bu galiba. Sana doymak, korkunç ahmaklık olur. Hadi gel...

[İmza]

10

15 Mayıs 1954 Ankara

Leylâ, Cânım,

Kayb, berbat ve sessizim... Sessiz ve dolu: Allahtan ki sen varsın. Yoksa hâlim korkunçtu.

Burası bir köy! Yakınlarımın bütün ısrar ve gayretine rağmen, hemen anneme gideceğim. Pazartesiye trendeyim. Eve gidince senin mektubunu bulmalıyım. Anneme ilk sorum o olacak zaten.

Sen nasılsın ömrüm? Son telefonda canını sıktım mı? Ben artık annenden korkmuyorum. Aksine onu, kendi annemmiş gibi seviyorum. Buna ne dersin?

Hınca hmç mısrâ doluyum. Kara ve yeşil fon, hepsinde hâkim. Biraz kendime geleyim, mendillerine, blûzlarına, yastığına mısrâlar serpeyim. Ha?

Fotoğrafındaki “halbuki...”yi hâlâ anlayabilmiş değilim. Anlatır mısın?

Bütün bunlar, beyhude biliyorum. Şaheser olan, benim uçakla oraya gelebilmemdir. Allah kahretsin, bu hastalık, bu rezaletler ve bu aile mecburiyetleri... Ne yapsam?

Gözlerinden öperim cânım. En çok da burnundan. Gülme, ciddi söylüyorum.

Yarı parçan [İmza]

11

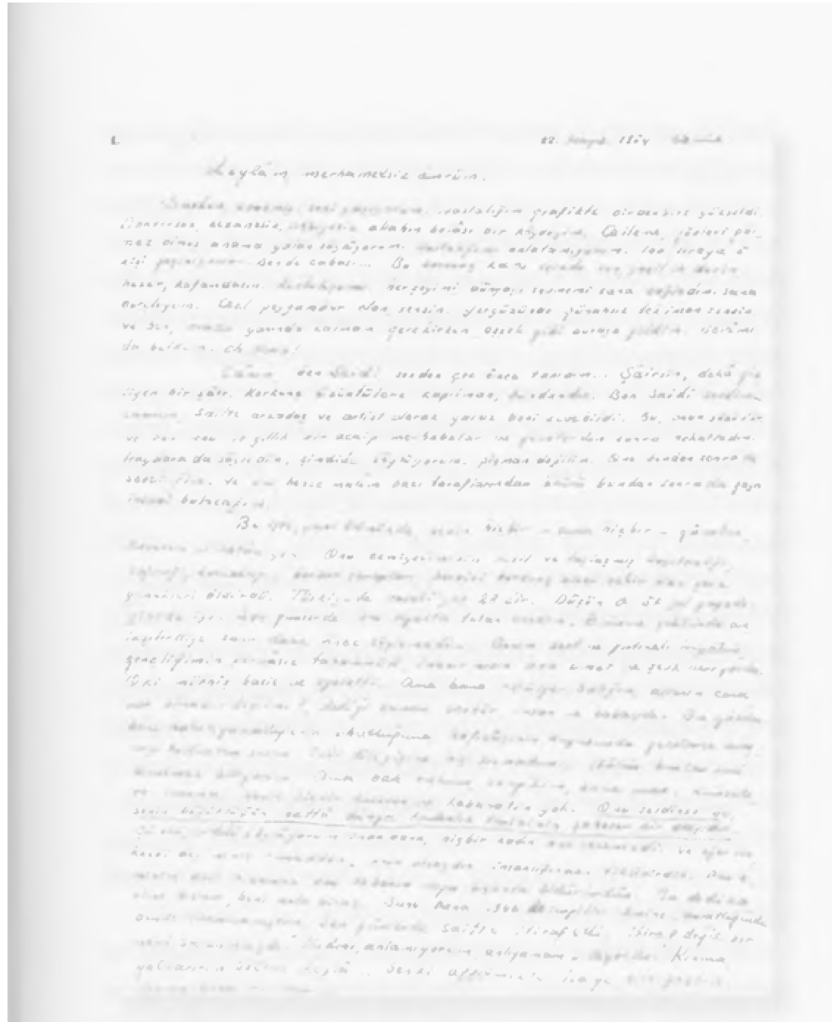
22 Mayıs 1954 Bismil

Leylâm, Merhametsiz Ömrüm,

Suskun, uzanmış, seni yaşıyorum. Hastalığım grafikte birdenbire yükseldi. Doktorsuz, eczanesiz, sıh-hıyesiz, Allah’ın belâsı bir köydeyim. Aileme, gözleri görmez olmuş anama yalan söylüyorum. Hastalığımı anlatamıyorum. 140 liraya 5 kişi geçiniyorlar. Ben de cabası... Bu korkunç kaos içinde sen, yeşil ve derin huzur, kafamdasın. Kurtuluşumu, her şeyimi, dünyayı sevmemi sana bağladım, sana borçluyum. Asıl peygamber olan sensin. Yeryüzünde günahsız tek insan sensin. Ve ben, orada yanında

kalmam gerekirken, eşşek gibi buraya geldim. Belâmı da buldum. Oh olsun!

Cânım, ben Said'i senden çok önce tanıdım... Şâirsin, dehâ gizleyen bir şâir. Korkunç üzüntülere kapılman, bundandır. Ben Said'i sevdim... Sanırım, Sait de arkadaş ve artist olarak yalnız beni sevebildi. Bu, onun sözüdür. Ve ben onu 10 yıllık bir acayip merhabalar ve gecelerden sonra tokatladım. Haydar'a da söyledim, şimdi de söylüyorum, pişman değilim. Onu bundan sonra da seveceğim. Ve onu, bence malûm bazı taraflarından ötürü bundan sonra da gayrı insanı bulacağım.

Bu işte, yani ölümünde, senin hiçbir -ama hiçbir-günahın, kusurun ve hatân yok. Onu, cemiyetimizin rezil ve taşlaşmış kayıtsızlığı, sağırlığı, korkaklığı, berbat şarapları, her biri korkunç birer zehir olan Şark yemekleri

öldürdü. Türkiye'de vasati yaş 28'dir. Düşün o 50 yıl yaşadı. Yine de iyi. Son günlerde onu ayakta tutan bendim. Övünme şeklinde anlaşılır diye sana

daha önce söylemedim. Benim sert ve fırtınalı hayatım gençliğimin pervasız tahammülü, inanır mısın ona umut ve şevk veriyordu. O ki müthiş hasis ve egoistti. Ama bana "Dülger Balığım, aslanım, canavar olmadım değil mi?" dediği zaman bonkör, insan ve babaydı. Bu yüzden beni hatırlayamadığına, unuttuğuna, hafızâ-sının kuyusunda gecelerce araştırıp bulduktan sonra özür dileyişine hiç kızmadım. Bütün bunlar seni avutmaz biliyorum. Ama bak ruhum, sevgilim, bana inan. Kimselere inanma. Senin hiçbir kusurun ve kabahatin yok. *Onu sevdinse bu, senin büyüklüğün, hattâ dünya kadınlık tarihinin şaheser bir olayıdır.* Çünkü, ciddi söylüyorum inan bana, hiçbir kadın onu sevemezdi. Ve eğer sen, kendi deyiminle "madden" onun olsaydın, insanlığından tiksinirdin. Ben eminim asıl o zaman onu tabanca veya bıçakla öldürürdün. Bu dediklerime kızma, beni anla biraz. Bunu bana 1946'da sevgilisi Emine anlattığında ben de inanmamıştım. Son günlerde Sait de itiraf etti. İtiraf değil bir nevi savunmaydı. "Kadını anlamıyorum, anlayamam" diyordu. Kızma, yalvarırım üzülme Leylâ... Sen ki affetmekte İsa'yı bile geçtin. Kızma bana ne olur...

Pam-pam'dan son çıkışımızda ben sarhoş, mest ve çocuk... Susmuştum... Hatırlar mısın? Söylüyorum: Al beni yarı canım, al... Uçakla mı gelirsin, rüzgârla mı, bak bak da gör, asıl ölmek isteyen benim. Niye mi? Ah nasıl anlatayım... Bir de şâirim ha! Hiçbir bok değilim... Sensizlik, ayrılık, ölümden çok daha rezil, çok daha ıssız, mânâsız ve boş... acı... Sana kâtil, sana uğursuz diyenin ağzına sıçarım -affedersin-. Sen de o serserilerin, katillerin, iğrenç züppelerin dedikodularına kapılıp yanlış düşüncelere varma. Kendine küfretme, kendini üzme, asıl haksızlık, çirkinlik ve cinayet budur.

Sakın ha! Sakın, e mi? Sonra beni öldürürsün, unutma... "Yazma, vazgeç her şeyden, seversen diye düşünüyorum" diyorsun. Yavrum, nazlım, bunu nasıl yazdın bana? Düşünüyorsun ha. *Acaba seni benden başka seven oldu mu?* Sevmek kelimesini soy, çırılçıplak karşına al da öyle düşün. "Yazma! Sevme!" ne demek? Beni, zorla âdi, boş, mânâsız, kendi kendine ihanet eden bir serseri haline getirmeği nasıl düşünebildin?

Az çok bildiğin şerefli, sert ve acı bir mazim var (Hal, yani şimdiki zaman seninle başlar). İnan cânım, sana rastladığım an, seni tanıdığım an, hepsi bana boş göründü. Boş ve çocuksu. Yine bildiğin gibi bir artistik istidadım var. Otorite geçinenler varsın dehâ desinler bana, dehânın da geçmişini sk...im dedirtme. Sen ki o kadar yiğit, o kadar kuvvetlisin. Ve bana "Sus kimseler duymasın" ı verdin, nasıl oluyor da böyle yanlış davranıyorsun?

"Kaçtın" diyorsun. Seni bırakıp kaçmadım. O kadar eşşek, egoist ve korkak mıyım? Kara haber, bileti aldıktan sonra ulaştı. Kendi korkunç şartlarımdan, çaresizliğimden, kahrolası parasızlığımdan, yine sana güvenerek muvakkaten kaçtım. Hayır, itildim, koparıldım. Bunda senin de ısrarın oldu... Sen sordun, sana yalan söyledim, param var cânım dedim. Ah, sana söy-leyemedim. Güner'e de söylenmez bu. Baban, annen yahut da sen, bana bir bahçevanlık, kapıcılık veya asansörcülük olsun bulabilirdiniz. Ah, razıydım. Her şeylere razıydım. Ama sana söyleyemedim. Affet beni ömrüm benim. Senin yanında olmanın, sana merhaba, nasılsın demenin, her an bir arzunu beklemenin sonsuz saadetini, sonsuz hazzını, böylece eşşekliğimden, yaraladım. Yine affet, başka türlü kalamazdım. Kendi başıma bulacağım iş, tavizler, alçalmalar karşılığı olacaktı ki buna sen çok kızardın. Belki de beni öldürürdün.

Küçüğüm, korkunç dâhim, sevgilim, senin istediğin gibi de olsam, kayıtsız şartsız kölen de olsam, daima asıl sen beni affedeceksin. Affetmeye çalış. *Cihan insanları içinde, en güzel, en iyi ve en namuslu sensin.* Buna inan. Ahmet Arif, böyle söyler... Doğrudur... Haktır... Lâyıktır... Sana yakın, sana lâyık ve hele hele "senin" olmayı düşünebilmek bile bir cesarettir. Yürek ister. Bu dediklerim insan olana, erkek olanadır tabii. İnsan'dan mahrum bir cehennem karanlığında, nasıl da bulduk birbirimizi... Küçüğüm, sevgilim, imzası martıdan sıcak, uçan uzak martılardan daha sevimli, imzası uçan kuş, kendisi İNSAN sevgilim. Kıyma bana, sensiz edemiyorum. Sence zerre kadar bir değerim varsa, iler tutar bir tarafım kalmışsa, gel kıyma bana ve "korkuyorum" deme. Otur yaz, her gün, her gece bana yaz. Kavuşuncaya kadar. Sonra yazdıklarımızı okur, güler yahut ürperir, birbirimize geçmiş olsun deriz. Yahut da, ah asıl bu, gel beni kendin al, götür. Bugünler yalnız başıma gelecek kudrette değilim. Hem madden hem de mânen bu böyle. Allah kahretsin bu aczimi. Güvendiğin biri de yok

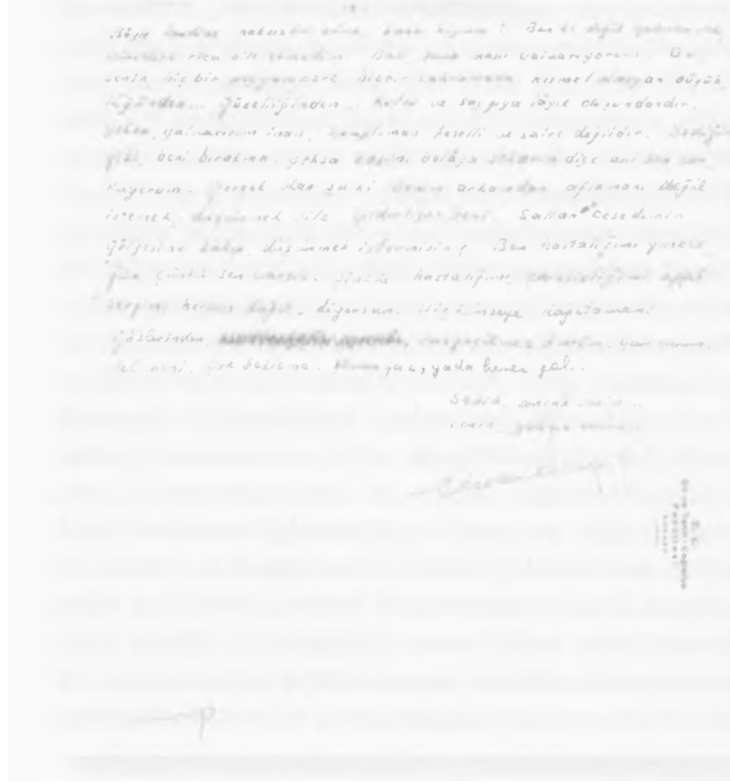
ki onu gönderesin. Söyle ne bok yiyeyim? Bu, senin halin, böyle devam ederse, benim de günlerim sayılı demektir. Mektubunu sabah aldım. Şimdi akşam. Daha bir şey yemedim.

Sözde cıgarayı bırakmağa niyetliydim. Bugünkü, inan bana unuttum kaçıncı paket. Evde bir ölüm sükûtu var. Sual sormağa korkuyorlar. Ah bir sorsalar da seni anlatsam... Ah bu rezil dünya seni tamsa, seni öğrense, seni anlasa... Kurbanın olurum Leylim, kendini üzme, boşu boşuna haksız yere kendini üzme, kurtar kendini. Bak, yanında ben varım. Seninle olduktan sonra yapamayacağım ne vardır? Önce kendine inan, kendini sev, sonra bana bel ver, bana yaslan, bak yaşaman nasıl aslî cevherini gösterecek. *Üzme hiç kendini, ölürüm sonra.* Ölmek, hiçbir şey değil. Sen böyle canlı, sıcak, dost, aziz ve en güzeli sevgiliyken ölmek, acı da olsa katlanılır. Ama senin bu bedbin halini görmek... İşte mesele burada. Artık tek mısra yazamam, bir satır uyku uyuyamam. Yerin dibine batsın hepsi. Ne bok yemeğe sana iki yıl daha önce rastlayamadım. Ben ki 29 yaşındayım. Ama binlerce yıldır seni arıyor, hasretini çekiyorum. Beni affet ve âdi bulma. Hiç olmazsa, beşerî bulduğunu söyle. ISTIRABINI ANLIYOR ve kahroluyorum. Şâirsin, hislerinde fazla derine indin. Biraz daha sâkin ol. Güner'e git, Mürüv-vet Abla'na git, annene git... Ah asıl Ahmet Arif nam bedbaht kuluna git... Ah, yarı canım. Böyle kendine haksızlık etme, bana kıyma! Ben ki değil yalvarmak, kimselere rica bile etmedim. Bak, sana nasıl yalvarıyorum. Bu, senin, hiçbir peygambere, hiçbir kahramana kısmet olmayan büyüklüğünden... Güzelliğinden... Kutlu ve saygıya lâyık oluşundandır. Yoksa, yalvarırım inan, kompliman, teselli vesaire değildir. Dediğim gibi, beni bırakma. Yoksa başımı belâya sokarım diye asıl ben korkuyorum. Gerçek olan şu ki benim arkamdan ağlamanı değil istemek, düşünmek bile çıldırtıyor beni. Sallanan cesedimin gölgesine bakıp düşünmek ister misin? Ben hastalığımı yeneceğim, çünkü sen varsın. Yine de hastalığımı, çaresizliğimi affet. "Sevgimi herkese dağıt" diyorsun. Hiç kimseye dağıtamam! Gözlerinden vazgeçilmez ömrüm. Yarı canım, al beni. Çok bekleme. Hemen yaz ya da hemen gel.

Senin, ancak senin...

Senin, yalnız senin...

[İmza]

6 Haziran 1954 Bismil

Leylâ’m, Kardeş Çocuk!

Bu kadarı da çok oldu. Ne oluyorsun yahu? Gelince bir temiz ıslatıcam seni. Kendine gel! Sen, üzüntüye, kahra lâyık veya müstahak değilsin. Yaşaman, asıl senin yaşaman lâzım. Hiç kimse, yaşamayı senin kadar hak edemez. Anladın mı? Sen, öyle birisin işte. Bunu belle, buna inan. Şendeki altın yürek, altın da lâf mı, o cânım yürek, kimselerde yoktur. Seni, güzel eden, dost eden, dayanılmaz eden yine sen’sin. Bunu da öğren. Ve hiçbir kahraman, hiçbir aziz, hiçbir hergele, sana azâp veremez! Azâbı, sen kendin icat ediyorsun. Beni de böyle berbat ediyorsun.

Dün sana bir mektup gönderdim. Allah kahretsin, kardeşim taahhütlü yaptıramamış. İçinde parça parça şiir serpintileri de vardı. Aman, alıp almadığım hemen bildir. Ve bana yaz canım.

Yaz, sever misin, kızar mısın, küfür mü edersin, neylersen eyle ama bana yaz. Beni yıkacağından falan korkma. Ve beni korkutma. Bana yazmayacaksın da kimlere yazacaksın. Düşün, İstanbul’a gelme umudum

olmasa, çoktan kendime kıyardım. Bilirsin, ölüm benim için çok önemsiz bir şey değilse de bu hususta sabıkalıyım da! Ölürüm ha! Ne güzel yaşıyorduk be! Nasıl da yaşatırsın. Kaç bin kere söyleyeyim, öyle yaşatan, öyle sevdirensin ki... Seni tanımak, seni bir kerecik bile görmek, milyarla yıl yaşamaktan daha dolu, daha hazlı ve daha değerlidir. Ama kime bu sözler, anlayana tabii. Seni anlamak, seni sevmek mühim ve aziz bir iştir. Zor da değil halbûki, ama İNSAN olmak lâzım.

Nerede beklediğim şiirlerin? Hep kulağıma, kalbime ve beynime fısıldayacaksın da ben mi yazacağım? Gerçi bu, değme şâire nasip değil ama, asıl seninkiler mühim. Buna da inan, bunu da bil, e mi? Sonra ben, böyle istiyorum. Ben, isteyince yapmaz mısın? Biraz da bunun için, bu sebeple yazmalısın. Alışıncaya, sende de yaratıcılığın altın kapıları, bütün kanatlarını açmcaya kadar. Sonrası ne benim ne de senin elinde. Soması, alıp götürür... Yalnızlığı, riyayı, canavar azgınlığı, o namussuz ölümü, yıkar, tarumâr eder. Kadeh hiç boşalmaz, rüya hiç bitmez (gerçekleşir çünkü), gençliğin ve güzelliğin, cihanlar durdukça devam eder...

Bu, beşinci mektubum. Yine 5-1 mağlubum. Benim de mağlup olmam mukaddermiş meğer. Niye yazmıyorsun hayatım? Canevim, en aziz, en sevgili ve en bir tanem? Bu, “sen” değilsin. Kendini topla, yine “sen” ol. Hemen geleyim mi? Sana ah, bir şeyler yapabilsem, bütün derdim bu şimdi. Şahsî dertlerimi, hastalığımı hep unuttum, bir kenara attım. Ablacığım! Oturup ağlayayım mı yani? Senden ayrı, ağlanamaz da! Hemi vallah, hemi billah bu böyle. Sensiz, “To be or not to be” bile olamaz, düşünülemez! Nefes alınır sanılır ama nefes değildir. Sensiz içilemez, yalnız kalınamaz, dövüşülemez. Sensiz ancak bu kafa, taşa çarpılır. Müstahaktır... Yoksa Kenyalarda, İsveçlerde misin? Aman Allahım! Geberdiğim, bittiğim gündür...

Ben, hâlâ buradayım. Bismil’de. Annemler evi onarmak için Diyarbakır’a gittiler. Ben de senin mektuplarını, sağlık haberlerini bekliyorum. Ay sonunda belki giderim. Hep, yaz diyorum ama hiç yazmıyorsun. Basarım kalayı ha! Bir kere bir iki tokadı hak ettin, görürsün bak saçlarını nasıl kökünden koparıcam. Seni gidi inatçı, seni! Kendine kıymakla, kendinden kaçmakla iyi halt mı ediyorsun, sanki.

Gözlerinden, burnunun, üst dudağına düşen fark edilmez incecik gölgesinden öperim canım. Öperim ömrüm. Yaşşa!

Senin, yine senin.

[İmza]

[Tarihsiz]

Leylâ

Önce sana böyle bir kâğıda yazdığım için özür dilerim.

Bu akşam birçok defa başlayıp sonunu getiremediğim bir hikâyeyi tamamlamaya çalıştım. Fakat nafile, insan aklını bir şeye verdi mi kurtulamıyor ondan. Daima düşünmekle ve daima da aynı şeyi düşünmekle insan aşkın bir fikri-işgâl olduğunu kabul ediyor. Sonra ben Leylâ mütemadiyen şiddetli bir arzu ile bir tatmin edilmemezlik içinde bir şeyler istiyorum. Bunun gibi, yani bu tatminsizlik gibi bir de ifade edemeyiş var ki bu insanı bitiriyor, harap ediyor. Çok defa yazdıklarımı yırtıyorum, çok defa bu, bedbinlikten ve ümitsizlikten oluyor. Fakat yine de işte yaşıyoruz ve acı içinde bile olsa bu bize bir haz veriyor ve yaşamayı istiyoruz. Ne kadar ölümü fevkâlâde bir facia gibi veya ne bileyim bir felâket gibi kabul etmesek de ölmek veya sevdiklerimizden ayrı olmak istemiyoruz. Çok zaman olmuştur Leylâ, şu memleketten gitmeyi düşünmüşümdür. Amma daima bunu yapamamışımdır. İlk seferler daima bir imkânsızlık vardı, bunlar mani idi... Son zamanlar imkânlar olmuştur amma kendim bu maceraya atılamamışımdır. Belki eminim ki ayrılık veya uzak oluş mühim değil de asıl onu düşünmek ve bir daha hiç dönülmeyeceğim ve geride kalanları insanın bir daha göremeyeceğini düşünmesi çok feci bir şey.

Bazen o ânı yaşıyorum Leylâm o zaman tüylerim diken diken oluyor. Bazen şöyle düşünüyorum da buna cesaret edemiyorum. Bir o dönmemek ve dostları Leylâm ve asıl seni bir daha görmemek... Ve asıl seni görmemeyi düşünmek insanı deli ediyor. Seni belki bir ay görmesem ne bileyim seni 3 ay, bir sene görmesem bu insana koymaz da bu bir yasak olursa ve hiç dönmemek karışınca işe, çok acı oluyor Leylâ. Amma diyeceksin ki, “Biz birbirimize o kadar alışmamıştık ki.”

Öyle değil halbuki Leylâ, alışmamıştık amma, alışa bilirdik ve alışacaktık... Netekim verdiğin *dost kalma* sözünde durursan ve ben de burada kaldıkça alışacağız da... Sonra Leylâ bazen neler düşünüyorum bilsen, bütün bu bağlardan kurtulup başka yerlere kaçmak, çocukken rüyalarımı çalan sıcak iklimlere doğru uçmak istiyorum... Amma yine de biliyorum ki Leylâm, bu imkânsız.

Çocukken ne iyiydi Leylâ, 5 arkadaştık biz. Bu yekûn zaman zaman değişirdi. Ekseriya üç kalırdık. Bütün günlerimiz, Antalya kıyılarının o sıcak ve hattı-ı istiva iklimi bizi cenup beldelerine çektikçe, hayaller kurmakla geçerdi. Neler düşünmez, cenup denizlerinde ne şirin adalara sahip olmazdık. Bu hayaller hakikat olsaydı ve sağ bir de Robenson olsaydı eminim ki kıskançlığından çatlardı.

Ama bütün bunlar cemiyet içine girmeden, sosyoloji okumadan evvelki zamanda idi. Sonra cemiyet içinde çalışan insanları, çalışmayan insanları, açları, tokları, mesut olanları, mustaripleri gördük, büyük, küçük şehirlerde gözlerinde ümit parlayan., bazen dizlerinde derman kalmayan insanları gördük.. Hikâyeler dinledik Leylâ.. Kan kusanların hikâyelerini, altın kusanların hikâyelerini ve daha neler gördük Leylâ, daha neler dinledik bu şehirde. Kitaplarda okuduklarımız da caba.

Ne olursa olsun Leylâ bunlar mühim değil artık benim için. Benim için yalnız sen mühimsin. Bana kim ne derse desin hatta bir kıza bu kadar ehemmiyet ve kıymet verdim diye bana kızanlar bile olsa, aldırmayacağım ama sen ister dostum ol ister sevgilim, yeter ki hayatımda ol. Sen Leylâ bana geldikçe sana ihtiyacım olacak. Senden başka hiçbir isteğim yok. Sen Leylâ bana her şeyi, her şeyi unutturabilirsin. Seni, bu muazzam aşka lâyık gördükçe ben, her şeyi yenebilirim Leylâ...

Düşün ki hayatta tek başımayım ve sen istersen hayatıma senden başka hiçbir kimse giremez.

Bütün hal böyleyken senden katiyen Leylâm hayat hakkında tavsiye veya ne bileyim nasihat gibi bir şey de istemiyorum. Bana karşı alâkan yalnız dostça bile olsa, bu, bir merhametten doğmasın... En nihayet iki arkadaş olalım amma bana acımana razı olamam. Senden zaten hâl böyleyken [...][4]

11 Eylül 1954

Leylâ,

Dün gece seni aradım, telefonla. Üç beş gün önce de aramıştım. Hemen bir ses, sanırım anneninki “Ankara’ya gittiler efendim” dedi. Af dileyip kapattım. Ama dün öyle olmadı. Epey ağırca bir zılgıta uğradım. “Burası Leylâ’nın evi değil. Babasının evidir.” filân şeklinde hayli kızgınca terslendim. Kadıncağız bir bakıma haklı. Ama bu işte de benim, çaresizliğimden gayri hiçbir kabahatim yok. Seni aradımsa, herhâl buna ihtiyaç duydum.

Sahiden Ankara’ya mı gittin? Bu mektubum bilmem eline değecek mi. Bu arada bana yazmalıydın. Bir haber. Hepsi bu kadar. Ben, bir eve bir de şirket adresine iki mektup attım. Telefondaki o öfkeli sesin sahibi hanımefendinin mektubu sana verebileceğini sanmıyorum. Ötekini de alıp almadığını kestiremedim, alsaydm yazardın. İşte böyle düşünmeğe çalışıyorum.

Bugünler, senden bir haber bekliyorum. Sağlığını, iyiliğini ve huzurunu bildiren bir haber. Bana gelince, şimdilik hiçbir şey sorma. Hiç de rahat değilim.

Selâm sana, altın yürekli dostum benim.

Sevgiyle.

[İmza]

Leylâ, Canım,

Bir zalimlik, kalleşçe ve gizli bir oyun oynanıyor: İkimizi, sahiden, küçültmek için. Bunu, cellât ya da işkence uzmanı yapar. Adı insana çıkan kimse yapamaz. Nevzat'a yazdığım iki mektubu alıp okumak, senin için

güç olmasa gerek. Onu gören, konuşan iki dostun da bu küçük zahmeti başarabilirler. Nevzat, öyle bir şey söylememiştir. Beni korumak veya seni küçültmek içgüdüsüne kapılsa bile bunu yapmaz! Asıl, o mektubu okuduktan sonra sana nasıl inandığımı, nasıl yıkılamaz bir dostluk kurduğumuza güvendiğimi anlayacaktın. (Bende öyle sıcak ve insan bir mektubu var ki, bunu yazan biri asla hakaret edemez), (Hem şayet ona âşık isem, bu sadece ikimizi ilgilendirir), *(Durum dediğin gibiyse,* kazanılmış bir cevheri kaybettim demektir, bunun da sorumlusu ben sen vs.) gibi cümlelerden başka seninle ilgili ve hele seni küçültecek ya da kendini savunmada, gadre uğramış, tahrik edilmiş olarak gösterecek tek kelime yoktur. Dediğim gibi, al oku. Aksi halde sana haber ulaştıran, laf taşıyanları, istersen anlamağa çalış. O, seni harcamadığını söylediğin erkekse sana bir türlü, başkasına bir başka türlü kanısını ifade ediyor... Yeryüzünde hiçbir şahıs

ve hiçbir değer'den, kuvvet'ten, seni veya başka birini sevdiğimden ötürü, ne korkarım ne de özür dilerim. “Puştça” dediğim “şey” de bu nevi bencil, karanlık ve kıskanç davranışlardır. Hayret! Hiç farkına varamadın mı? Bende şematizm, sekterlik, kabiliyetsizliğini şöhretli prensip perhizleriyle örtbas etmek gibi, bir alay “iyi insan”da bulunan budalalıklardan eser var mı? Bunu yüz yüze konuşunca daha belirli anlatırım. Yazamam, anla. Şu kadarını hatırlatayım ki, Güner'i bazı yakınlarına karşı nasıl korudum bilirsin. Kendisi de bilir. Koruma değil, bir gerçeği, bilmeyenlere, körce inananlara, aydınlık ve açık öğretmeğe çalıştım... Senin bana hakaret ettiğini, daha doğrusu ilânı aşklarımdan usanıp, bana hakaret etmek mecburiyetinde kaldığını, arkadaşım [...][5] naklen duymuş. Çocuk, senden bahsederken adını bile vermiyor, bir yerinde adını söylemiş. Senin ona (bana yazdığın mektupla) küfretmeni ayıplarım. Nezih ve hele senden bahis açılınca terbiyeli ve kısa konuşuyor. Neyse. Sen nasıl inandığım, güvendiğim gibi çıktınsa, o da öyledir. Beni aldatmaz.

“Prensip arkadaşımı üzmek” gerçekten beni düşündürür. Bu meselelerde bencil olmağa gelmez. Ama dediğim gibi ona yazdım ki (eğer arada bir ilânı aşk varsa bu, sadece ikimizi ilgilendirir); (üzmekten korkan) bir adam bunu yazar mı Leylâ? Görüyorsun ki o kadar budala değilim.

Ben sadece, “böyle sıcak bir mektubu yazan bir insan hakaret edemez” diye yazdım. Bundan senin mektubunu bir sevda mektubu gibi gösterdiğim manâsı çıkar mı? Çıkmazsa, “böyle böyle” diye sana lâf getirmek ya da icat etmek, de bakayım nedir? Benim bulacağım sıfatlar iğrenç ve korkunç olur, sen bul, belki doğrusu da budur.

Bütün bu densizliklerden ötürü mü beni aylarca, yalnızlığa mahkûm ettin? Nasıl kandın, nasıl düşünemedin ki (gerçekten ikimiz de birbirimizi çok iyi tanıdığımız halde) bu hallere düşmemize sebep oldun. Adetâ benden şüpheleniyor gibi bir havan var. Sana yadırgı, çirkin ve ayıp bir hava... Nasıl bu havaya girebiliyorsun? Hangi kahpe tuzağı, seni böyle şaşkın, benden şüphelenecek kadar kararsız, hale düşürdü?

Hiç “serçe gibi” olmadım! Ustura gibiyim. Ama milyonlardan biri olduğum doğruysa utanmam. Harika çocuk, müstesna adam gibi sıfatları oldum olası düşündüm! Önemli olan ne olduğun ve oluşu içinde nerelere kadar varabileceğini kestirebilmekti.

Bana böyle söylenmen haksız ve yanlış. Kadınca bir düşünce bu, ki sen hoşlanmazsım.. Sana “provokasyonlara kapılma” demekte isabet etmişim. Gene söylüyorum, dikkatli ol. Münasebetlerimizde ikimizi yapayalnız düşün, başkalarını karıştırma.

[İmza]

Leylâcık,

Bazıları öyledir, okumazlar, ciddî düşünemezler. Gene de aydın olmaktan vazgeçemezler. Hâttâ aydın kişi oldukları için kendilerinde mutlu bir baht, gizli de olsa, bir müstesnalık bulurlar. Bu, bir toplum derdidir. Ferdi bunlardan ötürü ayıplamak pek doğru ve yerinde olmaz. Bilirsin ki insan, muhitiyle doğru orantılı gelişir, örnekleşir vs. Şimdi bunları niye yazıyorum değil mi? Aramızda ve etrafımızda öyleleri var ki, onlarsız edemeyiz demeyeyim de, rahatça münasebetlerimizle öyle bir tiryâkîlik peyda etmişizdir ki kopamayız. Kopmak da yanlış ve zararlı. Bunları böylece kabul-lenmeliyiz, az çok kendimizde de bu haller vardır. Bu tiplerin belirli vasıflarından biri boşluk, ne yapacağını bilmemezlik, eğlence ya da bir iş uydurma gayretidir. Dedikodu cadısı bunların alt şuurunda tezgâh

kurmuştur. Bir hamallar, bir de bilginler dedikodu yapmaz. İşleri, gerçekten buna ne vakit bırakır ne de müsaade eder. Kimselere hor bakıyorsam, gözlerim kör olsun. Sevdiğim, sevdiktir gene. Ama seninle aramızı bu hale getirenleri affedemem. Tahminlerim yüzde yüz sıhhatli olmayabilir. İnşallah aldanıyorumdur ve bütün kabahat bendedir. Böylesi daha kolay halledilir çünkü, ama sana yazdığım gibi, kimseye hakkımda ya da hakkımızda konuşmak, gevezelik yapmak imkânını bol keseden bağışlama. Yahu bana yazmağa, hasta mı, ölü müyüm, halimi sormağa tenezzül etmeyen veya üşenen bir kimse, ne hak ve cesaretle hâlâ arkadaşlarımla, sevdiklerimle oturup beni konuşur? Bu tek taraflı hürriyet hangi din, hangi mezhep, hangi cihanda varmış? Yani bu değerli kimseyi tanımakla pişman mı olayım? Ben, askerde, hapiste, tımarhanede, okullarda bir alay değerli, hünerli veya hünersiz insan tanıdım ama hiçbirinden pişmanlık duymadım. İlle, rahatsız edilmek istemiyorsam, bu işin sonunda zararlı çıkacak olan ben değilimdir. Beklemesini, dayanmasını bilen biriyim, ama çok ayıp ve yazık olur. İnşallah buna mecbur olmam.

Kafanı şişirmeyeyim. Şu şu şu kimseyle konuş, filân filânla konuşma da diyemem. Ne terbiyemiz ne de insanlığımız ve dostluğumuz bu seviyeye düşmez. Ancak artık senin de bir kesin karar alman gerek. Hattâ geciktin bile. Bir hal çaresi bul da ne yaparsan yap. Ben kendi düşüncemi bundan önceki mektubumda yazdım, tekrar etmeyeceğim...

Gelelim ikimize. Şaştığım ne bilir misin? Tonla zeki, budala, normâl, sapık şu veya bu türlü erkekle, kadınla tanışıklığın, ahbaplığın oldu. Hepsinin densizliğini, zaaflarını hattâ ihanetini affettin, onları ayıplamadın, hırpalamadın. Şüphesiz bu değerli bir vasfın senin, gelgelelim, mahut mektupların biçarelikleri bir yana, sana yukarı-dakilerin yaptıklarının hiçbirini ne yaptım ne de yeltendim. Hâl böyleyken hâlâ sorgu suâl yağmurunla karışık çirkin sıfatlar ve benzetmelerle beni üzmeğe uğraşman niye? Başka biri belki bu özel davranış ve muameleden iftihar payı çıkarabilir. Ama ben çıkaramam. Aksine kendime kızıyorum. De bana, budala mıyım yoksa zekâ zehriyle belâda mı? Hiç şüphesiz, dostluk ya da yakınlığımızın âdeta benzersiz ve tek oluşu, özel ve çok itinalı davranışlar ister. Ama bu cehennem kıvılcımı, hasta ve bencil “püflemeler”le böyle ikide bir sönmek tehlikesi geçirecek mi? Bence ve benim yönümden bu imkânsız. Sana da güven ve sevgim, gerçekten, matematiğin değil, şiirin

diliyle SONSUZ... Ama. Bir “ama” var, psikolojik yapının zorunluluğu olan “etkilenme”den endişe edeyim mi? Uzun sözün kısası, ne kadar seversen sev, hangi mecburiyetle gidersen git, sevdiğin ya da gittiğin kimseyi laf dönüp dolaşıp Ahmet Arif hikâyesine dökülünce, susturacak mısın? Bunu rica ediyorum. Çok ağır bir külfet mi acaba? Özlemin ağzına kilit vurmak da zor, susturamasan bile, dalga geçebilir, ciddiye almayabilirsin. Bunu yap bari.

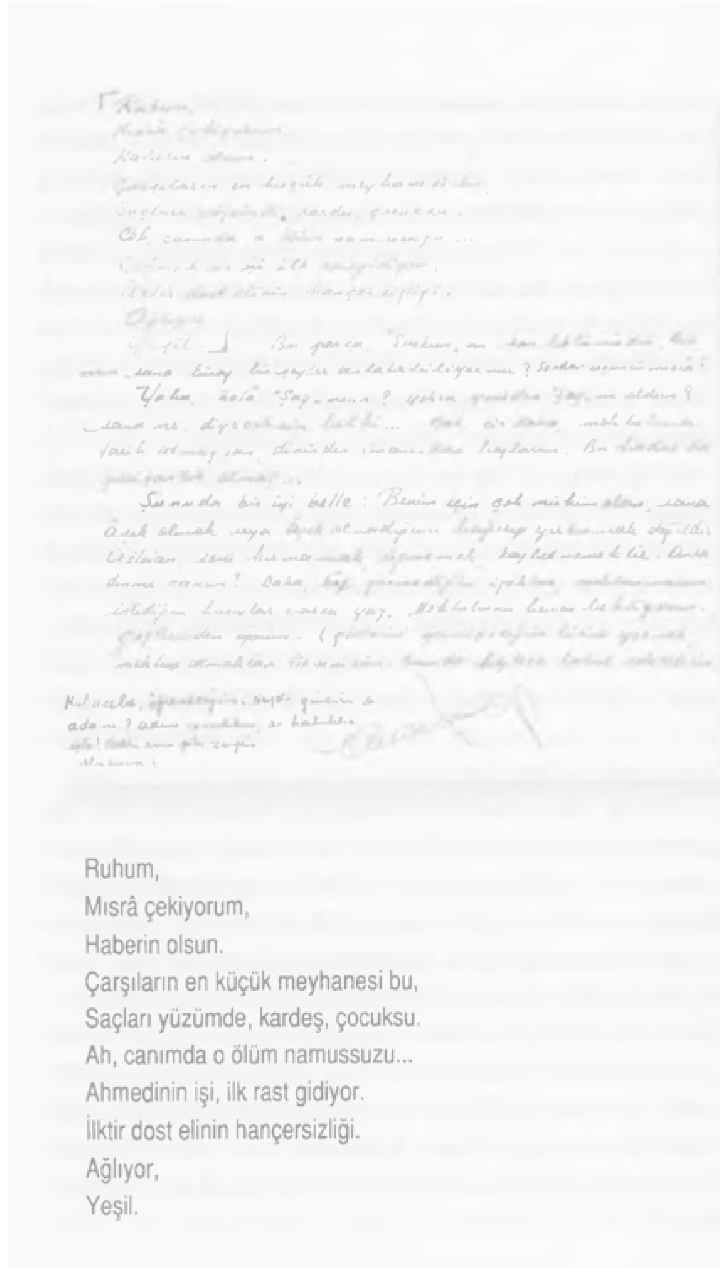
Bak, ben bir hal çaresi buldum. Uygun buluyorsan sen de böyle yap. Ben, senin hakkında senden gayri hiç kimsenin (ama hiç kimse!) dediklerine inanmayacağım, kulak asmayacağım. Farkındaysan şimdiye kadar da, belki hissî olarak, böyle davrandım. Hiç kimsenin, seni küçültücü hareket ya da sözlerine müsaade etmeyeceğim!

Bırakalım artık bu timsah sofrası, katil dırıltıları. Senin deyiminle “Bunlar bitti artık ve bulduk birbirimizi.” Sahi, nasıl oldu bu yahu? Ah, çok zalimlik ettin, çok... Demek, seni o kadar üzmüş, kırmışım ki buna mecbur oldun... Görüyorsun ya, önce otokritik! Bitti değil mi, sevgili dost? Benim yiğit, benim bahâsız kardeşim. Bir daha böyle “çocuk hastalıkları” yok! “Sen” varsın. Bildiğim, yaşadığım ve övündüğüm sen (yahu, sen ahlâkî mecburiyetten, Güner’e okuyorsun, peki o sana okudu mu, okuyor mu? Şunu niye düşünmedin, okusaydı bütün bunlar olmayacaktı, biliyor musun?)

Leylâ, ben burada şehirdeyim. Bir müddet, ben de it hali çalıştım. Bir elbise yaptırıyorum şimdi! Ne yaparsın, çıplak gezilmiyor. Bir iş umudum daha var. Şu mahkememem bir bitsin de daha da kesin olacak. Yani, Ekim içinde ya burada kalacağım ya da oraya geleceğime dair bir mecburî karar verebileceğim.

Doğrusu, bu kış kıyamette (Alplerden önce bizim Dördüncü Orduya; Süphan dağına kar düştü) hiç de gelmek istemiyorum. Galiba ihtiyarlıyorum, sefaleti artık hatırı sayılır bir düşman olarak düşünüyorum. Eskiden pek takmazdım... Ama bundan, senden kaçtığım, seni görmekten çekindiğim manâsını çıkarma. Çok, belki de en çok bunu istiyorum. Ama insanoğlu ve hele benim gibi bir deli şâir her istediğine, her zaman nail olamıyor.

îyi bir şâir olmak yolundayım sanıyorum. Sen de durulup olan biteni ve olup bitirilmeğe çalışılanları anlayarak, sakince, Leylâ'ca düşünebilecek havaya bir giriver de yazdıklarımı göndereyim. Ha, anlaşmamızı unutmuş değilim. İhtiyarlayacak olsam bile, seni bekleyeceğim. Ancak bir dergiye bir şiir gönderdim. Tabii senden hiç haber alamazken. Sonra sanat basını çevrelerindeki dostlarımda bazı şiirlerim var. Olur a, onlar da fırsatını bulup yayınlarlar. Bunları sözünde durmamazlık saymazsın herhalde? Asıl olan kitaptır. O da sensiz çıkmayacak. Artık kendine gel de yazmağa başla.

Ruhum,
Mısrâ çekiyorum,
Haberin olsun.
Çarşıların en küçük meyhanesi bu,
Saçları yüzümde, kardeş, çocuksu.
Ah, canımda o ölüm namussuzu...
Ahmedinin işi, ilk rast gidiyor.
İlktir dost elinin hançersizliği.
Ağlıyor,
Yeşil.

Bu parça, “Suskun”un son bölümüdür. Bilmem sana biraz bir şeyler anlatabiliyor mu? Sondan üçüncü mısra!

Yahu, hâlâ “Şay” mısın? Yoksa yeniden “şay” mı oldun? Sana ne, diyeceksin belki... Bak, bir daha mektubuna tarih atmazsan, dininden imanından başlarım. Bu kadar da perişanlık olmaz...

Şunu da bir iyi belle: Benim için çok mühim olan, sana âşık olmak veya âşık olmadığımı bağırıp yırtınmak değildir. Aslolan, seni kırmamak, üzmemek, kaybetmemektir. Anladın mı canım? Daha kâfi görmediğin izahlar, açıklamasını istediğin hususlar varsa yaz. Mektubunu hemen bekliyorum. Gözlerinden öperim. (Gözlerini öpemeyeceğim birine yazmak, mektup atmaktan tiksinirim. Bunu da böylece kabul edeceksin.)

Muhasebe öğreneceğim. Neydi Güner’in o adamı? Adını unuttum, o kabuklu işte! Belki onun gibi zengin olurum!

[İmza]

Canım,

Ne güzel kızsın sen! Ne yiğit dost. Tam kötüle-mişken, yakışıksız naneler düşünürken çıkar gelirsin. Yalancısın da. Kurban olayım o huyuna. Kendin üzgün, bezginken, bana öyle görünmezsin. Yük, yük dediğin bunlar işte canım. Durup dururken, müzik, düşler, serseri firar duyuları ve günlük kahrolası bir alay şu bu varken, kalkıp bi de beni çekip çevirmek. Ulan îsa mısın ne? Severim oysa onu ama senin halın başka. İsteyince daniska güzel de yazıyosun. Kokunu, sesini, nefesinin tükürük karışan serinliğini duydum âdeta. “Atma!” diycen ya, inan öyle işte. Her seferinde bir hal olur bana. Nedir bu şendeki, sen daha iyi bilirsin. Biliyorum hınzır oğlanın biriyim. İtlik ettiğim de oluyor. Derken aklıma düşersin, utanır, ezilirim. Ama günün birinde seni de dinlemiycem galiba. “Canın cehenneme!” desene be! Hep çene bunlar!

Aslolan patlamak, kendini yemektir. Yahut da tam tersi, helâl haram gözetmeden siftinmek, köpekler gibi düzüşmektir. Şüphesiz haysiyetle ilgisiz bir dünya bu. Ama galiba mezarımıza sadece haysiyeti götüreceğiz. Öf be! Anarşist miyim ne?

En iyisi sana imdat etmektir. Özlemektir seni, geberesiye. Ses etmektir, haykırmak “Leylâ!” bir tenha saatte geceler yarı. Ömrümüz çelimsiz, kısa. Çabamız korkunç ama. Ayaklarımızı bastığımız toprağın, kokladığımız havanın, şunun bunun en ibne, en akla gelmez derdini dert edinmek. Kendimizi duymaya, yaşamaya yönelmek bile yasak. Neden Mr. Haunter yahut Abdullah oğlu Durmuş için yasak ve ayıp değil bunlar? Bir ömür süren perhiz, direnme, zorlama. Korkunç itiler yaratıyoruz oysa. Eğer senin deyiminle “değmeli di mi ya” ise eh pek zararlı bir sahtekârlık sayılmaz. Bir anlamda da ölümü çabuklaştırmak ama. Ne senin o dayanılmaz ısrarın, ne büyük umutların o nefîs büyüsü, ölümü, sen varsın, elin, saçın, öksürüğün var diye takmadığımı değiştiremez. Belki çok özel bir davranış ama, ben ancak böyle dayanıyorum namussuza. Sen varken de kolay yıkılmam i...ye. Ama bir yandan da ikiniz birden aklıma geliyorsunuz. İşte o zaman dellenicem diyorum. Alacak, götürecek nasılsa her şeyi. Ama seni veremem. Alamaz da.

Çıldırıcam Leylâ, nerden açtık bu bahsi. Geçmişini s...yim Ahmet Arif’in. Herhal seni görmem yakındır. Gözlerinden hasret ile bi dolu - bi viran öperim canım.

Ha, rastladığın, okunabilecek, dergi filan olursa iletiver anam.

[İmza]

Azizim Leylâ,

Ne olursa olsun, sebeplerini sayıp dökmeyecek ve mazeretler ileri sürmeğe yeltenmeyeceğim. Gerçek olan, sana ve Güner’e karşı davranış ve düşüncelerimde haylice yanlış ve çirkin denecek durumlarımın var olduğudur.

Bir mertebe sayılırsa, şimdi bu sezgi ve yargı seviyesine varmış bulunuyorum. Ne kadar içerlemiş, kırılmış ya da rahatsız edilmiş olursan ol, artık böyle düşünebilen “Ahmed”i ölünceye haksız ve münasebetsiz bulamazsın. Sebebi de benim bu hamlemden çok, senin kendi izah ve anlayış sistemin, pek az da sürmüş olsa, arkadaşlığımızın iyi günleri hakkındaki -duygu demeyeyim- intihalarındır.

Mistik değil, dehşetli gerçek bir azâptayım. Bir sonu gelecek elbet. îki azâbımdan biri ve ağır basanı olman, benim için hiç de iyi bir şey değil. Ancak, insanoğlunun en alçak ve en affedilmez duygusu olan UMUTSUZ-LUK'a düşmemek, ona yenilmemek gibi bir eğilime tutkun olduğumdan kendimi ölesiye mahkûm ve ayıplı tutamam. Hem bu, benim hakkımdır da. Bu satırları senin beni affetmen ya da bâzı sebeplere bağlayıp bağışlaman için yazmadığımı da bilmelisin canım. Mühim değil bu. Daha mühimi ve güzeli, kırıldığın hususlarda seni, sakince ve aydınlık düşündürebil-mektir. Derdim bu işte. Bunu konuşarak daha çabuk anlatırdım. Senin de yardımın olurdu. Bilirsin, şiirden gayrisini yazmayı pek beceremiyorum. Ne var ki, seninle konuşabilmem ihtimali oldukça uzak. -Telefonda boyumun ölçüsünü ve ağzımın payını aldım!-Gazetede okuduysan bilirsin, burada beklemeğe ya da sürtmeğe daha bir eyyam mecburum ve daha sonra da sekiz aylık bir kalebentliğim var. Sağ salim onu da savuşturabilirsem ancak o zaman seninle karşı karşıya gelebilmek hayâlini kurabileceğim.

Bu, ne egosantrik ne de romanesk bir şey. Gerçek ve şimdi âdeta mukaddes olan zihnî kaygım şu: SANA ANLATABİLMEK.

Nedense aklıma hep ölüm geliyor. Böyle ne kırık ne de anlaşılmamış gitmek istemiyorum. Dostluğumuz ki korkunçtu. Ve yaşanmağa değer. Bugünkü feci haline rağmen, birbirimizi tanıma hususunda pahasız bir değerdedir. Değişik duygu ve vakalarla dolu olmasına ve kendisinin hırçın zalimliğine rağmen olan bitenimizi de aynı şekilde [...][6] atmak mümkün. Bugünler ona da yazmak istiyorum. Neyse şimdi yeri değil, seni ilgilendirmiyor, canını sıkmayayım...

Ha, sürgüne gitmeden -bugünler- bir mektubunu alırsam, sevinmem diyemem elbet! Bu da lâf mı, uçarım belki! Ama yazmazsan, ne diyeyim... Yarı yarıya da olsa kendimi bir sorununu ahlâkî mecburiyeti yerine getirmeğe çalışmış sayıyorum. “Kendi kendini

tatmin!” diyeceksin. O harikulade zekâna diyeceğim yok. Doğru da olsa, beşerî olmaktan uzak değil. Daha doğrusu erkek yaratılmanın hazin bir yönü.

“Nasılsın” diyemedim. Şarkıdaki gibi “tutmadı yüzüm” değil. Bilmem ki artık hâl hatır suâl etmeme müsaade edecekler mi hanımefendi? Tabii iyi ve

dile-ğince yaşayabilmeni canı gönülden istediğimi söylememe lüzûm yok. Başkaca düşünemem, buna mecburum. O Japon ressamı gibi, ben de, cihanın bütün doktorları senin öleceğini söyleseler inanmam. Onlara “budalalar” derim. Selâm canım.

[İmza]

//j

13 Nisan 1955 Diyarbakır

Leylim,

Teşekkür ederim. Beni şâd ettin. Mektuplar -ikimizin de- maalesef bazen kayboluyor. Çalıyor i...ler neylersin. Dün telefon ettim sana, annen ve bir

erkek -belki baban- çıktı. Kapamak zorunda kaldım. Seni dünyaya getirenlerle dövüşemem. Tamsalar, bilseler beni ne olurdu!

Bana salıyı çarşambaya bağlayan gece 1825 numaraya telefon et. Saat 18'den 21'e kadar beklerim seni. Bugün telgraf da çekeceğim sana. Sana daha emin bir adres veriyorum. Gene de eve yazarsan iadeli taahhütlü yaz. O zaman kaybedemezler. Evleneceksin demek? Herhal çocuğu sevdin! İnşallah mesut olursun canım. Ama müstakbel kocan bana yazdığına kızmayacak cinstendir inşallah. Yoksa seni kaybetmek, sesini duymamaktansa gebereyim daha iyi olur.

Mayıstan itibaren dergileri kolla! Yazabileceğim artık. Sen de gönder bana, yayınlayayım. Güner ne âlemde? Niye yazmıyor? Ama bir gün döver, burnunu kırarım onun söyle kendisine! Kısa kesiyorum affet. Yatıyorum.

Selâm biricik dostum.

Ankara'ya gidince hemen Eski Kasaplarda Necmed-

yaz. Eve yazdıklarım eline değmiyor. Sen de sağlam bir adres ver. E mi canım?

din Karakaş eliyle Ahmed Önal'a.

[İmza]

Diyarbakır. 20 Nisan 1955

Sevgili Leylâ,

Bir eve bir de SAS'eye mektup yazdım. Gerçi benimki de haksızlık ama meraktan kendimi alamıyorum. Tel de çektim. Telefon edersin diye bekledim. Neyse, bu kadarı yeter.

Son mektubun geleli hayli iyileştim. Elim kalem bile tutuyor! Beni şimdilik en çok üzen senin hastalığın ve yazmayışın, tembellik ya da boş verişin. Nasıl etsem bilmem ki? Geçim derdim olmasa nerede olsan gelir, seni bulur, yanından ayrılmaz, aslî cevherini kullanabilmen konusunda sana yardım ederdim. Biliyor musun, gençliğimi dolduran ve hâlâ da kesin bir

sonuca bağlanmayan bütün öteki belâlı dalgalarımı bir tarafa bırakabilirim gibime geliyor. Sana faydalı olabileceksem, değer bence... Korkum, ikinci evliliğinde daha da gevşemen, kendini o korkunç kader cehennemine, istidatlarının baş düşmanına bırakman ihtimâlidir. Ara sıra aklıma geliyorsa da “saçma!” diye bağırıyorum. Böyle olabilecek biri olsaydın zaten beni bu kadar ilgilendirmemen gerekirdi. Hâttâ tanışmaz-dık bile değil mi? Gene de sana bazı ikazlarda bulunacağım: Bana, yazmağa, sanatı asla bırakmamaya ve ben geberesiye, ikimizin kopmamasına çalışacağına söz vermelisin. Senin o mert ve büyük namus sözlerinden olmalı bu. Anlatabildim mi? Sade kendin için değil, benim hayatım ve kaderim için de tayin edici rol bakımından çok önemli olan bu konuda düşünmeni ve bana hemen bildirmeni istiyorum. Çok bir şey de değil! Tabii senin için! Biraz gayret, biraz da anlamağa çalışmak, yeter.

Nasıl oldun canım? Bütün hastalıklarını, dertlerini, bana sat! Yahut bana yükle... Demek iyi dostların yok artık oralarda? Boş ver, siktir et o yüreksizleri, yaşamayanları... Sen onların hiçbirine muhtaç değilsin. Aksine daha önceleri dost sandıkların olduysa, sen onlara erdemler, ruh zenginliği ve o müthiş dünya sevgisini verdin.

Bana hemen yaz. Nasıl bir ıssızlıktayım bilemezsin. Sen de olmasan “Ulan Ahmet, sahtekârın birisin, dileğince olmadıktan sonra ne bok yemeğe bu hayatı sürüyorsun?” diyip icabına bakacağım. Hiç böyle hareketsiz kalmamıştım. Ama o zaman da sen yoktun iç dünyamda, tanışmamıştık...

İster bildiğin adrese, istersen geçen mektupta verdiğim adrese yaz. Aslına bakarsan, adımı yazman kâfi, gelir bulur beni. Küçük yer, şöhretim de yaygın. Ama gene de bazı mektuplarımız kayboluyor! Aldırma, hiç bıkma yazmaktan. Taahhütlü olursa, kaybolmazlar.

Gene söylüyorum. Bana yaz. Kendini, neler yaşadığını, acılarını, sevilerini yaz. Ankara’ya gidince de ilk işin bana yazmak olmalı. Unutur, kaygılarına dalıp gidersen, korkunç bir şey yapmış olursun. Tasavvur edemeyeceğin kadar korkunç...

Selâm canım, gözlerinden...

[İmza]

23 Nisan 1955 Diyarbakır

Canım,

Mektubun geldi. Çok teşekkür ederim. Dün sana üç şiir gönderdim. Biri, kabul edersen, düğün hediyen olsun. Orada olsaydım İstanbul’un bütün çiçekçilerini angaje eder, bineceğin trene ayrı bir çiçek katarı takardım! Ne palavra! Değil mi? Ama bilirsin, senin için yapamayacağım (hiç olmazsa canımı veririm ya) bir şey yoktur...

Ne iyi kızsın be! Güner de sahiden adam seçermiş, dost seçermiş. Seni bana dost eden de bin yaşasın.

Kocan, bir hazine, bir cevahîr dünyası aldığının farkında mı acaba? Yok, mesele yüzüne ya da etine vurulmaksa, buna uğramayacak babayiğit yoktur zaten...

Leylim, ben daha buralıkta bir eyyam sürteceğim. İşimi ne zaman bitireceklerini ben de bilmiyorum! Bu, daha çok dünyanın gidişine bağlı. Herhal, iyi oluruz, kurtuluruz.

İlk işim, o zaman, sana koşmak olacak. Ne kadar özledim bilemezsin. Hep, aklımda ve hulyamdasın. Yalnızlığımı bir dolduruyorsun ki sana mı, seni yaratana mı teşekkür edeyim bilmiyorum.

Ben it hali, gün öldürüyorum. Bir tek kardeşimden gayrı anlayanım yok burada. Ötesi hepsi yad.

Sanatçı yazarlara, konu ve materyal gönderiyorum. İlhan Tarus’a “Kımıl” adlı bir böcek hakkında bir roman yahut senaryo olabilecek çapta bir taslak gönderdim. Telgrafla “Fevkalâde! Acele mahallî bilgiler ve teferruat gönder” diyor. Bugünler bununla uğraşıyorum. Benim yayın imkânım pek kıt olduğu için, böylecene geçinmeğe gayret ediyorum. Hem sanata hizmet hem de üç beş kuruş sebeplenmek gibi bir zorunluğu geçiştirmeğe çalışıyorum, senin anlıycan! Ankara’ya hemen gelmem doğru değil. Düşmanım çok! Adım unutulsun biraz, ortalık yatışsın bir hele, dediğim gibi sana gelirim... Daha daha nasılsın şaheser dost? Hatırlıyor musun,

yüzünü aklımda tutamıycam diye korktuğumu söylemiştim bir kere. Hâlbûki nasıl yanılmışım! Hasta hâfızama çakılmışsın âdeta.

Elim erse, ayağım tutsa, seni bütün cihanın görebileceği bir kuleye çıkarır ve bağırırdım: “İşte, insan buna derler! Böyle olmağa çalışın!” İki milyar beş yüz milyon âdem evlâdının seni tanımalarım, öğrenmelerini istiyorum, anlıyor musun?

Ulan, bu evlenme dalgan amma da kıyak be! Vay anasım! Desene, herifi çarptın! Hanımım, Ankaralı olucak gayrı! Hemşeri olduk. Bana da bizim dost çevrelerde “Ankaralı Ahmed” derlerdi bir vakitler. Oysa dördüncü ordu dedikleri Doğu’da doğmuşum... Neyse ne, iyi olur inşallah!

Boş vakitlerinde yazmaya, hiç olmazsa Neruda’dan tercümeler yapmağa çalış. Ve bana gönder. Ama Allah aşkına, söyle kocan sana bir stilo alsın. Ve tülbentten beter kâğıtlara yazma! Otuzumdan sonra bana kaligrafi etütleri yaptırma.

Eeeey, Haydar’ı, o teşrifat nazırım, sır lordunu kime devrettin? Yoksa Güner’e mi? Aman Allahım! Ne de iyi olur ya! Ya öteki? Haberi var mı? Haydar biliyorsa bütün İstanbul biliyordur. Belki Nuh’un Gemisi’nde özel seanslar bile tertiplemişlerdir. “Leyla gelin oluyor” diye!

Demek Güner, Vildan’ı boşadı! Bu da bir saadettir, hani ben de Güner’den boşanmak gibi bir acıyı yaşamak isterdim doğrusu. Ben Güner’in bu hallerini hor görmüyorum, olağan bir psikoloji. Belki de kızın hakkı var, kendisini çarpacak ya da divaneye çevirecek bir erkekle karşılaşmadı. Böyle bir erkek de her anadan doğmaz. Gözlerinden öperim kardeş!

XXXXXXXXXX

S U S K U N

Sus, kimseler duymasın.
Duymasın, ölürüm ha.
Aydım yarı gecede,
Yeşil bir yağmur sonra...
Yağıyor yeşil.

En uzak, ısısız ve kimselersiz,
O çocuk yıldızda duyuyormusun ?
Bir Stradivarius inler kendi kendine,
Yayı, reçinesi, köprüsü yeşil.
Önce bendim diyor ve sonra benim
Rüzgârıdır saran gökyüzlerini,
Bilinen, bilinmeyen ıssızlıkları
Ölümsüz, güzel ve mağrur.
Tenimi, tüylerimi sarsada şimdi
Kendi rüzgâriyle vurgun.
Sarıyor yeşil.

Rüya, bütün çektiklerim
Rüya kahrım, rüya zindan.
Nasılda yılları buldu
Bir mısra boyu maceram.
Bilmezler nasıl aradık birbirimizi
İki kayıp hasret, iki parça can.
Çatladı yüreği çakmak taşının,
Ağıyor gök kuşaklarının serinliğinde
Çağlardır boğulmuş bir su.
Ağıyor yeşil.

Yivlerinde yeşil güller fışkırmış,
Susmuş, bütün namlular.
Susmuş dağ, susmuş deniz.
Dünya mışıl-mışıl, uykular derin.
Yılan su getirdi yavru serçeye.
Kısır kadın maviş bir kız doğurdu
Memeleri bereketli ve serin.
Sağıyor yeşil.

Aydım ki yarı gece,
Neron, çocuk kitaplarında çirkin bir resim
Ve Sezar, bir isim, harabelerde...
Ama yüzük kaşı sanki
Koca Kartaca.
Hani kibrit suyu vermişlerdi üstüne,
Bak nasıl alıyor yiğit
Kara göklerin altında.
Alıyor yeşil.

Vurur dağlardan dağlardan,
Atmacamın çalkara, yalın gölgesi.
Kuş vurmaz, tavşan almaz ama dipdiri
Köpek balıklarıydı nasibi.
Bak Tiber, saygılı, suskun,
Bak nilüfer ~~xxxxxx~~ dizisi zinciri.
Bunlar bukağısı, kolbağlarıdır,
Cihanın ilk umudu, ilk sevgilisi,
İlk yiğit erkeği Spartakusun.
Susuyor yeşil.

Sus, kimseler duymasın,
Duymasın, ölürüm ha.
Aymışam yarı gece,
Seni bulmuşam sonra.
Seni kaburgamın altın parçası.
Seni dişlerinde elma kokusu.
Bir daha hangi ana doğurur bizi ?

Ruhum.
Mısrâ çekiyorum, haberin olsun.
Çarşıların en küçük meyhanesi bu.
Saçları yüzümde, kardeş, çocuksu,
Ah, derimin altında o ölüm namussuzu.
Ahmedin'in işi ilk rasgidiyor.
İlktir dost elinin hançersizliği...
Ağlıyor yeşil.

Leylim,
Ben fakir bir şairim.
Bu ne düğün hediyesi vay.
Zaten bana [illegible] gibi birşey...
Ne yalan söyliyeyim, [illegible]. Bir [illegible]
[illegible] gibi. Bunu ancak sen anlarsın.
[illegible]
[illegible]

Aman Aman Hey...

Gördüler.
Yedi cihan.
İn, cin, Kaf dağının ardındakiler.
Kıtlık da, kıran da olsa
Gördüler, analar neler doğurur.
Aman, aman, hey...

Dünyalar vardır, ~~dünyalar,~~ — elvan,
Bir su damlasında, bir kıl ucunda.
Meyvalar vardır, meyvalar,
Ağacı, omcası yok.
Sana vurgum, sana dost.
Beride Kabil'in murdar baltası,
Ve kan değirmenleri, kader kahpesi.
Beride borazancıları, [illegible] o puşt ölümün,
Hazır, zilzurna keyfinden
Hazır, ırzını vermeğe
Yiğitler vuruldukça.
Ve timsahlar neden yavrusunu yer ?
Akarsu duruldukça.
Cadı, yalan hamurunu dağ-dağ yoğurur
Aman, aman, hey...

Bu zindan, bu kırgın, bu can pazarı.
Macerâ değil.
Yaşamak, sade ''yaşamak''
Yosun, solucan harcıdır.
Öyle açar ki murâd,
Susuz, güneşsiz de kalsa, koparılsa da,
Şavkı, bulut güllerinden daha bir suna
Daha bir burcu-burcudur.
Bu zindan, bu kırgın, bu can pazarı.
Macerâ değil.
Sardığım, toprağımın altın sabrıdır,
O sert, erkek hızıdır, lâhza başında
Cıgara değil.
Ve sevdiğim, uykusunda bağırır
Aman, aman, hey...

Meltemin bir tadı ustura ağzı,
Biri, kız memesi, tılsım.
Yağmurun bir damlası süzülmüş küfür,
Bir damlası aşk.
Senin uykuların hayın, düşlerin kardeş,
Duyarmısın, anlayıp sızlarmısın ki?
Gece, saman yollarında rüzgâr çıkıncayadek,
Mısrâlarım, kardeş-kardeş çağırır
Aman, aman, hey...

Serâbın bir sonu vardır,
Ufkun, sıradağın sonu,
Uçarım, kaçarım bir sonu vardır,
Senin sonun yok.
Mandaların, kavakların pazarı olur,
Senin pazarın olamaz.

Leylâ,

Sensiz nar çatlamaz, bebek gıllı demez,
Beni böyle şâir, divâne etmez
Kızımın çerkez göğsü.
Senin yüzün suyu hürmetinedir
Buğdalara, cevizlere yürüyen
Kara toprağın ak südü.
Bir bilsen, kimlere tasa, kedersin,
Duyarmısın, utanıp şaşarmısın ki ?
Bir bilsen, kardeşlerim ne can çoçuklar,
Ve bilsen, nasıl vurur beni bu duvar.
Akşam-akşam, kara sevdam ağırır
Aman, aman, hey...

UNUTAMADIĞIM

Açardın, yalnızlığımda
Mavi ve yeşil.
Açardın,
Tavşan kanı, kınalı, biraz berrak.
Yetirdim acıları, kahpelikleri...

Gitmek,
Gözlerinde gitmek sürgüne.
Yatmak,
Gözlerinde yatmak zindanı.
Gözlerin hani ?

'To be or not to be' değil.
'Cogito ergo sum' hiç değil.
Asıl iş, anlamaktır kaçınılmaz'ı.
Durdurulmaz çığı,
Sonsuz akımı.

İçmek.
Gözlerinde içmek, ayışığını.
Varmak,
Gözlerinde varmak, can tılsımına.
Gözlerin hani ?

Canımın gizlisinde bir câr için ki,
Kan değil, sevdamız akarcı geceye,
Sıktıkça cellât, kemendi...

Duymak,
Gözlerinde duymak, üç-ağaçları...
Susmak,
Gözlerinde susmak, ustura gibi.
Gözlerin hani ?

Ahmet ARİF

Ankara’ya gelmiş olmalısın herhal. Bundan önce de sana -Ankara’ya- yazdım. Eline geçmedi anlaşılan. Yahut muhteşem balayında beni hatırlayabilmene fırsat bulamadın. Değil evlilik, insan düşüncesinin ulaşabildiği bütün kavramların üstünde, biz hep birbirimizi görecek, duyacağız. Dostluğumuzun uzun ömürlü -hiç olmazsa biz dünyamızı bırakıp gidinceye- oluşu, bundan...

Sana hep kendimden açayım derim. Oysa elim tutmaz, dilim varmaz. Ne zaman bu düşüne kapılsam, aklıma hep senden açmak gelir. Kimselere karşı böyle değilim, bilirsin ne hergele asî olduğumu. Hoşuma gidiyor bu. Daha doğrusu hoşa gitmekten başka, baskın, ayrılınmaz bir tutku. Seni anlatabilmek... Kime ama? Bu bok düzenin, bu dört boyut zindanın, kâinat, sonsuzluk fâlan dedikleri bu ölümlü şakalar kaos’unun nesine, neresine anlatmak?

Oysa seni düşünmek, bu kokmuş erdemlerin çok uzağında. Onlarla hiçbir ilişiği, sebepliliği yok. Belki de “mutluluk” bu. Beni susturabildiğine, yerimde çakılı bir taş gibi tutabildiğine göre de değer olarak düşünülmesi zorunlu bir hâl.

Nasılsın canım? Kansızlığın, allah kahretsin, yorgunluğun geçmedi mi daha? Bana kalırsa yanlış bir kanıdasın. Aklına ziyandır öyle şeyler. Sen yorulmayacak, usanmayacak, ölünceye genç kalacak ender yaratılan kızlardansın. Eski, yiğit haline gelebilmelisin. Yoksa beni, “bu mısra, hele yâr, bu asi tutku” kim avutabilecek. O gün, hiç gelmeyecek. Ama gelirse, yaşamaların, umutlanmaların sahiden bir anlamı kalmazsa, haber et bana suskunluğa beraber gidelim. Benden önce böyle bir yolculuğa çıkamazsın zaten. Son tramvayı kaçırsam bile, imansız, rahipsiz, merasimsiz, gelir sana ulaşırım ilk durakta. Üzerimde künyemsi hiçbir şey bulunmamalı. “Bir garip öldü diyeler - Üç günden sonra duyalar - Soğuk su ile yuyalar - Şöyle garip bencileyin.” Ne güzel demiş! Yunmuş, arınmış, katkısız, riyasız seviler şâiri Koca Yunus!

Bak nerelere aldın götürdün... Utanmalı, küfretme-li, kendimi öldürmeliyim; bu uzak, mânâsız ve korkunç düşünleri sana nasıl yanaştırabildim diye... Sen ki bir yaşama anıtı olabilirsin. Affet bu “anıt” lafı soğuk, yakışık almadı. Dur bakalım, bir kelime bulmalıyım. Yaşama

rüyası! Bu sefer tutturabildim. Rüya! Ne güzel. Hem de kalemden akan bu sızı kadar gerçek...

Evet, nasılsın canım? Dünyamız iyiye, nispi de olsa beraberliğe, hoş görürlüğe doğru hızlandı. Seninle bir sofrada şiirden, evrenleri dar bulan yüreklerimizden, yalana, kötü-haram suların için-için akmasına, budalaca korkulara karşı, çoğu zaman bizi de yoran, umutsuzlandıran çabamızdan açıp, çarpılacak mıyız dersin? Çarpılmak dedim de aklıma geldi. Birinde Güner, Vildan, ben ve öteki, Kuzu’da çekiyorduk. Ay, ^azı saf şairlerin övdüğü kadar nefis, deniz efsânevî rır gelin gibi pul pul, ışıl ışıldı. Birden Güner, “şiir îsriyorum” dedi. Ben formumda değildim, aksilendim, □ardağı mezesiz yuvarladım. Güner de kabadayılık

■ arışına döktü işi, bardağı doldurup dikti. Korkunç naktı bana. O an, ne istersem ona yapabileceğimi, Kayıtsız şartsız teslim olduğunu anladım. Bu da ayrı bir sarhoşluk! Başladım tabii şiire. Bilmem daha önce anlattım mı sana? Şiir bitinceye gözlerini açamadı. Ama o son bölümde emrettim, açtı. Ağlıyordu! Ne Kerim, ne garsonlar, ne de Kuzu’nun duvarları ömürlerinde böyle şey görmemişlerdi. Hiç elletmedim kimseye, rahat bıraktık, doyasıya ağladı. O zaman Vildan Hanım “çarpıldın” dedi. Oysa çarpılan bendim. Kimsenin haberi yok! Melodram artistiymişiz de haberimiz

■ okmuş meğer! Bu halimizi sen çok iyi bilirsin...

Daha neler canım? İyisin, hoşsun değil mi? *Şiir Sanatı*"m aldın mı? Bu sayı bir şiirim olacaktı galiba. Daha bizim buralara gelmedi de bilmiyorum.

Annemler geliyor. Mektuplarını eski adrese yazabilirsin artık, kaybolmaz.

Gözlerinden öperim. Kocana, varsa, ev halkına saygılar.

[İmza]

U Y   H A V A R

Yangınlar, kahpe fakları,
Korku çığları.
Ve irin selleri, aç akbabalar,
Suyu zehir bıçaklar ortasındasın.
Bir cana bir başa kalmışsın vay vay...
Fusatsız, duldasız, üryan .
Bir cana bir de başa...
-Seher vaktı leylim leylim-
Cellat nişangâhlar aynasındasın .
Oy sevmışem ben senı...

Üsküdardan bu yan dördüncü ordu...
He canım...
Çiçekdağı kıtlık-kıran,
Gül açmaz, çağla dökmez.
Vurur alnım şakına,
Vurur çakmaktaşı kayalariyle,
Küfrünü Medetsiz, Munzur.
Sarıantı suyu kan akar
Ve ben şairim...
Namus işçisiyim yani, yürek işçisi.
Korkusuz, pazarlıksız, kıl elenmemiş,
Ne salkım bir bakış
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ölmemin sebebi, unutma, sevgilim.
Yaran derine düşmüş,
Fitil tutmaz, bilirim.
Ama hesap dağlarladır,
Umut dağlarla...
Düşün Thérmonuclaire çağda bir ayağımız,
Ham çarık, kıl çorapta olsa da biri.
Düşün olasılık, atom fiziği
Ve bizi biz eden amansız sevdâ,
Takıp çengellere iki zamanı,
Yarının çocukları, gülleri için,
Herbirinin ayva tüyü, çilleri için,
Koymuş postasını
Görmüş restini.
He canım — -[redacted] sen getir üstümü-
Uy havar,
Muhammet, İsa aşkına,
Yattığın ranza aşkına,
Deee dağları un eder Ferhadın gürzü,
Benim de boş yanım hançer yalımı
Ve zulaada kan, ter içinde âsi,
He desem koparacak dizginlerini,
Yediveren gül kardeşi bir arzu...
Oy sevmışem ben senı...

[Tarihsiz]

Dost,

Bunu da alınca gidersin herhal. Bir gitmeden bir de gider gitmez yaz. Hiç sevmem böyle olmayı. Yoksun, garipsi, yenik. Bugünler böyleyim ama. Bir ölçüsüzlük ya da idrâk bulanıklığı bu. Senin oradan göçün, bir yeni ayrılıkmış gibi koyuyor bana. Oysa ha orada, ha daha ötelerde olmuşun. Bunun bir ayrı niteliği olmamalı, ayrılık ayrılıktır işte. Gel gör ki değil öyle. Koyuyor, eziyor, bir hal ediyor. Ben bunu, seninle günbegün daha bir dolmak, daha bir senden olmakla çözümlüyo-rum. Kendimi her dinleyişimde seni içimde bulmakla. Bu böyle midir? Lütfen çözümle bana. Dellenicem Leylim. Bir dellensem gerisi önemsiz belki. Ama bunun sanısı korkunç. Böyle şey olabilir mi? Bir canda iki can yaşamak. Mutlak bir çözüm yolu var bunun. Anlat bana. Senden bir şeyler ummak... Umutların en olmazı da bu belki. Saçmaladım gene.

En güzeli, en kestirmesi seni olduğun gibi yaşamak oysa. Böyle benzersiz ve paha biçilmez bir dostluğa beni lâyık gördüğü için Tanrı’ya teşekkür etmek. Athe oluşumun önemi yok bunda. Bir Tanrı yaratırız olur biter. Daha doğrusu şükranlarımı sana sunmalıyım. Benim etli, kemikli, kimi sonsuz yiğitlikte kimi de yetersizliğin o kahrolası acısında sürüp giden Tanrım.

Hem Tanrı olmak mutlu, güzel, istenilir bir nen değil pek. Kıyamete kadar seyirci kalmak şeytanın bile dayanacağı şey değil.

Nasılsın diye sorabilirim şükür sana. Yüzüm tutuyor hele! NASILSIN?

Özledim diyebiliyorum ya, yeter bana. Evet ÖZLEDİM SENİ. Hastalıklar, musibetler, uzak kalsınlar sana. Yerine, ne çekeceksen ben çekeyim. Yerine, ne belâ bulacaksa beni bulsun. Kadalar beni alsın. Kurban başan. Başan dönüm. Kadan alım. Cümle dünyalıkları senin ayağının dimağına kurban ede-rem. Bir havan, bir tutumun var ki âb-ı hayata bile değişmem. Yiğit, rahat, dobrasın. Beni hiç kırmadın. Umut, yaşama sebebi, zulme dayatma yetisi oldun bana. SENSİZ EDEMEM. Bunu bir eksiklik sayanlar olabilir. Takmam kimseyi. Sensiz edemiyorsam bu bana ancak yücelik, haysiyet verir. Dünyaya geldiğime pişman değilem! Seni tanıdım

çünkü. İnsanların yarıdan çoğunun beyinleri, oraları çalınmışsa dünyamız -o güzelim aklımıza zarar- puştluklarla doluysa, koymaz bu bana. Çünkü sen varsın. Sen tek başına, cihanın Dütün haksız, canavarca düzenine karşı beni ayakta tutabiliyorsun. Benim soyumdan insanların yaşadığı müddetçe, Kenya'dan Kamçatka'ya sen yaşanacaksın. Bana senin adını ölmezleştirmek düşer. İşim bu benim. Sense ölmezliğe bile gülümseyecek kadar benzersiz ve yücesin. Canının her milimetre karesine varıncaya, bir canlı imgeni gökyüzlerinde gezdirmek geçer içimden. lUlan dünya insanları, ulan ibneler, bakın işte bu Ley-lâdır!) diye bağırırdım hem. Otuz yaşında böyle çocuksu düşler kurmamı yadırgama. Oğlunum ya! Sahi oğlun olsaydım bir düşün! Sözü hoş gelir sana ama beni doğurduğuna pişman olurdun o da başka! "İtlere köpeklere ana olaydım. Seni doğuracağıma bir batman taş doğuraydım da her gün sırtımda taşıyaydım" diye ilenir bizim buralığın anaları. Sen ne derdin kim bilir? Bir ayağı karakolda bir ayağı mapuslarda bir oğlan. Tembel hem de. Serseri hem de. İşi gücü sevmek, yanmak ve yanmak. Ama ben gene seni sevecektim, gene sana yanacaktım. Her ne hal ise neyin dersen oyum. Oğlum de, delim de, divanem de. "Höst oradan!" de, de oğlu de. İstersen bir de "yavaş gel oğlum, yasak bölge var!" de.

Ha geçen mektubunda bir "burjuva kokmayım burnuna" diyorsun. Yanlış o. Ne kokarsan kok. İster sarmısak ister chat noir! Ben sana ölümsüz, ölümlü, değişir, değişmez niteliklerinle mecburum. Ötesi yok bunun. Kambur, cüzzam da olsan (tövbe tövbe!) benim için aynı gül tazeliğindesin. Beni idama da götürsen, dönüp yüzüne pişman bakamam. Şimdi bunca hengâmeden sonra nasılsın Leylim? Canını sıkıyorsam haber et. Paldır küldür bir herifim. Çoğu zaman kaş yaparken göz çıkarırım. Affet, yazım dağılıyor... Ha, "Uy Havar" İstanbul'da epey gürültü koparmış. Yalan değilse milletin ağzındaymış. Mapusaneden de mektup aldım dün. Onlar da bir hayli çarpılmışlar "Uy Havar"a. Beni asıl ilgilendiren senin kanıların elbet. Şiirimi benim kadar anlayan bir tek sen varsın. Sanki kendin yazmışsın gibi rahat ve isabetli konuşursun. Abidin de böyleydi ya, hepsinde değil. Değinmemizde etkisi yok değil bu niteliğinin. Ama sen dilsiz, lal da olsaydın, sağır da olsaydın sonuç değişmezdi bence.

Bir eyyam da sana Lalikom diye seslenicem. "Benim dilsizciğim" diye anlam verilebilir. Ama bu bir ünlemdir daha çok. Sevili, yangın bir ünlem.

Ne Türkçe, ne Kürtçe ne de Zazacadır. Bu üç dilin bileşiminden doğan bir ünlem bu. Lal, Türkçedir. Lalik ya da lalo Kürtçe. Om eki Zazacaya kaçar. Ya işte böyle Lalikom! Ses et, konuş, sev, payla bir hal et ama. Küçük dilin yerindedir inşallah. Kurban olur, çoban dururum dillerine senin.

Bineceğin trenlerin soluğu tükenmesin. Ayağını attığın yerler deprem görmesin. Denizler uslu, vapurlar yollu olsun. Ferman et rüzgâr beni de alıp oralara atsın.

Mutlu ol. Allah beni kahretsin. Gözlerinden öperim. Ellerinden öperim. Öperim kızı öperim. Öperim oğlu öperim.

[İmza]

Leylâ, Dost,

Ne âlemdesin? Mektubun gelmez oldu. Hiç değilse bir bir buçuk aydan beri bu böyle. Sağ salim olduğuna göre -sağlığından haberim var ama salimliğini bilemem- ya gene kayboldu mektuplar yahut da... Yahut da ne bileyim, karanlığa tabanca sıkar gibi yorumlarda bulunamam ki. İmzana nasıl sevindim bilsen! Senin el yazın! Kalender, sâde ve aceleci el yazın. Belki de içerledin bana ama sahiden orada olup olmadığını ve mektubu alıp alamayacağım endişeyle düşünüyordum. Bak, ben çakmam bu inceliklerden, balayında geline dostları ve yakınları yazarlar mı, yazmazlar mı bilmem! Ama bildiğim en önemli şey, senin deyiminle kopmamak, kaybetmemektir seni. Alışamadım gitti şu evliliğine. Kırk kocaya da varsan -töbe töbe- benim için değişmez, usanılmaz ve yaşanması cihan değer dostsun sen. Kocan mı, sevdiğin adam mı her neyse, bunu bilmeli. Sen demiştin, namuslu çocuk, diye... Nasıl, sevebildin mi Ankara’yı? Doğrusu meraktan çat-lıycam! Seni, Yenişehir hanfendileriyle kabul günleri yahut partilerde düşlüyorum da! Hani o dört dörtlük görünen -aman allah!- hanım kızlar, cici anneler, lolo gelinlerle! Atıyorum di mi? Kim bilir yalnızlıktan ne haldesin. Yahut yalnızlığı özledin. Bu İkincisi -neden-se- daha bir aklıma yatıyor. Belki canım istiyor da ondan.

Ben kaç gündür yataktayım. Önemli değil, bacağım tutulmuş. Sen de olmasan zindanı özledim diycem. Ne bu be?

Hemen bir satır yazıver canım. Resim işinde de un serdin ipe gene. Neyse, sağ ol da, gerisini nasıl olsa bir hal ederiz.

Selam eder, gözlerinden öperim.

[İmza]

Leylâcım

Merhaba. Ankara'dan attığın ilk mektubuna hemen cevap yazmıştım. İki de şiir sardım araya, aldın herhâl. Şimdi mektubun üstüne daha bir düşünebiliyorum. -Sık sık mektubunu okuyorum, hoşuma gidiyor. Dinç ve umutlu oluyorum. Ne bileyim, tiryakilik diyeceğim ama öyle de değil. Hiçbir şekilde başkaca, giderilemeyecek bir susamam var, işte onu gideriyor, sarıyor beni.- Son denemen üzerinde düşündüm. Sencileyin usta bir şaire akıl verecek yetide değilim elbet. Bana kalırsa şiirde konuşturduğun tipi onun ağzından değil, doğruca senin kendi ağzından konuştursan daha başarılı olur. Aslında bu esprili *yapıt* senin stilin değil. Gene de başarılı olabilir. Oktay Rifat bu alanda epey çene çaldı: "Büyük beyin adı Hıdır - Kendisi bankada müdür - Sabah sabah masa başında - Veznedarın Müşerrefi düşünür-" Belki şiir değil ama ustaca bir neşter. Tabii sen üstelik şâirsin. Esprinin yanına şiiri, o anlatılmaz tılsımı katabilirsin. Taşlamaya giden ama hiç de taş kokmayan bir çeşit destan yazıcan galiba. Anlat o hanımı. Uzun uzun, evini, çevresini, öğelerini, saçının yahut aklının kısalığına rağmen, yaşayan, sevilebilen yönlerini, sonra da geçiver o meseleye

(bacağına, göğsüne, orasına) -şaheser kızsın be! Her zaman demez miyim?- ve en son atıver o beyefendinin koynuna yahut Hilton'a. Belki uzar, canını sıkmasın, sabırlı ol, güzel bir şiir vereceksin sonunda. İspanyol şairleri yaptı bunu. Bizde ilk örneği sen vericen galiba. De be Leylim, seni görüm! (Göreyim demektir bizim buraların Türkçesinde). Bu kadarlık bilgiçlik yeter. Gelelim. Gelelim gene Leylâ'ya. Demek hep uyuyorsun? Ankara öyledir, hele sizin semt. Gerçi Sıhhiye ve Ulus'tan daha yüksektedir ama gene de ağırdır uykusu. Ben İncesu'yun ve Dikmen'in uykusunu severdim. Gün atar atmaz insan uyanır, yatamaz oralarda. Akşam serininde çıkıver dolaşmağa. Çankaya'ya doğru yürü, açılır, dinlenirsin. İstersen git Sabahat Abla'yla tanış. Bir selâm çakarsın, önce benden taraf yanağını

öpersin, sonra A....’ten yana hatır sual eylersin. Kabadayı, Osmanlı karıdır. Sever seni, deli divanen olur. -Güner’ce değil!- Öyle bile olsa ne önemi var. Biliyor musun, çok düşündüm bunu, hemen hemen biricik dostlarımı nedense A....’ten sonra tanıdım. Bir kızgınlığım yok budalaya ama bana öyle geliyor ki sevmiyorum o oğlanı. Galiba içerliyorum da ona. Herhâl bir hüneri, ne bileyim inandırıcı, aldatıcı bir tarafı var herifin.

Levent’tekilerle aran nasıl? Huriye Hanım sevinmiştir. Hiç değilse benim telefon facialarımdan kurtuldu! Yüzünü görmedim ama seviyorum onu. Oysa Lazlara pek yanaşmam, soğuk, mürâi, kalleş bir suratları var. “Ben Laz değil miyim?” diye karşı hücuma geçme! Son zamanlar aramız düzelmişti evdekilerle. Anan mı ablan mıydı bilmem, pek bir kibâr cevapladılar. Benim

de aristokratlığım üstümdeydi hani. Düşün, bütün mükâleme “Rahatsız ettim, mersi hanfendiciğim” gibi sözlerle geçti. Ve telefon memurları -karı, kız, herif-nerdeyse tebrik edeceklerdi beni. Eski mükâlemelere göre, hep kavga dinlemeğe hazırlanıyorlar, beni de bir çeşit serseri, deli yahut onursuzun biri sayıyorlardı. Tabii sonunda hava düzelince bunu bir çeşit zafer saydılar. Gözlerinde büyüyüverdim birden. Oysa bütün kerâmet şendeydi. Ne bilsinler! Ben de hiç bozuntuya vermedim, attım parayı, makbuzu ve üstünü almadan hafif bir selâmla çıktım. O gün bugündür yolda selâmlıyorlar beni! Burjuvalığın da eğlendirici yönleri yok değil... Ey daha daha nasıllar Erbil Hanfendi? Şu fakir, şu garip, şu hasretçi kullarına bir emirleri -lütufları, keremleri- yok mudur? “Ben senin mecburunum - başkaca yokum - yasak şiirimdir her hâlin ayrı - isyanım seviyorum genç, güzel, cesur...” Erken yazdığım bir şiir bu. Sende var di mi? İnsan bâzı erken de yazıyor demek. Son ve daha önce gönderdiklerim hakkında hiç konuşmadın. Ben eleştirmeci falan s..lemem. Ama biliyorsun senin konuşmana önem veririm. Bütün ömrümüzce beraber yazabilelim hiç değilse. İnsanoğlunun -hele bizim gibilerin- kaderi bir garip. Her istediğine istediği anda kavuşamıyor. Oysa bütün çabalarımızın altında yatan bu galiba. Bu haklı ve karanlık su. Haklı ve hayın. Sarsağın birisin benim gibi. Bari gönderebildiklerimi saklayabilsen. Ne bileyim, sende kalsın istiyorum. Sağda solda tonla şiirim yitti gitti. İ...ler, iki-üç-beş taraflı çalışan haymlar, namussuzlar içinde gitti gençliğim. Pişman değilim. Bir daha dünyaya gelsem aynı hayatı, daha bir ustaca ve korkusuz yaşarım. Ama bu sefer seni

tanımakta gecikmem! îlk işim o olur. Güner’i de adam ederiz, eşşekler gibi adam olmağa razı olur. Tüyüp gelicem galiba oralara, sana. Bu sonbaharda bize af çıkıyor galiba. Güvenilir bir kaynaktan aldım haberi ama belli olmaz. Alıştım bu taktiklere, bu yoklamalara. Reaksiyona teşhis koymak için böyle güzel havadisler uydurulur çok zaman. Bir bakıma da çıkar yolu yok bu işin. Mecburlar yakamızı bırakmaya. însan düşmanını ya öldürür yahut da onunla kardeş olur. Bizi de düşman saydıklarına göre... Oysa ki budalalar, bu toprağı kimseler benim gibi sevemez! “Uy Havar”ı yeniden oku. Korkarım nikâh telâşından İstanbul’da unuttun onları. Belki de yittiler. Huriye Hanım bi güzel cam silmiştir onlarla! Ya! îşte böyle Erbil Hanım... Nitsin, neylesin fukara Ahmet. Garibigit (Kimsesiz gençlere böyle derler bizde) çocuk. Şu anda kim bilir napıyorsun sen. Belki çaydanlıktan bardağa o güzelim tavşankanım aktarıyorsun. Belki uykudasın, belki gezmede. Yahut da temiz, duru ve hazlı bir banyodasın. Başın, dişin ağrımasın, için bir garip burkulmasın da, nerede olursan ol! Yeter ki yaşa. Bir eyyam da böyle geçsin bakalım. Bir derdin, bir dar günün olunca yazıver, çağır beni. Elim ayağım tutar, seninçin sakınmam da bir kötü cam. Biliyorum bütün bunlar olmayacak. Bir kere sen daha kuvvetli, daha yiğitsin benden. Sonra kimseye de minnet etmezsin. Ne inatçı, ne haym kafan var bilirim. Bilirim bilirim de gene de gevezelik ederim, mızmızlanırım. Ulan, o resim işini niye serdin? Ben de gelir şipşakçılık yaparım! Başka da iş kalmadı sahi. Nereye başvursam sanki alnımda bir tabelâ varmış gibi, okuyor herifler geçmişimi. Ürküyorlar, özür diliyorlar, ellerini ovuşturuyorlar. Haklı zavallılar. Asıl benimki beyhûde bir çaba, bunun böyle olacağını çok önceden bildiğim halde gene de budalalık edip rahatsız ediyorum biçareleri. Gene de iyi sayılırım. Memleketimiz ekonomik konjonktürün ta göbeğinde. Herhâl iyi ve ferah günlere kavuşuruz. Burada çoluk çocuk, ana baba, karı kız çalışan aileler tanıdım. Akşama kadar güneşin altında kavruluyorlar. Bir parça ekmek için. Ne yapsınlar. Bir büyüklük, bir saygılı yaşayış bulurum bunlarda. Sessiz, bilisiz ve alçakgönüllü, gene de sevişiyor, dövüşüyor, mapus yatıyor, çocuk doğuruyorlar. Şarkıları türküleri de bir güzel. “Hele yâr, zalim yâr”, dünyanın en usta şâiri bile güç döker böyle mısrâ. Bu halk - kadın erkek münasebetlerindeki dinsel yasaklar, sınıf farkları, sürgünler, gurbetler vs.- yâr’e “zalim” diye seslenir. Ne biliyorsa ondan öğrenmiş, hayatının aldığı yönde o yâr’in tayin edici rolü önemlidir. Yâr, bir üniversitedir onun için âdeta. Hele yâr, zalim yâr.

Yâ sen nasılsın canım? Anlat biraz. Özledim seni. Nasıl, son gönderdiğim iki parça? Sevebildin mi? Seve-medinse yaz e mi. Gözlerinden bûs eyler Arif kulun.

[tmza]

Sevgili Canım,

Galiba, tek çıkar yol sana durup dinlenmeden yazmak. Hoş, bütün işim, seni düşünmek ya! Bu bok soyu alışkanlıklar, töreler, günah sevap ve ayıplar köleliği olmasa... Bütün tedirginliğimiz bundan. Bundan, yüzünü hayalledikçe ağzımın acılaşması. Şiirimdeki korkunç çırpınış, doymazlığım ve ölesiye beni terk etmeyecek hiçlik... Tanrıların beni kandırabilmeleri-ni isterdim yahut ölümün anlamlı bir nen olmasını. Oldum olası idealist değilim. Materyalist felsefe çok şeyler verdi ama doyurmuş, kandırmış değil beni. Ya sen olmasaydın! Büsbütün iğrenç bulacaktım evreni. Saçmalamıyorum ya? Seninle, yüzyılların hayvan ötesi tutukluğuna ve donan insan düşüncesine bir can, bir haysiyet verebiliriz gibime geliyor. Yalansız, riyasız, çıkarsız bir haysiyet. Belki ömrümüz yetmez başarmaya, hiç değilse en zekilere ve teşnelere duyurabiliriz. Şimdi birileri olsa “Boş ver bu iri lafları, yaşayalım” derdi. Yaşamak, burnunu, kulaklarım, gözlerini ve oralarını unutarak yaşaması mümkün mü bizim gibilerin? Ben bütün bu -belki de mânâsız- iç sıkıntılarından senin var olduğunu hatırlayarak sıyrılıyorum. Bir pınar, bir dağ suyu gibi dinlendiriyor, kandırıyorsun. Bu bakımdan gelmiş geçmiş âdemoğulları içinde şüp-

hesiz en şanslı durumdayım. Nasıl kıvanıyor, gizliden gizli seviniyorum bilsen... Kimseler yaşayamadı bunu diyorum. Kırılmış, balta yemiş ve sesi kuyularda boğulmuş biriyim, doğru. Ama seni tanıyorum. Kimselerin tanıyamayacağı, belki kabataslak bakıp içinden geçireceği seni... Ne dersin, düşünmenin ilmini alıyor muyum acep? Sen psikolojiyi benden iyi biliyorsun. -Daha doğrusu benim bi bok bildiğim yok.- Bu bahiste de gene en doğru sen düşünürsün. Bildiğim ve cesaretle söyleyebileceğim tek şey, abstrait olarak DÜŞÜNCE’yi bile sensiz ele alamadığımdır. Düşünceyi ve evreni. Hiç de dar bir görüş değil bu. Aksine ufkum, dehşetli genişliyor. Bilmem bu halime ne dersin dostum?

Sağlığına, kocandan memnun olmana çok seviniyorum lâkin tembelliğine ve bana çok geç yazmana gitgide içerliyorum ha! Sana kızılmaz oysa. Kırılınmaz. Belki de kırgınlığım kendime. Seni ve çevreni rahatsız edebileceğimi aklıma getirmeden, paldır küldür mektup yazışım bir intihardır belki de. Ödüm kopuyor Leylâ. Seni kırarım, üzerim yahut bunlara sebep olurum diye. Ben ki dünyada -gelmiş geçmiş- üç beş kişiden gayrısına saygı duymadım. “Dost, dost diye hayaline geldiğim - Dost ise çevirmiş yüzünü benden -Hani dost uğruna can baş verenler? - Evvel kekitmezdi gözünü benden”, müthiş bir türkü bu. Şairi de çok çekmiş anlaşılan. Bak, yaşamış, dövüşmüş, yenilmiş, kelle vermiş gitmişler. Türküleri kalmış. Bizler insan olalım, sevişelim, kötülüklerin kökünü kurutalım diye, kalmış türküler.

Sana mutlaka geleceğim. Ne bok yerse yesin kötüler, geleceğim. Pusuda fırsat kolluyorum şimdi. Bir an bile yalnız, sıkıntılı kalmana dayanamam. Palavra tabiriyle şerefli, gerçek anlamıyla yegâne zevkli ve vazgeçemeyeceğim bir duyu bu. Buna da “ne dersin?” diyeceğim.

Oturup yazsana bana. Boş vaktin çok. Yazmaktan sıkılıyorsan, telefonunu ver de konuşur sorarım hiç değilse. Hem “Ne yaparsan yap, istersen küfret ama senin için aklıma bile getiremeyeceğim şeyleri düşünme” diyorsun, hem de ayda yılda bir mektubu reva görmüyorsun Ahmet kuluna! Bir zaman “bu merhamet” diye dellendim. Sonra sana bunu yakıştırmanın namussuzluk olacağını düşünerek tiksindim bu duyudan. Sahiden bâzı çok eşekçe ihtimaller geçirmişim aklımdan. Affet canım. Senden daha mert ve daha erkek kim geldi ki bu dünyaya. Uzaklıktan, ayrılıktan ve kötü günlerimin çokluğundan, anlaşılan. Affet e mi? İçimde tutamam, senin hakkında acı bir düşüncem olursa. Söylemesem sana zehirlenirim. İyi ve güzel düşünleri de. Zaten, senden gayrı güzel düşün olur mu ki.

Hiltonoman hanımlarla nasılsın? Kendisi yatmayı göze aldı ama yatılacak gibi mi acep? Hoş benim bu taraklarda bezim yok, otel komisyoncusu değilim, zengin hiç değil. Gene de hayalim işledi işte. Ne dost, ne güzel, ne ölünecek kızsın be! Bu bok hengâmede, bu deliler, aptallar, eşekzadeler ve kısırlıklara rağmen sen varsın. Sen yaşıyorsun. Veyl onlara ki seni tanımadan ölüp gitmişler! Veyl! Hâlâ da tanımayanlara.

Gözlerinden öperim canım. Hemen yaz.

[İmza]

Leylim,

Geldi mektubun. Teşekkür ederim. Kaç gündür -ağzımın kenarında tembel bir cıgara- yatıp gökleri seyrediyorum. Evle küsmüştüm, mektubun geldi diye barıştık. Bu akşam galiba üç kardeş biraz kafa çekicez. Tam şimdi elime geçmeli Aytek! Hâşâ Seher Hanım'dan, a..sını s...rim. Daha önce ne diye anlatmadın bana, boksörlüğü filân sökmez bende, o da bilir.

Canım benim, şu ceza hukukunu mapusta öğrendim. Avukat puştlara muhtaç olmamak için. Keşke öğrenmez olaydım. Biliyorsun ben ilkinde beraat ettim, sonuncuda gün yedim. Sürgünüm de var, sekiz ay Urfa'da. Ama karara itiraz ettim, temyiz layihamı yazıp gönderdim. Politik bakımdan bir hâtâ bu. İtiraz etmeseydim şimdiye sürgünüm bitmiş, kurtulmuştum. Ama o zaman da suçu kabul etmiş sayılırdım. Bilmem anlatabildim mi? Şimdi de bekletiyorlar. Zannederim Cenevre Konferansından sonra -yani beş on gün-benim ve arkadaşların durumu daha bir aydınlanır. Sen olmasan, olmasaydın, bunlara dayanmak işten bile değil. Sâde şu son patırtıda sinirlerim bozuldu, hastanelik oldum o kadar. Kişi, kabiliyetine ve haysiyet duygusuna göre acı çeker, sevinç duyar. Ölmedim. Son sözümü de söylemiş değilim, değiliz. Sen sağ ol. Sen sağ ol, sıkılma ve üzülme. Zâten yaptığımız ne ki?

Kimsenin karnında açlığı, ayağında yalınlığı ve sırtında çıplaklığı kalmasın diye ömrümüzden bir parça vermek. Hepsi bu. Oysa bunu hacı nenem de bilir! Sait'in dediği belki daha doğru. Ona göre ben ve Güner, kendi açılarımızdan, kaybettiğimiz aristokrasi rahatlığımızın intikamını alıyormuşuz. Güner'in yaptıkları bir çeşit, benimki de başka çeşit bir hırpalamak, sarsmakmış bu düzeni. Pek yabana atılır fikir değil galiba. Benim iki sefer Avrupa imtihanımı kazandığım halde gönderilmemem epey kudurtmuştu beni. Ama asıl sebep, Sait'in kendisinde de, bizim ayrı kumaştan oluşumuz. "Basübadelmevt"teki hırs bundan canım. İdeal anlamıyla çatışmayacağımız hiçbir toplum yok bu evrende. Başka çeşit olsaydı sanatçı olamazdık gibime geliyor. Örneğin bu dünyada senden -bulunmaz ya haydi ve sen gibisinden gayri diyelim- evet senden gayri kimseleri alkışlayamam. Sencileyin sevemem. Tattığım, yaşadığım başka duyular, inançlar da var ama seninki gibi yüzde yüz, yüzde milyar kere

milyar katkısız ve candan değil. Kendi yönünden öyle ama karşıdan yahut çevreden öyle değil. İlk sen mağlûp ettin beni. Ayaklarım yere bastı, ufkum, evren bir açıldı. Yazabiliyor, peşimden genç istidatları götürebiliyorsam, hep bundan. Bir de "beni şişirme, bir bok değilim" diye sıkılmadan kendine çatmıyorsun. Sen bir bok olmazsan, ben hiçbir bok olmam, anladın mı? Kız mı, kadın mı, oğlan mı yok çevremde. Dolu. Ama hepsi de beni şişirmek, bir iki mısrâ daha vermem için konsantre etmekten, bazıları da eski dostlukları, delikanlılığımızın baş döndüren ataklığını eşelemekten ileri gidemiyor. Biliyorum, ufak para değilim ben. Büyük oyunlar

için yaratılmışım. Ya hep, ya hiç. "Ya hep" çıkarsa benden gayri herkesler -hiç değilse nispi de olsa- rahat bir nefes alacak, insan olduğuna pişmanlık duymayacak. "Ya hiç" çıkarsa yanacak olan sâde benim. Belki bir de kendimden koparamadıklarım. Ve seni, canımın gizlisindeki candan aziz sakınır, düşünürüm. Güven Memed'ine. İnşallah seni hiç üzmez. Ama ben nerede yalnız ve acılı kalsan yanında olucam. Sen bana hiç kimselerin veremediğini verdin. Beni ben ettin. Netsem, neylesem bunu ödeyemem. Can ne ki? Ben bu canı çok attım köpeklere. Tırnakları mı dersin, tabanları mı dersin, hayaları mı dersin. Hepsi geçti. Etim zehir gibi gene. Kemiklerim hâlâ çocuk. Saçlarıma tek tek aklar dadandı! Hoşuma gidiyor. Ustalaşıyor, daha bir acı, daha bir erkek oluyorum gitgide. "Her şey kalakaldı suskun - Bir canı tüketirsin - Bir can gözlersin" devam et Leylim. Sarhoş ettin, çarptın beni. Kıskanıyorum bu mısrâlarım. Sana her vakit demeli miyim, büyük şâirsin? Çabuk tamamla gönder bana. Hergelelik etme, bekletme. Bu kadarcığı bile korkunç. Ne var ki bir iki dörtlük daha döşenirsen s..tik anasını dünya edebiyatının, göreyim seni. Biraz da takılayım sana! Kim bu gözlediğin can? Vay anam vay! Yandın Ahmed Arif. Yandın gâvur a...ı gibi!

Gözüm nûru, efendim, sana biraz kahve göndereceğim. Gazetede okudum. Ankara'da bulmak zormuş. Bilirim seversin kahveyi. Fatmanım kavurur, öğütür yahut çeker. Sen kendi elceğizinle pişirir içersin. Yahut içersiniz Memed'inle. Belki de buna ihtiyacınız yok, imkânlarınız elverişli. Ama benim aklımdan böyle geçiyor. Lütfen kabul et canım. Başkaca -ipe sapa gelip gelmemesi önemli değil- bir emrin, isteğin olunca ilk beni sesle. Beni çağır. Gerçi Huriye Hanım ömrü boyunca yanında yörende sürtünen serserileri temizledi ama şükür süpürgesi bana değmedi. Amma da hökerekli karı be! Nerdeyse çiğ çiğ yiycekti beni. Ömrü bol olsun.

Leylâcım, resim işinde alarga geçiyorsun. Bilmem benim ısrarım da galiba münasebetsiz kaçıyor. Kabil olsa bir duvar büyüklüğünde yüzünü çerçeveletip odama asmak geçiyor içimden. Anlamıyorum ki bu zor bir iş de değil seninçin. Varsa var, yoksa beş dakika uğrar çektirirsin Özen'in altındakinde. Rahat değilim, anlıyor musun? Doğru dürüst sana benzeyen bir resmin olunca rahatlıycam, nefes alıcam gibime geliyor. Bilmem ki, sıkar oldum galiba, affet.

Dediğin gibi bir eyyam daha bekleyeyim. Aslında oraya gelmemde kanunî hiçbir mahzur yok. Ama biliyorsun beni bililtizam buralara attılar. Sürgün yerimin Urfa oluşu da sebepsiz değil. Herkesinki Ankara, İstanbul. Bir benimki böyle uzak. Onlara göre ben korkunç ve belâ biriymişim. Oralarda bulunmam doğru olmazmış. Aptallar! Halbüki bu sefer sırf sana yakın, elinin altında olmak için istiyorum bunu. Dünyanın bütün şehirleri onların olsun, tek sana yakın olayım. Bitse, son bulsa, kolay kolay yaklaşamazlar bana. Ama şimdi ellerinde koz var, bir tertip, bir komplo, haydi yallah içeri!

Günaltay, “Hürriyet” adında bir parti kuruyor. Cumhuriyet Bayramı'nda çıkacaklar ortaya sanırım, yetmiş kadar aydın görüşlü ve liberal milletvekili de katılıyor bu işe. Şimdilik bir ilgim yok elbette. Bakalım ne diyecekler bir kere. Hayırlı olurlar inşallah.

Kestanecilik fena iş değil! Tabii onların dediklerine uysam, servet de hazır, şan da şöhret de. Şükür, namus ve haysiyet duygumu yitirmedim. Açlıktan ölmenin de bir şeref olduğu anlar vardır. Meyhanede 35 kuruşu bir araya getiremeyenler şimdi gazete patronu, matbaa ve apartman sahibi oldular. Ama ölünceye kadar benimle yüz yüze gelmekten kaçınacak, kendi kendilerini yiyip bitirecekler. Ne uğruna? Ben gene meyhaneye girdiğim akşam, garsonların yüzü ışıyacak, patron kadehini alıp masama gelecek. Varsa ödünç para vereceğim ona, gidip kumara yatıracak o gece. Tüccarı, bankeri, şusu busu gelir ama kimseden, hattâ alacaklı olduğundan bile istemez, benden ister! Küçük şeyler bunlar ama hoşuma gider. Tabii beslemelerin içtikleri de burunlarından gelecek o akşam. Sen sağ ol, sen üzülme, senin bir sıkıldığın an olmasın yeter dedik ya! “Basübadelmevt”in anlayamadığın yerlerini lütfen belirt. Sanırım pek o kadar karanlık değil. “Beyaz ay” deyimi malûm! İncil, Tevrat ve Kur'an'daki evren, cennet ve

cehennem kavramlarının tekmil çağrışım yetileriyle bir protestosu. Çan'a, ete, aşka doymazlık. Kirlerimizin, eşşekçe ahmaklığımızın ürkünçlüğüne rağmen bir yerlerimizde kımılayıp yatan insan tarafımızın, bütün evrende baskın ve söz sahibi olması hulyâsı. Bu hulyâ gerçekleşse de benim doymazlığım. Evreni yeniden kendi ellerimle -Kızımın yasaksız ayva tadında- yaratmak hıncım. Tabii Beethoven ve Stradivarius ustaları katmadan edemedim. Onlar da çok çekti. Aynı duyular ve özlemlerle gittiler. Sen hariç, saygıyı sâde bunlara duydum. Gözlerinden öperim. Çabuk yaz. Hasta düşüyorum.

[İmza]

B A S Ü B A D E L M E V T

-Yetinmek cehennemin öbür adıdır-

azgeçmem mahşerinde...
rinci boylamdan ta en uzağa,
er miliminde enlem aralarının,
ilkinin, utansakta pişman, arınmış
givercin ve çıyan
a kinsede tek sızı kalmayıncaya,
eğse de ellerimiz o yitik düşe...
azgeçmem mahşerinde
arbeyaz oyumdan asla,
ıyamet sabahı et-cana...
ed nsiz düzenin körlere sungu,
eyin ookularında yosunlar
ağımlık, yeşil...
n zoru, en koyanı,
il ezlikten gelir yada bilmezler
çları, tırnakları bir örnek uzar,
işlerine gül sakları eğilir...

a ben, ''OL''dediğin altıncı günden,
mısrâ, hele yâr bu ası tatku,
atlatıp kaburgamı boy verinceye
etmiş bin çağ karasız sular üstünde,
üç kez daha yetmiş bin
SU diye dişlerimi tükürdüm.
klarımda akrepler ezilmişçene
ndun, haram, it kanı.
ır yetti cömertliğin,
okunsam dellenicem,
sarım aklıma düşende,
stelik bilmek gibi korkunç bir ayıptayım
nı, ilk çıldıranı...

Sûr'un boğazlanmış ejder hum-humu,
hışmı çağrıcıların,
cehennem kapılarını tutmuş dört bağlıların,
ir bıyığımı bile kıpratmıyacak
rneğin şuncağızı,
rin dil urmaya doyamadığı
omuz başımda biteni,
ıyamet sabahı et-cana...
r-zindan, başın dönmesin,
kork, ne şeğır.
ıyamet sabahı et-cana
rdemlerin boksoyu avuntuların
ün kavramların yittiği sır
lk Bethowen doğrulacak ağrısız gülleç,
 Stradivarius usta gerecek yayı.
e kızımın yasaksız ayva tadında
ansız, gözyaşsız, kirsiz,
ÜNMEZ yaratıcam dünyayı...

A h m e t A R İ F

Canım Kardeşim,

Mektubumu ve kahveyi aldın sanıyorum. Bilmem ki, hora geçti mi. O serserinin adresini bilsem ona da gönderirdim. Ama sanırım onun ihtiyacı yok. Park Otel'de istediği zıkkımın dik âlâsını bulmak, onun için işten bile değil. Neyse, kısa keseyim.

Biliyor musun, gazetede Ankara'da sıcaktan ölenler olduğunu okudukça yüreğim hop hop ediyor! Sonra da kızıyorum kendime. Sana ölümü kimseler yakıştıramaz. Bir kere daha yazmıştım. Ama almadın o mektubu. O kötü günlerde anlaşılan annen yırttı attı. Ha, hani "İnsanlığın Hali"ndeki Çinli ressam gibi. Dünyanın en inanılır doktorları -töbe töbe- öleceğini söyleseler, inanmam onlara! Yalan söylerler! Duyunun bu yerlerine varmışım. Hem senin kara haberini alıncaya kadar yaşamak benim harcım olamaz ki di mi? Ne kadar materyalist olursam olayım, seninle ilgilerimde ve hele bu çeşit metafizik olmağa teşne düşünlerde, ister istemez mistik oluyorum. Hoş ama! seviyorum da.

Bu sıra fena değilim. Kız kardeşimi everdik. Bu da ayrı bir hikâye. Hattâ roman olmağa müsait. Eniştem, serserilik günlerinde tuttuğum, kurtardığım, sonra da kazık yediğim bir oğlan. Pişman, ezilmiş, gelip sarıldı. Kızı kafeslemiş ama bilmezmiş benim bacım olduğunu.

Biraz da korkmuşlar -vururum filân diye- oysa kuzu gibi olduğumu bilmezler. Tabii boş verdim, aldı kızı. Enayiliğine doymasın, bulunmaz Hint kumaşı sanki... Eve bu sıra epey karı-kız gelir oldu. Anam -seninkin-den beş beterdir- bir iki dümen çevirdi ama tersledim. Güzel kızlar ama, ben bir tuhafım hâlâ. Bilirsin flörtten, dalga geçmekten, elin eksik eteğini aldatmaktan hoşlanmam. Hani "İt doydu, Haydar kaldı" diye bir lâf var, o hesap işte. Sonu bok çıkmazsa eğlenceli günler diyeceğim. Dün yemekte anneme "Beethoven gelse istese kızını verir miydin?" diye sordum. "Kim bu herif?" dedi. "Açlıktan ölen bir müzik peygamberi" dedim. Önce töbe çekti sonra küfretti anam. Kardeşlerime sordum, kızlar yalandan, erkekler canı gönülden "Evet" dediler! Galiba erkekler hayale, romantizme daha düşkün oluyor. Kız kısmı peşinci, realist! Haklı bir şey. Bir dostluk delisi, bir garip şair, böyle ehli namus ve eli ayağı düzgün bir hatuncağızla evlendi mi boku yediğinin resmidir. Bernard Shaw haklı; kadının analık içgüdüsü sonunda bütün değer yargılarına baskın çıkıyor. Analık gene neyse. Şimdikilerde bir de burjuvazinin o iğrenç şatafatına bir ihtiras var ki bunu sen daha geçende yazdıydım

Boş ver bunlara. Hep seni hayalliyorum. Korkunç... Nasıl yanımdasın bilemezsin. Dicle'ye inerim sen, komşuya giderim sen, tabağı tuttuğumda, buzu kırdığımda, uzak yakın güzel bir hanım gördüğümde sen. En çok da

mısrâ çekerken... İstanbul’dan çağırıyorlar, küfrettim, sevmiyorum İstanbul’u, dedim. Sahi, bir iki anıdan gayri beni bağlayacak bir yönü yok. Anılara gelince, zaten yaşamamı onlara borçluyum. Onlarsız

!

edemeyeceğim besbelli. “Aydım yarı gecede.” Şüphesiz namuslu çocuklar ama beni böyle bi tevir sevmelerini istemiyorum. Sıkıntı veriyor. İnsan ya muhtaçlık, mecburluk olmadan sevmeli yahut da benim senin gibi amansız, vurgun... Yoksa sinirleri kuvvetli, zekâsı üstün, namus damarı tıkanmamış herkesler sevilmeğe hak kazanır. Berbat bir şey olur gibime geliyor. Düşün ki böylesi şeyler yasa, töre olmağa da çok müsait karakterde. Aman Allah!

“Nasılsın?” diye sormak, söyleyecek sözü olmadığından vakit kazanmak istemekmiş. Hiç düşünmedim. Üstelik sana söyleyecek sözümün olmaması felâket olur benimçin. Gene de sorabilirim di mi canım? İyisin, mutlusun ve güzel. Elbette, senden güzeli olamaz. Hiç değilse sen varken bu imkânsız. Sıkıysa yaratsın bakiym! De bana, doğru değil mi? De bana, şaşar mıyım? Bir bakıma cihanın en mutlu herifiyim. Seni tanıyabilmek, merhabanı almak, öyle bankerlerin, burunları Kaf dağından su içen çaput, teneke krallarının üstesinden geleceği şey değil. Bâzı bâzı “Ulan Arif, mühimsin be!” diye kendimi şişirdiğim oluyor. Peşinden de basıyorum küfrü. “Hassiktir lan” diyorum. “Mühimlik, büyüklük, yaşamaya yüzde yüz hak kazanmışlık hep Leylâ’da.” Dilenci gibi iğreniyorum sonra kendimden. De bana, yalan mıyım? Hep isteklerimi sorarsın. Bense senden ne isteyebilirim? Öyle verdin, öyle boğdun ki, sersemliğim hiç geçmez. Şaşırıp kalmışım ortada. Ama göndermedin hâlâ. Biliyosun tabii. Yok, mok, eskiler var onlar da bana benzemiyor diycen. Vur be! Çatlıycam. Vur ki kurtulayım... Sen, ayni sen olsun. Rötuşsuz... Galiba bir çizgi, bir iz de vardı sol yüzünde. Yoksa karıştırıyor muyum dersin? Bir Yüksel vardı çok eskiden. Ben eşşek gibi âşıktım Meliha’ya. Öbürü de bana baltaydı. Daha doğrusu çok genç ve çok güzel, oynadanm biriydi. İşte onun yüzünde vardı öyle bir iz. Nerden hatırladım bunları bilmem. Meliha inadım inat diye hâlâ kocaya varmaz. Yüksel de bir asker çocukla kaçmış diye duydum. Uşak’ta hâlâ söylenir macerâmız. Tabii, yaş 19. Yerden alıp gökte yediğimiz zamanlar. Bir seferinde treni durdurdum. Babası kızı kaçırıyor Kütahya’ya.

Yedik para cezasını ama, aynı trende biz de gittik! Hiçbir sızı duymuyorum. Ya ihtiyarladım yahut aşk değilmiş o, deli gençlik, kendini adam sanma kuruntusuymuş. Neye kızıyorum biliyor musun? Seni tanıyabilmek için 30 yıl dalga geçtiğime. Gene de şükür! Ha?

Sana memleketimin namlı karpuzlarından göndermek istiyorum. Posta çekemez! Münasip biri gelirse onunla gönderirim. Ama sizin Yenişehir evlerinde bizim karpuzları kesecek bıçak varmola? Palalar, satırlarla keseriz biz. En küçüğü 20 kg. çeker.

Gözlerinden ÖPERİM. Umudum postalarda, vay beni! Beni!

[İmza]

Canım Leylim,

Şimdi geldi mektubun. Temin de ben yazdıydım sana! Tabii bunu yazmak da bana düştü gene. Hani mektubunu almadığımı sanmayasın diye. Edepsiz deyimler ve küfürlerle seni üzdüğümün farkındayım, affet. Mümkün mertebe uygun ve nezih bir dil kullanmaya çalışıciym bundan böyle. Ama ne de olsa yıllar yılı bıçkınlık yapmış biriyim. Kolay yontulucam mı dersin?

Hanım'ım, başka öğütlerin varsa kulak vereyim. Ama şu ana bacı lâfını bir daha ağzına alma! Seninki-ler bunların yanında zemzemle yıkanmış sayılır. Bilmez gibi bir de sevgiden bahsediyorsun. Keşke economie politique yanılsaydı da burjuva ailesinde "sevgi"den bir zerre bulunsaydı. Para ve hormon, iç salgı bezleri dışında hiçbir etkin kuvvetten bahsedilemez... Bak iki gözüm, bâzı dürüst taraflarım ve kimseye fenalık yapmamak prensibim olmasaydı, Byron için söylenen, rivayet edilen hâl başımdan geçebilirdi! Namuslu, kapalı bâkiresi bu be! Geri yanını var hesap et. Freud'un korkunç isabetini daha bir anlıyorum. Sen ne havadasın kızım? Orospulara saygı duyuşum, yatmak gerektiğinde azâptan kahroluşum bundan. Sana Lam-bo'da anlatmıştım galiba. Bu bahis bu kadar. Gelelim şu zekâ'yı kullanma işine! Neyi tamamlayayım canım? Pek anlamadım, affet. Okulu mu, kendimi mi, vatan işlerini mi? Aydınlatırsan cevaplarım herhal.

Ey, hanım'ım demek öyle ha? Sevgilim diye fiyaka satıcam di mi? Kim bilir, belki de fotomontajla kendi sûretimi de ekleyip patetik manzaralar da uydururum. Mâdem senin aklına gelmiş, olur mu olur! Sanırım bende burnunu, dudağını sarkıttığın bir pozun olduğunun farkmdasın. Şimdiye dek başına bir şey gelmedi, bilmem bundan sonra belki. Daha da vulgarize edebiliriz konuyu. Şantaj filân ha? En iyisi dediğin gibi beni "doğrarım" etmen! Ama bu sıra pek tavsiye etmem. Hem devlet baba beni ucuza vermez bugünler, hem de yeni ihtikârla mücadele kanunları sıkı. Eşek etinden pastırma yapmak suçuyla yargılanırsın sonra. Öyle ya, doğramak kolay -ben fitim buna Leylâ- sonra ne yapıcan? Günün birinde nasılsa ya doğranıcam ya yakılıcam. Keşke elinden olsa. Şaka yeter. Ölüm bile getirsen güzelsin ömrüm. İnan bana, bütün yüreğimle söylüyorum bunu. Bağırabilirim de. Ne var? Gene mi "ötekiler"le mukayese beni? Maşallah sevgilim! Çok mültefitsin... Korkunç vuruyorsun. Hem eldivensiz. Vur canım. Aşağılık olsa bile hoşuma gidiyor bu hâlim. "Ben senin mecburunum - başkaca yokum."

Leylâcığım, "dokunsan dellenicem", delirmek mastarından halk ağzı -gelecek zaman- delireceğim, deli olacağım anlamında ama daha çok katilik, mutlaklık kokan bir mısrâ.

"Ne Sûr'un boğazlanmış ejder hum-humu"nda "Sûr" malûm İsrafil adlı meleğin ölüleri uyandırmak için çaldığı boru. Korkunç bir ses çıkarırmış!

"Hum-humu" deyimine gelince bunu çocuk yahut bebek dilinden uydurdum. "Homurtusu" demek. Ama bilmem ki daha sevimli galiba di mi? "Sak" dal, sap anlamında kullanılan bir kelime. Stradivarius'a gelince bir iki efsanesi var, yazmağa değmez. Ancak, adam, Edison ayarında bir usta. Yaptığı işi dünyada en iyi o yapıyor. Hem düşün, öleli yüzyıllar geçti, kimseler tutamadı onu. Bir marangoz değil o! Esnaf değil. Kemana o sırrına erilmez sesi vermek, sanır mısın sadece el hüneri olsun? Yüreği yanardağ gibi bir ihtiyardı ve gözleri kör. Müzikte ustaydı diyemem, elimde vesika yok, ama seste ve kemanını çatarken kullandığı geometri yahut mimaride rakipsiz bir deha! Elbette para için keman yapmadı. Para için olsaydı, atölye, fabrika kurar, boyuna keman sürerdi piyasaya. Mutlaka bir zoru, bir yarası vardı. Bir aşk, belki de bir keder? Ama dünya yıkılasıya ölmeyecek mükemmellikte kemanlar verebildi. Görüyorsun ki daha çok onun hakkında

kendi düşünlerimle konuşuyorum. Kıyamet günü kemanın yayını germek işi de onun hakkı! Ne güzel, ne korkunç gerer kim bilir. Yüreğini ellerine verebilmiş bir usta. İhtiyar bir Alp köylüsü.

“Her şey kalakaldı suskun”un yeri yok diyorsun “sende.” Tam benim hâlim be! Şaka değil şaheser bir dörtlük canım. Gargaraya getirme, söverim ha. Hem seni saçlarından tutup bir güzel dövmeliyim. Bir oduncuyu getirsen, altı ayda Behçet Kemal seviyesinde bir şair çıkarırım ondan. Sende üstelik büyük şair soyundan, mayasından çok şeyler var. Ama bu tembelliğin, yıkkın bırakıvermen kendini? Evlilik mi? Bir bakıma da haklısın. Kimselere bir şey demek için değil, kendi susuzluğumuz, yangmlığımız için yazıyoruz. İkimiz de öyle. S..tir et. Kime ne be!

Benim her şiirimde varsın ve olacaksın. Ama dünyanın en dehşet şiiri bile “sen” olamaz. Bunu yaşamak gerek. En asıl gerçek bu işte.

Hasretle canım. Öperim.

[İmza]

Canım,

Astın bizi! İyice. Hep düşünürdüm bu başıma gelecekleri. İnanamazdım. Gene de inanmıyorum. Senin için, sana yakıştıramayacağım hiçbir şeye, iki milyar insan jüri olup yargıya varsa gene inanmam. Vetomu kullanırım! Ne güzel şey, sana inanmak! Bunu bir anlatabilsem. Kızıp çatınmayacağını bilsem “sadece sana inanmak” diyecem. Ama paparanı yemekten korkuyorum. Korkunçsun be... Az kaldı ama, sonbahara oradayım sanırım. Gitgide iyi günlere girer gibiyiz.

Al sana havadis: N nişan takmış. Fransız uyruklu Arap-İtalyan melezi bir hanımla. Allah bir yastıkta

kocatsın! İ ile V , yüz liradan o işteymişler.

Beni ilgilendirmez elbet. Hem ben ancak on liralığına çıkabiliyorum -affedersin- o da param olunca tabii. Bence yüz lira da pek pahalı değil. Canım su kabağının kilosu dört lirayken, aşkın iki saati yahut gecesi yüz

lira olursa buna pahalılık denmez... Ha, Nevzat, Haydar ve Güner'le arayı iyice bozmuş -tuhaf ama-"o kabil insanlarla hiç ilgisi yokmuş." Ne beni ne de seni ilgilendirmez ama ne de olsa tanıdığımız, vaktiyle dostluk ettiğimiz kimseler. Gene de affını rica ederim. Senin için kaleme aldığım mektuplarda senden ayrı bir tek kelime bile bulunmamalı. Yad kaçıyor di mi? Çok öskedim seni. Öskedim, bizim doğu dialektinde özledim demektir. Neyini, nereni, hangi halini desem ki? Sesini öskedim örneğin. Yüzünü, şeytan çocuk gülüşünü, öfkeni, yeryüzünü ve kaskatı canımı ısıtan varlığını. Şükür varsın. Oturup "nasılsın" diye açabilir insan. Sevinebilir, övünebilir, ağlayabilir insan. Ne tuzsuz şeydi şu dünya be. Geldin, buldun, şenlendirdin, insan ettin beni. Yemeyip-içmeyip, yatmayıp-uyumayıp, seni anlatmalı bu yürek. Senden bir ricada bulunucam ama en iyisi şimdilik susmak. Madem sen sözünde durmadın ben de sürpriz yapıcam! Şaşırtıcam seni! Hem böylesi şeyler gevezeliğe gelmez, tadı kaçar sonra... Gene de ödeyemem. Böylesi daha güzel. Sana mahkûm kalmak güzel. Gözlerinden öperim. N'olur yaz.

[İmza] [Tarihsiz]

Sevgili Leylâ,

Eyicene bir dellendim. Sonra mektubun geldi. Beni böyle alışkanlıklara bulaman fena. Üstelik bitkinim. Damla enerji yok. Allah kahretsin. Salt senden haber aldığımda yaşadığımı, yaşamam gerektiğini duyuyorum.

Cânım dostum, hikâye ve şiirlerini bekliyorlar, bekliyorum. Sana dergiden gelen mektubu iletiyorum. Eyicene inanasın diye. Sayende o dergi de biraz kaliteye, zevke ve güzelliğe kavuşsun. Benim hiçbir derginin başına ya da kuyruğuna geçeceğim yok! Sade, senin için her sayı birkaç sayfa sağlayabilirim diye umut-lanmıştım. Netekim umudum boşa çıkmadı. Bana gelince, iki üç sayıda bir, birkaç katledilmiş mısrâmı yayınlamakla vicdan rahatsızlıklarını dindirmek ya da iyilik yapmış olmak düşüncesiyle gün geçirirler. Ayrıca o derginin sahibi mi ney, ıspanak a..ı Hayriye'nin biri işte! Bu kadar yürüyor! Giderek daha bir ayıklanacağını, gelişeceğini umalım. Buna çalışalım canım. Sanatın asıl güç tarafı bu. Bir barsak tüccarından farkı olmayan, editörler, dergicibaşılar. Kıvır zıvırı idare etmek. Faydalı ve namuslu kılmak. O derginin sana ihtiyacı var. Kendini küçümseyim deme! Dilersen bana gönder ben ileteyim, dilersen doğruca

kendilerine gönder. Vedad Bey'in eline geçtikten sonra, sonuç aynıdır. Sade geç kalıyorsun. Hiç değilse kasım sayısında imzan olmalı. Seçiver birini, gönder bana. Çabuk yayınlatırım herhal. Gerisini yavaş yavaş temize çeker gönderirsin. Anladın mı? Şu sıra bundan önemli hiçbir işin olmamalı. De, benim aziz kızım.

Gelelim benim halıma! Ne diye yazışmayacakmışın benimle? Demek konuşmamız olacak, tahmin ediyorum. Sen konuşucan, ben susucam, en sonunda da çıldırıcam. Acıdan, umut kırıklığından, evrenin ıssızlığından. Söyle yalan mı?

Bütün erdemlere tiksintim var. Ne diye önce, her nenlerden önce, KENDİMİZ olamayalım? Bu binlerce yıllık bir yalan, bir karşılıklı aldatmalar, riyadan, çıkardan başka bir bok olmayan bir korkaklar disiplini. (Kuvvetle duyarım. Kurduğun oyunda bu temi işlediğine inancım var.)

Yoksa merhamet sana da mı bulaştı? Bana acımak-tansa, beni sol mememin altından bıçaklamanı tercih ederim. İkimizin de kaybetmeyeceği, yavanlaşmayacağı tek yol bu. Ama ne ya! Benimle konuşacakların varmış, lâkin yazışman olamazmış. Başkaca bir yoruma nacap varayım? Ben de can atıyorum, seni görmeğe. Yarı canım oralarda. Ne var ki işin pratiğinde öteki insanoğullarından, çaresizlerden bir farkım yok. Bir türlü iki ucunu, iki yakamı bir araya getiremedim. Uğraşıyorum. Hiç değilse ölümüm bu yolda olsun.

Evine yazdığım mektupların bâzılarını alamadığın anlaşılıyor. Kaderim benim. Haklı ama! Yoksa Nezi-he'ye yazıp attığın ve zarfın üzerine şehir adını yazmağa üşendiğin mektubun devri âlemini anlatmıştım sana, almamışsın. Vatanımızı kent kent dolanıp gelmiş mektup. Ne güzel ama! Unuttum, zarfı sana gönderecektim. Neler neler yazmışlar üstüne. Non figüratif!.. Kahve için üzüntün yersiz. Gerçi burada da kayıplara karışık ama, Urfa'dan sana gönderebileceğimi umuyorum. Daha oralarda var. Eh, memleketim işte, seviyor sayıyorlar beni, her ne dense! Bu ufak angaryalar, halkımı hoşnut ediyor. Senin kabullenmen, dudaklarını fincana değdirmen de beni mutlulandırıyor. Hepsi bu! Utanmadan "bir sene yetecek kadar var" diye yalan atıyorsun bir de. O nasıl kahve içmekmiş öyle? Haber salayım Urfa'ya, iletsinler sana, ya da bana gönderirler, ben iletirim.

Sen nasılsın canım? Elin, yüzün, havan bıraktığım gibi mi? Korkunç öskemişem seni. Bu o kadar gerçek, o kadar elle tutulur bir duygu ki, yaşaması değme yiğidin harcı değil, sana minnettarım. Teşekkür ederim.

Ben de bir an önce işleri bitirmeğe uğraşıyorum. Zulum biraz tavsasın da sana bir koşu gelirim. Kaç gün, kaç saat sürer mutluluğum, gözaydınım bilemem. Bildiğim, ötesi uçurum. Dünya değişikliği. Siktir et, değmez düşünmene, üzülmene. Gözlerimi öptüğün bir gerçek mi? Onların dudaklarına lâyık olması için, ne yapayım bilmem ki, korkunç azaptayım. Öylesine, hülya, kutsal ve uzaksın ki... Allah kahretsin beni.

[İmza] [Tarihsiz]

Canım Leylâm.

Bu sıra yazmaz oldun gene. Haberin var mı, benim-çin önce sen gelirsin. Hepsi, şiiri, düşünü, kavgası, hepsi senden sonra gelir. Bundan ötürü nice olduğunu otur yaz kızım. S..tir et ötesini. Hiçbir uğraş, hiçbir umut, seni düşünebilmek, seni anlayıp sevmek, yüzüne bakabilmek kadar dolu, anlamlı ve yaşanmaya değer olamaz.

Benim durumumda tahmin edeceğin gibi bir yenilik yok. Boyuna balon uçuruyorlar. Yalan haberlerle sinirlerimi bozmağa uğraşırlar. Gayrı hiçbirine inan-mıycam. İsterse dost olsun söyleyen.

Salt sana inanıyorum. Kıvancım, gururum senden canım. Ne güzel şey senden gayrisini tanımamak, takmamak!

Gözlerini, ellerini öperim. İstanbul'a gidince yaz e mi? Ya da adres ver. İyi izinler, iyi tatiller sevgili canım.

[İmza]

Leylim Canım,

Nasıl bir cehennemdeyim bilsen. Ciddî şekilde sağlığından endişedeyim. Gitgide idee fixe halini almağa başlıyor. Bir boklar yerim herhal. Ses et, buradayım de, ne dersen de, sağ olduğun bileyim tek.

Hayattan, candan da tatlı dostluklar vardır. Çok yaşadım böylesini. Ne bileyim -affet- felek denedi de bizi, namuslu çıktık. Neyse. Diyeceğim seninki böylesi de değil, seninki şartsız ve mutlak ölümümü de istese, esirgemem bilirsin. Biraz kızıcan ya hadi onu da diyeyim; inan en çok istediğim de bu. Bu dünyada saygıdeğer ve sevgili milyonlarca insan var bilirim. Hepsine de canım kurban. Ama seni kendimle bile bir tutamıyorum. Bir dostluk ve sevi peygamberi gibi, içimde ölünceye sönmeyecek bir ateş yaktın. Hani milâttan önce, sonra diye bir deyim var ya! Kızmasan, küfretmesen, "Leylâ'dan önce", "Leylâ'dan sonra" diye başlatıcam takvimimi. Yahu bencileyin ele avuca sığmaz bir serseriyi adam ettin be. Az şey mi sanıyorsun bunu. Bu kerteye gelindikten sonra, kesip atman, saçma da olsa mektuplarıma alarga geçmen bilmem ne derece doğru. Nedir seni zorlayan? Issızlığın, ürkünç uzaklığın neye? Ben varım sevgili dost. Ben, canım kardeşim. Bensiz üzülmene dayanamayacak kadar da egoistim. Şuyum, buyum her neyse ama ne duyarsan -sana nefretten gayrı- beraber duyuyorum şenlen, bil bunu.

Otur da iki satırcık bir şey yaz Ahmet kuluna. Savruk, derbeder yazını, yiğit, ölünecek kadar yiğit sesini özledim canım. Ne bileyim belki kabak tadı veriyorum artık. Usandın, bezdin, sabrını tükettinse, hani ben öyle uzun müddet sevilecek, katlanılacak bir bok değilim, yaz da af dileyip boynumu kırayım canım.

Günahına girmeyeyim, belki Memed'inden bunlar. Ama çok saçma bir şey olur, bu sefer ben kızarım. Bildiğim tek şey, sen ne istersen onun olacağıdır. Şu halde an asıl senden bütün bunlar.

Benim, senin için değilse de İNSANLARIMIZ için mutlu günlerin eşiğindeyiz. Biraz bunu da düşün dostum. Avuntu ne de olsa. Bu sonbahar belki de kitabımızı çıkarırız.

Bir derdin, bir belân olmaya sakın? Gelir Allah'ını şaşırırım sebep olanın. Yazasın ha! Hiçbir gizlin, hiçbir saklın olamaz benden. Yoksa hakaret etmiş olursun bana. Seni hasret ile öperim. Yiğit kızım benim. Mert ve kahraman kardeşim. Hasret ile.

[İmza]

Merhaba,

Yeniden sana yazabilmek... Yarı mest, yarı uykulu bir haldeyim ki anlatamam. Epey kötü günlerim oldu dost. Teferruat ile canını sıkmayım. Siktir et! Biraz kan aldırdık sade! İyiceyim Leylâ. Hattâ seni, dostların benzersiz ve bulunmaz dostunu düşündükçe, ejderha gibi olduğumu duyuyorum. Ulan ne var sende be? Yeni bir tedavi şekli mi buldum yoksa? Her ne hal ise, seni düşünmek iyi geliyor bana. Bu anlamda egoist miyim, çıkarcı mıyım dersin? Şu insanoğlu çok bok yaratık be. Kendimi etüt etmek, şüpheciliğe götürdü beni. İyi de oldu. Refulman namına ne varsa hepsini silkip atabilmek yetisine vardım... Bir senden şüphe edemem sade. Büyük eşeklik yapmış olurum di mi?

Ey, ne haldesin canım? İşin gücün, misafirlerin yormasın seni. Hiçbiri, hiçbiri bilemez kim olduğunu. Onlara otuz yıl felsefe ve insanlık tarihi öğretmeliyim ki değerini anlayabilsinler. Ne güzel olur ama! Karşında bir ürkek, bir saygılı, bir aptal dururlar. Biz de basarız kahkahayı. Ben kendi hesabıma aptalların şahıyım ya, o da başka bahis.

Eniştemle iyisin tabii? Seninle iyi olamayacak kocanın da... Ama ne ya! O A.... iti hiç aklımdan çıkmıyor. Nasıl oldu da temizlemedim bilmiyorum... Şey, haylidir mektubun gelmiyor. Bir bokluk mu var gene? Bir rahat, bir dolu mektubunu ne zaman alıcam acep? Postacılara haraç

vermekten usandım. Şimdi bir kutum var: (111). Habire gidip yokluyorum. İçinden sen çıkı-canmış gibi, hoş ve çocuksu bir duyu ile...

Sevgili canım, olağanüstü bir aksilik olursa, kitabım sana kalsın. Adını “Uy Havar” yahut “Suskun” koymakta serbestsin. Asıl demek istemediğim bir şey var, ama mecburum artık. Her hâl ve şartta kitabımı sana ithaf ediyorum. Sürprizle karşına çıkmak daha güzel olurdu ama bizler artık hayatın bu çeşit tatlılıklarından faydalanamayacak kadar baltalandık. Acının fazlası, daha doğrusu bu kadar mânâsız sıklığı, uyuşturuyor, kurutuyor... Tabii sağ kalırsam beraberce yayın yaparız. O zaman inisiyatifi sana bırakacağımı sanma! Şimdi ithafta ne yazacağımı düşünüp duruyorum. Sana bırakayım en iyisi! Şu mahut “hâlbuki” gibi bir şey zırvalarsın mutlak! Eh, devrandır bu. Çok sürmez, bakarsın bizim rüzgâr, “yürü ya kulum!” der. Ha?

“Kürdün Gelini” diye bir roman yazdım. Baktım çok trajik. Yırttım, attım. Yeniden daha bir aydınlık anlatıma varıncaya yazıcam. Gene de şu bizim oğlanların roman diye piyasaya sürdüklerinden çok güzeldi. Zaten ben ölçü olarak, mukayese birimi olarak, kendi edebiyatımızdan kimseyi göz önüne almıyorum. Bu memlekette, edebiyat adıyla yenen bokların, işlenen fikir cinayetlerinin hesabını mutlaka sorucaz. Sormak, sormağa yeti kazanmak için de yazmak gerek.

Ya sen nicesin ömrümün varı? Sensiz ne olur, ne olabilir, onu unutmamalıyım oysa. Her adımdan, her düşünden, her düşten önce seni karşıma alır, bakar, sorarım, bunu bilir miydin? Başkaca dövüşemem ki. Yenilmemenin tılsımı...

Hasret ile gözlerini öpeyim. Orası öyle ya, bu hasret böyle biter mi?

P.K. 111 [İmza]

Leylim,

Çıktın en sonu kutudan! Ama ne çıkış... Başım, sırtım sancılı, şöyle bir uğrayım demiştim. İyi etmişim. Önce ağız dolusu kalayı bastım sana. Şundan: Ne affı be? Hangi geçmiş kabahatlerimiz? Bu tek taraflı bir cezalandırma yahut hükmetme, ferman etme sistemidir. Kabahatli yahut

kusurlu olacağım hiç aklıma gelmez. Alt tarafı insanoğlunun rahatlığı -mutluluğu da değil!- konusunda bâzılarından farklı yahut değişik düşünlere eğilmişim. Hepsi bu! Asıl kabahat yahut hatâ, bana fanatik bir lidermişim gibi lüzumsuz işkence yapan ahmaklarda. İş böyle olunca bazı çevrelerin bir taktik ve propaganda unsuru olarak bunu işlemelerine elbette engel olamam. Bunların hepsi benim dışımda yetilerimden uzak, kendi başlarına buyruk olaylar... Yani sana sızıntılı, dert mektuplar yazıyorum diye mi beni böyle ele alıyorsun? Merak etme, af dilemek yahut af beklemek diye bir kavramla bağıntım olacaksa eğer bu sadece sana karşı olacaktır. Ben ölümü gördüm kızım -burnumun dibindeydi, birinde almış gidiyordu beni- ne sıtmaya ne de karın ağrısına fit olamam gayri! Ha, tam Yenişehir ağzı "Cenevre Konferansı bitti" diyorsun. Maalesef daha bitmedi. Ekimde çok hareketli toplantılara şahit olucaz. Bir İNSAN olarak utanıyor, eziliyorum ama maalesef iki milyar insanın

kaderi, bugün kendilerine "büyük" sıfatını yakıştıran dört devletin sorumlularının anlaşmasına bağlı. Yahut tam zıddına C. Chaplin'in dediği gibi dünyayı anneler, şairler ve öğretmenler yönetseydi, kimseler sızlanmaz-dı! Ama o da bencileyin hayalci. Nerede o cici anneler, namuslu, bilimci öğretmenler, yiğit şairler? Belki 2000 yılından sonra... Ah be!

Gelelim bize. Bir sayfa ukalâlık yaptığıma sebep olduğun için, cezanı kendin ver. "Sen, ben için her şeyden evvel kendi kendimize dayanabilmek yetisi. Anadan, kocadan, tabiattan, sanattan, dosttan önce" diyorsun. Sade bir itirazım var buna. Hepsi kolay ancak "dosttan" dediğinin içinde sen de var mı olucan? Buna dayanamam ben. Ağız yapmıyorum Leylâ. Senin mecburun ve mahkûmun olduğum bir gerçek. Ne seni, ne kimseleri zorladığım yok... Olamaz da... Sen bunu "yük" ve "zor" telâkki ediyorsun. Bir diyeceğim yok. Abstraid anlamda bunun bir entelektüel anlaşma tadı da vardır. Sevgide "vermek" vardır Leylâ. Vermek. Ve bunu anlamak... Yoksa senin sorduğun gibi ne yalnızlık, ne merhamet, ne iki acının itişi... Salt huyun, suyun da önemi yok. Bu dediklerinin hepsi değişebilen, yerine, çevresine, uygarlık ve hayat davranışlarına göre türlü görünüşler ve etkiler uyaran nenlerdir. Biraz Allahçı olsam, Allah biz insanoğullarına şaka yapıyor diycem. Sahi, şaka gibi. İyi anlatamadım canım. Bu vermek bahsini "UNUTAMADIĞIM"da bulucan. Sıkmazsa yeniden bir oku... Eh mektubunu satır satır cevaplayayım bari! Sanatsever hanımım benim!

İticen, çimdikliycen, yazmam için beni teşvik edicen tabii! Bak canım, doğru. Sana ulaşmadan, kavuşmadan da bâzı iyi mısrâlar yakaladığım oluyordu. Senden sonra yahut seninle daha bir şair oldum. Bu da doğru. Ancak ben bu meseleyi senin ortaya koyduğun gibi koyamıyorum. Önce şiir değil benim için. Önce sen. Bu “sen”in içine 60 kilon, kaşın, gözün, tenin, gençliğin, merhabamız, sustuğumuzda aramızda, masada, havada olan o isimsiz kesiklik, sonra senin o bulunmaz yiğit kalbin, hilesiz dokun... Hepsi, hepsi girer. Herhangi bir kadından şu veya bu yolla alabileceğim şeyler için senin ne merhametini ne de nefretini tahrik etmek eşşekliğine yahut zavallılığına düşmem. Güner s..ti a..mı, canıma okudu zaten. Kabahat onda değil benim inkılapçı damarımın baskın gelmesinde. Hal-bûki yanlış. Bu işle ne diye karıştırdım inkılapçılığı bilmem ki... Neyse anasını eşşek kovalasın kaderin. İyiyim... Seni tanıyabilmek, sana rastlamak bile büyük mutluluktur, insan olana. Kaldı ki bu kadarlıkla da kalmadı, durmadı benim şansım, ötelere ta derinlere aldı başını... Ne güzelsin can! Sensin mutlak, Pir Sultan Abdal dedemin “Hey dost!” dediği. Şairler şairidir o. Doğru söyler. “Hani dost uğruna can, baş verenler?” ve “Dost, dost diye hayalına yeldiğim, yeldiğim / Dost ise çevirmiş yüzünü benden...” Ne acılı şerbet içmiş be! Okudukça, aklıma düştükçe tüylerim diken diken oluyor. Ama nâmı kalmış pirimin... Halkım onun asıldığına güler! İhbar eden asıldı, kendisi kırklara karıştı derler. Aynı İSA Mesih’in çarmıh hikâyesi. Ha, şu “insan ötesi” kavramında yahut deyiminde de yanlışın var sanırım. Şuna İNSANCA demek asıl yaşamak istediğimizin kendisi değil mi? Bir düşün bakalım. İnsan bizsek, bizden ötesi niye?

Bak canım, özentili kaçmasın, benim dayanmamı, daha az acı duymamı, şeytanın bilmem ne ...iştiği bir köşede yığınla belâ ve sıkıntıya karşı daha dik daha fütursuz durabilmemi, her şeyden her şeyden önce yaşamanın anlamını yitirmememi istiyorsan eğer, bana durup dinlenmeden yazmalısın. Hiç değilse cevaplama-lısın mektuplarımı. “Bir şey iste de göndereyim, zevk aliyim ben de” diyorsun ya, canım benim istediklerimi kaç sefer yazdım. Sen hep ıskaladın. Yahut -Anlayamıyorum ulan serseri- göndermek istemedin. Kuşku, kocaman kuşku diye başıma kaktığın da aslında senin bu umursamaz hallerinden geliyor. Ben kahveyi zevk duyuyorum diye mi gönderdim it? Sıkıntı çekmeyesin, doya doya içesin diye gönderdim. Madem varmış, bolmuş, bir daha böyle bok yemem, affet. Hem ne diye

ezilecekmişsin? Utanmıyor musun bana böyle seslenmeğe? Yoluna canımızı koyduğumuz böyle lâf etsin, sonra da garib Ahmet dayansın bakalım ha?

Al sana bir iri kelâm daha: Ahmet Arif kimseden bir şey istemedi. İstemeyecek de. Ama senden isteyebilirim. Senden kolay yahut güç şeyler de isteyebilirim. Daha doğrusu sıkıştığım vakitler, canım dardayken sana el verebilirim. Senin hançersiz elin... Mısrâ aklına geldi mi? Ha, Lambo orayı kunduracı dükkânı yapmış! Bu bir kıyamet alâmetidir! Bilir misin, Lambo Tıbbiye sondan ayrılmış, şiirle uğraşmış biridir? Kunduracı! Para mı? Öbür sanatı hiç de az para getirmiyordu. Neyse siktir et. Ha, ne diyorduk, istemek! Bir keresinde dört beş gün hiçbir şey yemedim. Bir tuhaftım da dostlara da açmadım. Biri fark etmiş, evden epey parası gelen ve bursiyer olan bir arkadaşa açmış, ki ekseriya şarap parasını ben öderdim o itin, o da bana -sigarayı usturuplu, cebinden tek çıkarıp yakarak ve yüzüme savurarak- “yahu ne yiyip içiyosun bugünler?” diye sorunca “Annenizin a....m” diyivermişim. Bütün fakülteye yaydı hergeleler. Bir iki yıl millet birbirine böylece cevap verdi. Bense o akşam paralanınca, kumarda, ne kadar dilenci buldumsa götürdüm Yeşil Fıçı’ya, sokmaz istemezler, rezâlet çıkardık, zorla oturttum herifleri, bir haylisi de kaçtı. Deli sanmışlar beni. Vay anasını, nerden hatırladım bunu be! Kaçtır unutmuştum.

Demek Memed’in gözünün içine bakıp duruyor, oracıkta. Her şeyin de tamam! Gözü olanın gözü çıksın. Elbette sen mutluluğa lâyıksın. Hem senin yüzüne bakan hiçbir dert görmez. Meselenin bu tarafından atfı nazar eylenirse bu işte kârlı olan daha çok Memet! İyi çocuktur herhal, yoksa sen sevemezdin.

Eh Kızım Leylâ “kendi kendinle yetinmek, dünyanın öbür adıdır” demek ha? Bunun ucu Narsiste olmağa kadar varır. Ama çok güzel dalga geçiyorsun ben-len! Hoşuma gitti. Nasıl sevindim bilsen. Baya neşelisin, nasıl sevinmem. Takıl bana. Hoşsun. Ömrümde ilk defa özdeyişe özendim. Onda da gelip senin gibi bir zekâya, yağdan kayan bir pehlivana çattım. Bak ama ben “yetinme”yi abstrait anlamda kullandım. Durukluk, doymuşluk, bizleri yahut dünyamızı eskitmez mi? Ölümden daha duruk ne var örneğin? Ama insanoğlu güzel ölümler getirmiştir. Jean D’arc’ın, Pulitzer’in, Seyyit Nesimî’nin ölümü bir yanıyla korkunç yüzkarası ama bir

yanıyla da sonsuz güzel. Hele bir Kara Hay-daroğlu var, hatırladıkça yüreğim cehennem kesilir.

Naima da “Vacibül izale bir nevcivân yegit idi” diye yazar. Yani öldürülmesi, yok edilmesi gereken bir yeni yetişmiş yiğit! Bir de benim hemşerim Comar Bölük-başı var. Şimdi türbesini ziyaret ederler. Evliya Çelebi “Macerâsı hâlâ dosıtân-ı dostândır” der. Nefes alacak bir rahatlığa erersek beraber yazarız destânlarını. Erersek değil tabii, erersem demem gerek!

Şimdi iki gözüm, “40 yıl cevap almasan benden, gene yaz” lafına gelince bunu herhangi bir laf saymama müsaade et. Düpedüz beni katleylemek, zehretmektir bu. Ne bok yemeğe yaşıycakmışım böyle o vakit?

Eh, hep şiir güç. Bâzı böyle kritik devrelerim yahut mevsimim oluyor. Ama bütün mesele anahtar yahut öncü mısrâyı iyi oturtmakta. “Yârin bahçesi tarumâr” diye bugün başladım, kolay yürümeyecek. Başka yarı buçuklar da var, bitince iletirim... Elbette ki önce sen! Nem var ki başka! Ha, neyini mi merak ederim? Serçe parmağındaki tüyden, kulak memendeki tatarcık ısırığına, düşlerine, esnemene, şıpıdık terlikle mutfaktan çıkışına kadar nen varsa!

Gözlerini öperim. Ama gene yarımım.

P.K. 111 D.Bakır

[İmza]

Merhaba,

Bu ara yazamadım, bağışla! Ama kim bilir, belki de hoşnutsun bu hâlden. Öyle ya mektuplarıma kızmağa başladığını söylüyordun geçende! Bilmem ki hiç değilse isteyerek yapacağım bir şey değil bu. Tabii en hafif deyimiyle böyle. Yoksa, seni kırmak, bence ölümün -ölüm de ne ki?- eşşekliğin öbür adıdır. Hangi etkiler yahut ne mene irilerdir seni böyle konuşturan, bilmiyorum. Dostluğumuzu, “Dostuz işte, iyi sağ olmanı isterim, hür olasın isterim” diye çorap lastiğini çıkarıp komodininin üzerine kor gibi yahut ne bileyim sofraya tuzluk bırakır gibi şıppadak ortaya sürmen, üzdü beni.

Belki de sadece yalnızlıktan bu. Belki benden bir kuşku. Hani ne olur, ne olmaz ileride senin “ben bu işte yokum” demek kararında olduğun bir boku yiyebilmem ihtimâlinden. Hani şu “erkekçe” dedikleri nen! Dobra dobra ve peşin. Ama sen ki benim yaşama umudumsun ve bunu bilirsin. Ne lüzum vardı bu stratejiye canım? Hele o septik ve her adım başında bir mayın gömülüymüş gibi ürkek felsefen! Niye canım, niye? Çıkarlar ve kusurlar konusunda insanoğlunun yalancı suratım ele alış tarzın doğru. Ama ikimiz için yanlış bu iki gözüm. Ne sen ne de ben “onlar” değiliz. Onlardan nenler de yok bizde. Hiç değilse birbirimizle

konuşurken, birbirimizi düşünürken yok. Dostluk, avcumuza sıcacık bir kuş gibi konmuş bir kere. Ama bunda benim yüküm daha ağırmış ne çıkar? Ya ben bundan hoşnutsam? Ya senin sade var olman bile beni saadetten çıldırtacak tatta bir gerçekse? Olur mu öyle şey canım benim, olur mu sende öyle yalan görüntüler? Delirdin mi be!

İlk karşılaştığımızda ne haldeydim biliyorsun. Hançer üstüne hançer yemiş, ihanetin ve satılmanın zehriyle insanlıktan umudumu kesmiştim. Beni kendime sen getirdin. Daha da ötelere alıp götürdün. O zamana kadar kimselere değilse bile geceleri yalnızca düşünürken -hayatımdan gurur duyarak- kendimce övündüğüm olurdu. Seninle bu övünme yitti. Tabii bir şey oldu. Asıl senin övülmeğe, yaşanmağa değer olduğunu anladım. Sen de öyle diyorsun ya, -hani şu kravat alırkenki psikoloji- “değmeli” deriz diyorsun. Doğru canım değmeli. Bunu bütün varlığımda, iliklerimden gelen bir sarsılmayla duyuyorum. Elbette aynı duyuyu senden beklemek küstahlığında değilim. Bu noktada aydınlanmanı, kendine mesele çıkarmamam isterim. Neydi o sözlerin yahu? Tepem attı.

Ve gene elbette ne sen ne de ben, sıradan sürüden biri değiliz. Ben niçin hırsız değilim? İkiyüzlü, çıkarcı, şantajcı, korkak, rahatçı niçin olamıycam? Ve sen niye bir banknot küpünün metresi, eğlencesi değilsin? Fizik yapın, öyle her Havva kızma nasip olmayacak güzellikte. Ama niye değilsin işte? Niye şu tuz ekmek, incik boncuk, yarın kaygısı olmayan yumuşak bir yatak ve hattâ şu her seferinde 20-25 dakika süren et zevkinin en son haddi, seni düşünmekten çekip alamıyor? Ölüm yahut “değmeli deriz” yüzde yüz yaşama konusunda yoruluncaya metafizik yapıyorsun, sevdiğin mısralar var, sevdiğin insanlar oldu, (hani hatırlar mısın Arthur Miller’in filmini,

ben, sen ve Güner, üçümüz de ağladığımızın farkında değildik) anıların, duyuların şu, bu... Hepsinden güzeli ve en beteri dünyayı değiştirebilmek, insanoğluna kendini tanıtmak, onu aşağılık olmaktan ve çaresizlikten kurtarmak aşkı, yetisi... Zekân canım ve tek kelimeyle: SEN...

Geçende bir mezar gördüm. Yekpâre bir mezar kapağı. Küçücük! Belli ki altında bir çocuk yatıyor. Nasıl, bilsen, gidip kucaklamak, öpmek geldi içimden. Oturdum, okşadım, sevdim taşı. Belli yapan adam aşk ü şevk ile çalışıp yapmış, kendinden çok şey katmış taşa. Kim bilir hangi sevilerle vardı o ustalığa. Öyle bir yalnızlığı var ki Leyla, binlerce mezarın içinde, irili ufaklı, çiçekli, parmaklıklı mezarların arasında, "Ben buradayım" diyor âdeta. Bir ara çalarlar diye korktum da! Ha, baktım yanımda bir köylü türedi, merhabalaştık, mezara tutulduğumu hissetmiş olacak, "Çocuk" dedi. "Ne kadar çok seviyormuş yahu" dedi. Seven kim? Babası mı, anası mı, taşçı ustası mı anlayamadım. Ama o güzellik köylüyü de çarpmıştı. Bense anlamaz sanmıştım! Kimse bunu yapan, büyük bir hayat yaşamış bence. Kıskandım onu. Edison'u, Bedrettin'i, Spartaküs'ü kıskandığım gibi kıskandım. Yüzde yüz yaşamak dediğim bu, canım... Tabii kıskandığım onların ne eserleri ne de kendileri! Klâsik deyimle ruhlarını kıskanıyorum. Yaşamaya haysiyetli bir anlam kazandıran çabalarım...

Benim işler, şöyle böyle sevgilim... Bu sıra kötüye gidiyor. Belli olmaz ama bir ihtimâl bu, belki hiç göremiycem seni. Belki sana yazamayacağım, seni aramaktan çekineceğim, sakınacağım bir yerlere götürürler. Hiçbir şey yapamam, Allah kahretsin, üstelik anlarım da olacakları. Nidelim kardeşçiğim? Belki de bir köşede işimi bitirirler! Ama bunların hepsi ne de olsa ihtimâl. Ben, son kerteye kadar seni düşünüp avunacağım. Belki de şarkı söylerim! Bu sefer çok kuvvetliyim. Sade kuvvetli değil, kafaca ve yürekçe korkunç zenginim de. Seni tanımak, ne yalçın bir kadermiş! Hiç değilse bu sefer hayatımı mânâsız bulmayacağım. Tabii en güzeli umudu kesmemektir. Sağ kalırsam, görecek günler var Leylâ. Asıl yaşanmağa değer, ağrısız, riyâ-sız, harikulâde günler. "Ağrısız" dedim, bu benim kendim için bir hayli güç ama ne ziyanı var? Bir benim ağrımın ne önemi olabilir ki.

Şu anda yapyalnız bir dalganın üstünde boş bir konserve kutusundan farksızsam da, senden kopmanın imkânsızlığını daha bir aşkla duyuyorum.

Üzerime Toroslar yıkılmış sanki. Öyle duyuyorum işte. Öyle kesin ve kudretli.

“Gözlerinden, gözlerinden öperim -Bir umudum sende- Anlıyor musun?” Ha, sahi bu sende var mı? Yoksa göndereyim. Şu kırk yılı ne zaman kırk saate indiricen? Hemen yaz, hakikat mektup beklemektir! Patlamak, kendi kendini bitirmek, gebermektir. Ve bunlar şu günlerimin öbür adıdır. Öpeyim canım...

[İmza]

1956

Sevgili Dost,

Gerçekten sevgi duyduğum tek kimsesin. Sana, sonuna kadar güven ve sevgiyle bağlı kalacam. Hiçbirşey, hiçbirşey, yıkmasın bunu. İnsanların [illegible] müthiş günündeyiz; güzel [illegible] bu asıl.

[İmza]

4 Ocak 1956

Sevgili Canım,

Geldi. Mektubun, üç kitap ve bir dergi. Sağ ol, öperim seni. İstediğin gibi, hemen şiir göndermeği nasıl isterdim bilsen. Dağınık, henüz toparlayamadım. Sağlam mısralar yakaladığımı sanıyorum. Bu hali, bilhassa kendinde, bir kısırlık, bir tükenme saymam asla kabul edemiycem. Say sanatçının belirli özelliğidir bu. Biz (ve hele sen!) ne makine ne de hamalız! Sayıca çokluğu da bir üstünlük sayanlara kulak asma. Araşan ağız tadıyla anılacak tek mısraları yoktur onların.

Beni asıl üzen yaşayışım hor görürcesine kendini savrukluğa vermendir. Aslında yalnızlık duymayan, can sıkıntısı çekmeyen sade hayvanlardır! Çabamız, gücümüz, ülkülerimiz nece büyük olursa olsun, bir her şeyden yoksun, bir acılı anlarımız olacaktır. Sen şerefli ve haysiyetli bir kızsın. Balolara, eğlentilere gitmekle hiçbir şey kaybetmezsin canım. Hint fakirleri gibi çile doldurmanı önce ben istemem. Hem unutma, ben-sen ve bizim soyumuzdan olanlar düşkün, bilisiz ve güçsüz insanları düşünüp birer münzevî olacak değiliz. Aksine her insanın yaşamadan doya doya pay almasını isteriz. Hal böyleyken baloya gidişini bir kabahatmiş gibi önüme sürmeni anlamadım. Seni böylece daha mı az severim sandın. Sekter olmadım hiç. Kesin sınırları da takmam. Senin en az Barbara Hutton kulu kadar imkânlı olmanı istiyorum! Kocanı seviyorsan hiç mesele yok demektir. Hepsi vız gelmeli sana. İşte böyle!

Sonra öyle ahret soruların var ki! En çok sevdiğim mısran örneğin! Başın için, o güzel, o hasret kaldığım Tanrının en güzel yapısı için, sevmediğim mısran yok! İnan canım, Ahmet Arif sana hiçbir zaman yalan söylemez. Büyük şairsin. “Yandım, yandım” işte sana ölümsüz bir mısrân. “Her şey kalakaldı suskun.” Şimdiki halim bu sevgilim. Çeşitli sebepleri var. Korkunç bir sarsıntı geçirdim. Mektupla anlatamam. Bir yanım pırıl pırıl, bir yanım birden yıkılıverdi. Çok kötü bir haber aldım çünkü. İnanamıyorum bir türlü. Meğer nelerin uğruna atmışım bu canı da haberim yokmuş. Bok yoluna gidecekmişim nerdeyse! Sonra ev durumum da berbat. Allah kimseyi üvey analı, cahil analı yapmasın. Bunlar küçük şeyler ya, koyuyor. Allahtan ki sen varsın. Seni sade, bir dost, bir sevgili, bir can parçam olduğun için değil; beni, bu garip ve tedirgin canı, yaşama tutkusuna umuttan, aşktan, ölümü unutturan güzelim sevdalardan yana o aziz duyulara, düşünlere sımsıkı bağlayan bir dünya olarak seviyorum. İncil gibi, Tevrat gibisin Leylim. Hilesiz, arık ve duru. Cihanda hiçbir kimse,

dostunu, kardeşini, sevgilisini -acısını, ülküsünü, eğilimini, benim seni sevdiğim gibi sevememiştir. Sen aklıma gelende başım dönüyor. Hepsini, puştlukları, küçüklükleri, iğrenç bencillikleri unutuyor, boş veriyorum. Beynimi, kalbimi doyuruyorsun. Derimin altında ısıtan sensin beni. Sen düşümde oldukça korkacağım, yenileceğim hiçbir zorbalık olamaz. Namussuzluk, o döllüğü olamaz. Hepsinin hakkından gelirim. Ölsem bile, mutlu ve yiğitçe olur bu iş... Şaşkınım, beni böyle yarattığın için sana nasıl teşekkür edeyim bilemiyorum Leylâ. Kölen olmak ne büyüklükmüş meğer! Başın için, bir daha yaratılması imkânsız gözlerin için, bana rahat, bana anlaşılır bir mektup. Delinim. Ayrılık korkunç.

[İmza]

Leylâ Usta,

Ellerinden öperem, nasılsan? Bir mektubuna, sen kokan bir habere nelerimi bağışlamam ki!

Karakış uyutmuş, sarmıştır seni. Böyledir herhal. Başkaca düşünemiyorum. Bir Fransa düşü, bir Paris dalgası varsa da sanmam. Döviz koparabilecek kadar "sosyete" olamazsın!

Gene de cehennemin hangi zulasında olsan, bana bir el, bir "cık!" edersin diye umutlandım. Hattâ umudum gurura kadar varır ara sıra. Senin olmak, böyle korkunç-güzel ve kendi kendine yeter bir iştir. Budala mıyım, de bana. Yüzünü, sesini bir özledim ki sorma. En çok da burnunu. Şaka değil. Nezleysen bir kâğıda silin de gönder ben de olayım. Hasretim soğuklara, belâlarına... Bak hele, elin hanımına, âlemin "aile kadını"na neler yazıyorum! Duyan, "zırdeli" diycek, öyledir. Delinim. Hemi bütün belalar, hemi de bütün sevdalar, bilir. (Galiba mısrâ düşürdüm!) Delin, divâ-nenim işte. "Ulan madara herif, ulan hergele, madem halin bu, çek gel!" dersin belki. Yakın, o boku da yiy-cem... Yokum. Varsam, sensin ya da... Hiçbir kararım yok. Düşünlerim, duyularım önünde bir barikatsın ki, hiç âmân vermez. Ne olucaksam seninle ya da senden sonra olucam, anlatabildim mi ki? Örneğin boğazımdaki lokmada, yudumladığım suda, arşınladığım kal

ın

dırımdasm. Allah gibisin, şıp diye bitiverirsin içimde. Zevkli mi bilmem, sen söyle. Hep senin anlamın, varlığın, hayalin peşinde sürüklenmek. Bildiğim bir şey, gerçekten yaşadığımı seninle duymamdır. Kimine göre kahraman, kimine göre âsinin biriyim. Bunlar yanlış ya da göreci yargılar... Neyim ben Leylâ? İlgilendirdiğim olur mu seni? (Sende bir kucak mal - Benim mülküm yalnız sakal - Kollarında bilezik - Benimkiler kelepçe-lik.) Nerden de aklıma düşürdün bunu. Bizim Çingene Nail’in şiiri. On yıldır aklımda yoktu. Yanlış ama. Sen öyle değilsin. Dostuz şenlen.

Biliyorum içerledin. Haklısın da. Hiçbir sebep, sana yazmamayı gerektiremez. Bir ruh hali de canım ve affet.

Bana şiirlerinin yayın müsaadesini verir misin? Hem tez elden imzanı da belirt. “Leylâ”sı Leylâ ama, Bilgin mi, Erbil mi, şey mi (!) ne? Kızdırayım biraz seni! Yanında olsam bununla da yetinmezdim, saçını boynuna dolar, biraz nefesini keserdim. Kim bilir, kısacıktır belki de! O karayel havalı, karanlık rüzgârlı saçlarını kestirip oğlan çocuklara dönmüşsündür. Gina mı ne? İşte o. Yahut EXİSTENTİALİST tıraş! Ankara’da çok di mi onlardan?

Candan aziz, iki gözüm, Leylâcım, UY HAV AR çıktı. *Kaynak'ta.* İki mısrâı yanlış. S..mişler anasını şiirin. Sende var ya, önemli değil ötesi. Şubat sayısında yayınlandı. Dergilerde dedikodusu olursa haber et bana.

Şairler Yaprağı'na yazmak ister misin? Yahut ben böyle bir ricada bulunayım senden. Müsaade et de bendekileri göndereyim. Sonra kendin göndermek istemezsen gene benim yolumdan iletirsin. Bu bahsi hemen cevapla. Naz maz istemem. Ben seviyorum. Sevince de aldanmam, güzel şiirler hepsi de.

Ha, *Varlık*'ın yarışma sonunu gördün mü? Aman Âmân Hey’le UNUTAMADIĞIM’ı katmıştım. Tabii küçük jürinin insaf (daha doğrusu insafsızlık ve namussuzluk) barajını bile aşamadık. Türk şiirini,

edebiyatını bu fikir p lerinin, bu o karıdan beter

heriflerin tekelinden çekip almalıyız. Borç bize bu. Ha, beraber yazarız o dergide istersen. Hani beğenmezsin belki diye söylüyorum bunu. Benim

birkaç tanem orda zaten. “Fırsatını bulunca dayamcam seninkilere” diyor çocuk. Eksik olmasın, iyidir, dosttur. Hem okuyucu biraz ŞİİR görsün be!

Anladın mı sevgili ustam, ömrümün sebebi, bu mektubumu al eline, soruların hepsini cevaplandır. Böylelikle beni de eli ayağı düzgün bir mektuba kavuşturmuş olursun! Ama öyle yarı sayfası abstrait resim olmasın! Çanaklarına, çömleklerine eyvallah. Ve fırçana, onu tutan ellere canım kurban. Ama o Salvador Dali puştunu sevemiyorum. Olunca Picasso gibi olmalı. Allah gibi herif. Olunca senin gibi olmalı, Leylâ gibi. Korkarım, Memed’in piyanosunu da resimlerle donattın! Sahi ne âlemdesiniz Sayın Erbiller? Sana ne ulan hırpo de! Ne üstüne vazife, senin de! De oğlu de. De kızım. Canım dostum. Şu an, yanında olmayı dünyaya bin yıllığına yeniden gelmeğe değişmem. Gözlerinden öperim. İmdat!

Fermân senin elbette.

P.K. 111 [İmza]

Leylim,

Yok haber. Senlik, bir zehir meltem... Ne çok tutkun, muhtacım oysa. Çok domuz, çok hayın, çok namussuz olmalıyım ki seni böyle lâhza başında beraberliğe -zorla da olsa- iteliyorum.

Oysa sen, mutlak sensin... Sarhoş gibiyim galiba. Anlamsız kaçıyor sözlerim. Anasıl, senden hemen haber ummam sebep buna. UMMAK, çeviremez oku yolundan. Belli, yenilgiyi tanımak istemeyen, çocuksu ya da peygamberce dayatan benim. Ya da budalaca, sıcaklığını bir türlü yitiremeyen hayatça...

Sevgili canım, yolcusun anlıyorum, yatak, hah kilim (möble diye nelerin var bilmiyorum. Bir yudum acı kahvene, elinden elinden bir tas suya hasretim) saracak değilsin ya! Memed’in böyle işlere seni zorlaması zebanilik olur. Belki, valiz, bohça toplamak, vedâ ziyaretlerine gitmek gibi önemli (!) uğraşların var. Gelenekler, ekmek zıkkımının gerektirdiği (namussuz bir toplum düzeninin) zorunlu içsizlikleri var... Soğuk var... Senin biyolojik, psikolojik, fizyolojik (kurban olduğum) hallerin var... Var kızı var!

Üstün ya da yüksek müsaadenle bendeleri de var mı acep? Ben hakir kulları... Şimdi Güner olsaydı basardım zılgıtı. Severek, bir yanları, bir bilinmez yerleri

yıkılarak küfretmek nedir bilir misin? Korkunç acılıktadır. Gene de vazgeçilmez bir havası vardır. Sana çatamamak neden? Belki de buna da sebep Güner. Ya da benim karmakarışık bahtım. Tutunacak dalı kalmayanların zorunlu ihtimamı... Üstüne titriyorum senin. Kırsam, boku yediğim, anlamsız kaldığım, otlaştığım gün!.. Ama bu da tam değil. Daha isimsiz, renkleri, güçlerinin yeterliliği belirsiz tutkular da var. Şair olmak, çokça da bu işte... O zalim anan mı, kalbini denizlerin dargın ıssızlığında yağlanmış makinelerin rutin tik-taklarına kaptıran baban mı, seni nasıl ve nerenden alıp sevdiğini bilmediğim kocan mı, her neyse kim bilmiyorum asıl gerçeğini anlayan. Sevgililerin, sevgilin de olmuştur, bir vakitler... Galiba hiçbiri... Yahut ben çok kendini bir şey sanan, megalomanın biriyim... Sen... sen... ve sen... Berberlerin aynasında, s..tirici sinema plâklarında, gazete manşetlerinde. Pilavın taşlı lokması ya da şarabın su katığı çalan yudumunda. Sen... sen... ve sen... Güner olsa tartaklar paylardım dedim. Belki bunda hakkın var. Ya da Güner buna ses edemez. Kimseler sevmedi onu. Bir ben. Ya da sade ben... Ama sana nitsem ki. Belli bir şey, yukarda saydığım ilgililerin ya da yakınlarından çok daha şeninim. Çok daha şendeyim. Dünyayı, dünya eden de bu belki. Bellisiz kaybolmuşluk... Gitme desem, (Hassiktir lan!) gidiyoruz diycen elbet! Hem ben ne bok yemeğe gitme diyecekmişim. Bundan daha enayice laf olmaz hani! Bildiğim ya da gitgide aklımın kestiği bir şey: Acışmak, acıda yitmek benim kaderim... Yok sonu... Üstelik bazı “şey”ler bildiğimi sanmak doyumsuzluğundayım.

Herhal, insanoğlu için duygun bir yeterliği olan her evren parçası için, en koygun, en azaplı ceza, senden ayrı düşmektir... Hele buna kendi -sözde isteğiyle-sebep olmak yok mu! Gözlerinden öperim canım, sağlıklar, saadetler! Klâsik temenni ya da çırpınmalar bunlar. Affet... Bilisizim, söyle yapayım, “yapmak” yolunda dönülemese de... Yaz canım. Deliyim.

[İmza]

5 Mart 1956

Canım Benim,

Bilir misin, “canım” dediğimde içimden canımın çıkıp sana koştuğunu duyarım hep. Gezegenlerin en güzel kızısın. Haydi bir kelime uyduralım. Öbür yıldızlara da “durağan” diyelim. Durağanların da en güzel kızısın... Kaderimiz bir tuhafsa, ömrümüzü dolu bir kadeh gibi sindire sindire içemediysek, günahı boynumuza değil. Bu kara günlerin de bir sonu var. Ne sonu, dibini bulduk be! Benim üzüntüm, canavarın dişinin sökülmesi işinde bir eyyam alıkonulmam! Hepsi bu... Hikâyemi nasıl *tam* bilmezmişin? Senden saklı bir şeyim olabileceğini düşünemezsin. Büyük bir küfür olur bu bana. Sade mektupla anlatmak istemediğim -başını ağrıtırlar, can sıkıcı saatlerin belki de günlerin olur- bir iki önemsiz nokta var. Şark Kahvesi’nde anlatacak gibi oldum, Güner istemezlik etti, hatırlarsın. Neyse, bir daha şaka da lâf da olsa, dostluk mu, acaba değil mi gibi sorular getirmeni üzüntüyle dinleyebilirim ancak. Ya ne ulan? Kim bilir -senin yönünden- bir tecessüs, bir değişiklik, biraz da şövalyelik ve merhamet. Ha? Bunların sevimizi bugüne getirmeleri de bir gerçek ama. Benim yönümdense -kaç defa söyliycem bunu be- SENden gayrı tüm erdem ve nimetlerin gözümde bir çöp kadar bile değerli olamayışıdır. Her neysem, şair, usta, mahpus, sürgün, acemi, yiğit ya da korkak, SENinle değerlendirebilirim. SEVİYORSAM, sen olduğun içindir. UTANIYORSAM, senden utanabilirim ancak. YİĞİTSEM, seninle yiğit olunur elbet. Korkuyorsam, sensizliğin korkusudur bu. Daha ne canım kızım? Dişine zar, boynuna ter olasım gelir. Gün yirmi dört saat seni düşünmek. Ne yüce, ne sonsuz bir duyu bu, bilir misin ki? Leith motive mi ne işte gâvurca bir söz var bilmem yabancı dili -Zaza, Kürt, Arap dillerini şiir gibi bilirim ya hergelelik hoşuma gidiyor olmalı!- onun gibi bir nen. Hayatımın en koyu ve belirli çizgisi, motifi, süregidecek tadı SENSİN canım. İnşallah anlatabildim!

Ölümlü bir dünyada olduğumuza göre özel ya da toplumsal sorunlarımız, sevap ya da günahlarımız da olacak elbet. Kırk yıllık Güner diyorsun örneğin! Beni zalim bulamazsın Leylim. Kinci ya da kaprisli hiç bulamazsın. Üst üste hapisler, can derdi ve tımarhaneler geçiren topu topu 28 yaşında bir garibigitten ne bekleyebilirdin o zaman? Yani 1954 Mayısında! KARAyı UNUTAMADIĞIMI yeniden oku istersen. Ben bu defteri kapandı biliyorum Leylim! Acı mı, mutluluk mu, kader mi,

inanılmaz bir ilk olgu mu, sevda, dostluk, ayrılık mı her neyse alnımda senin yazın var:

Bilmiş,

Bütün belâlar,

Kınsız bıçak, kara mavzer, kan pusu.

Ve insan düşünün o en orospu

0 en ayıp frengili yemişi

Çıldırtılmış uranyum.

Bilmiş,

Bilsinler!

Sana nasıl yandığımı...

Dağlar, dağlar, hey...

işte kan tutmuş korsanlar,

Haramla beslenmiş, azgın,

Düzmece peygamberler ve başbuğları Ve hadım ve çıkarcı yığınlarına karşı işte bir kez daha bu can bendeyken Delin divânenim işte.

Elinin tersiyle kesip atar mısın ya da merhametli bir erdem, bir yumuşak içgüdüyle sadece susar mısın, bilmek isterim. Bilinmez, Freud Baba bile bilemedi, her kadında bir Kleopatra damarı vardır. Her erkekte de bir Sezar ahmaklığı... Galiba özdeyişçiliğim tuttu gene. Çoğu zaman saçmalarım oysa. Saçmalamak bir zorunluk. Sevmem o kusursuz, o evliya görünüşlü kişi-

leri. İçlerinde cehennemi uçurumlar olduğuna kalıbımı basarım. Sahtedirler mutlak. Aksi halde bir damarları, erkeklik ya da dişilik bezleri körelmiş, işlemez... Şair ettin beni. Buna alınmak olmaz elbet. Ama nerdeyse filozof ya psikanalist yapıcan beni. Dünyayı üstüme güldürmeğe hakkın yok! Ha, yukarıda bir mısrâda “Kan pusu” diye bir imge getiriyorum. Bir eyyamdır buna tutuldum. Galiba kitabıma ad yapıcam, ne dersin? Kitap işi benim oralara gelmeme bakar. Gerisi kolay. Elbet, usta bir şair oluyorum giderek. Bunda da sahte bir tevazu göstermeyi anlamıyorum. Çoğuna önem verdiğim yok, çünkü şiirden anladıklarından güvenli değilim; ama ayıp demesi usta diye adı, kitapları çıkmış sanatçıların hepsi, benden bekliyorlar şiiri. Bunu yazarken inan ki içim ezildi, utandım senden. Övünmek gibi bir şey bu. Aslında senden gayrı hiçbir nen övgüye lâyık değil bu dünyada. Evet, affet beni canım. Ve korkusuz yazmaya bak.

Anglosakson şiirinin bugünkü ünlüleri (S. Spender, T.S. Eliot, Auden vs.) ne işteler bilir misin? Homoseksüelliğin bugününden ta Buda zamanındaki Hint dünyasına kadar giden çeşitli görüntüleri üzerinde. Tabii araya Kilise ve Din kaosunu sokmayı da ihmal etmiyorlar. Bunun bir sanat felsefesi ya da şiir tutumu olup olamayacağını tartışmak yersiz bence. Bence erkek ya da kadın iki insan kimi zaman zorunluluktan kiminde de anlık zapt edilmez bir istekten ötürü sevişirler. Yatarlar. Aktifi, pasifi yok bunun. Zevki var. Ve ötede haklı haksız bir alay yasaklar, lanetler... Güzel ya da arzuladığı bir oğlanla, bir kızla yatan şairler, güzel bir şiir de verebilir. Ama bir ya da on şiir. Hepsi bu!

Bunu bir ekol, bir çığır saymak ahmaklık bence. Ne yapacağını bilemeyiş, şaşkınlık... İngiltere gibi ya da karı mı, oğlan mı -hele İngiltere’de- yok yahu, yatıver gitsin işte... Yukarıya İslavlara gelince ya yok ya da biz duyamadık adlarını şairlerinin. Hem olsa da bize ne? Biz Türkçe söyleşiriz. Türk şiirinden sorumluyuz. Anlatabildim mi Sevgili

Leylâ? Korkuyu at içinden, yazmaktan çekinme. Bir zayıf, bir orta derken en okkalısını oturtuverirsin bir de. Bu iş bu kadar şimdilik.

Bana *Yeni Ufuklar'm* mart sayısını bulabilirsen gönder. İstanbul’a gidince de Yaşar Kemal’i bul. De ki “Ahmet a.... s..ecek senin.” Çekinme söyle. Böyle küfürlerime alışıktır o. Memnun olur, kahve içirir sana. Evcek gidin onlara, züppeleşeceğini sanmam onun. Biraz megalomanisi vardır ya hemen hemen her sanatçıda oluyor bu... Ha, kız kardeşim Nuran gelip görecekti seni. Basit, fukara bir kızdır. Seversin. Bir kusuru var sade: Çok erdemli, çok sessiz.

Seni ölesiye öperim canım. Nerde o ölüm! Tanrı bana kepazelik ölümler sundu hep.

[İmza]

24 Nisan 1956

Çok Aziz ve Biricik Dost!

Hiçbir şey sormayayım en iyisi. Ödüm kopuyor, hastasın diye. Bundan gayrı nece “önemli” sebep olursa olsun düzeltiriz. Onarırız. Hayli üzüldüm. Bu da lâf mı, delirmedimse adam değilim! Bilmem yıldırım tele de içerledin mi. Buna bir nümayiş anlamı verme Leylâ. Kabil olsa, orada olup olmadığını bilsem kendim gelir, sorardım. Seni düşünmekten kendimi alıkoya-mam ya! Burada yeniden sebeplerini, bağıntılarımızın derinini-dibini deşmeme gerek yok. Ama başkasına -anlamsız demeyeyim- tuhaf anlamlı gelebilir benim seni ölesiye meraklanışım. Sade, başkasından, bu merakilerden bize ne? Hele bana ne?

Ha, İstanbul’a gitmişsindir diye evin adresine de bir mektup attıydım. İade kartında enişte beyin imzası var!

Yahu, ya ben biçarenin, divanenin biriyim ya da sen çok serseri bir kızsın! Koskoca dünyada kapı kapı seni arıycam hani. Sen de “cıık!” diye bir köşeden beni şaşırtırsın elbet.

Yoksa çocuğun filân mı var? Ha? Hani hiç şaşmam. Bizim kızlar, dün bir bugün iki evlendiler de ikisinin de bebeleri var şimdi. Belki sen de ANNE oldun gayri. Önceleri istemiyordun. Şimdiki duyularını, arzularını nereden bilecem? Gerçeği şu ki senin bebeğin olursa, çok güzel bir bebek olur. Öyle -Allah sahiplerine bağışlasın- ecinni taifesi gibilerden olmaz!

Bu kadarlık yeter. Nerdeyse çatlıycam hırsımdan. Ulan, çok zalim oldun bu sıralar be. Hem de unuttun dünya âdetlerini. Bu kadarı, sormazlığın, umursamazlığın bu kadarı kimde var? Bir dürzünün ya da bir ulunun adını ver de eh diyeyim: "Meşrebi bu!"

Sana en kestirmesi, zindanı arar oldum. Bu en kötüsüdür canım. Bundan ötesi şuursuzluktur. Sapıtmadır. Hiç çıkmayaydım, şimdiye ölmüştüm. Bir bakıma kurtulurdum belki. Ama kaderim çok güzel, şansım çok iyi benim. Seni tanımadan ölmek neye yarardı?

Forum'u takip ediyor musun? Arada bir yazılarım çıkıyor. Sokrates'in ölümü üzerine bir mektubum yayınlandı. Eksikti ama beğenmeyen kalmadı. Her bakımdan rahatlık gerek "yazmak" için. Yoksa mutlaka bir aksayan yönü oluyor. Bu önümüzdeki sayıda da bir ya da iki yazım olacak sanırım. Ama sudan şeyler bir bakıma. Sade çevreye duyurulması gerekiyor da ondan. Yoksa yeni bir "nane" değil. As. Temyiz Savcılığı benim cezalanmamı istemiş! Başka şey ummuyordum zaten. Sade güzel ve namuslu bir dünyanın hemen eşiğindeyiz. Bunu biliyorum. Kıvanıyorum. Kendim için bir değişiklik olmasa da seviniyorum. Bakalım bu sefer de Amerika'ya jest yapmak uğruna bizleri yakacaklar mı? Benim kanıma göre artık yeryüzünde bunu kimse yutmaz. Biz Türk inkılâpçıları da enflasyon parası gibi "geçmez" olduk artık! Hoş bu haksız bir durum da değil ya! Hani hepimiz birden yarım adam etmeyiz gibime gelir. Her ne hal ise, sana bu mahkeme konusunda bir arkadaşımın yazdığı mektubu gönderi-

yorum[1]. Dayakla, işkenceyle insanlıktan çıkarılmış bir yiğit. Tam yedi yıl gün yedi. Sağ çıkarsa sevinirim. Evet benim aklım pek ermez bu kanun dalgalarına. Çıplak kafamla düşünür, savunurum ben!

Bu iki yıldan bu yana ise, bütün bu ıvır zıvırl unuttum. SEN VARSIN. Ya da ben sade bu iki yıld bu yana BENim.

Ellerinden kana kana öperim. Memed'ine selâm.| Yetti inatçılığın, bir ses et gayrı.

AhmedinJ

Derkenar: Ha bahsettiğim arkadaşımın dedikleri çıkarsa, j seni görebilmem müthîş güçleşir. Sağ bile kalamam canım.; Sekiz ay bu! Dile

kolay. Bense hemen senin oralara uçmak isterim. Gecikmeye gelmez. Yaz hemen.

Alıp götürürler

“Gitmem” diyemem.

Bir tenhada dört bir yanım tutarlar.

Boynumu yedi yerden kırar atarlar.

Canım,

Mektubun geldi. Beni nasıl mutlularsın bilmem haberin var mı? Sana alabildiğine düşkünlüğüm, susmak, beni yanıtlamamak inadına sebep olamaz. Ya aklına öyle estiğinden ya da yanlış izlediğinden, bula bula bu “İNAT” kavramını buldum. “Kavramlarla bu uğraşın niye?” diyceksin. Ne kadar vurdumduymaz, ne kadar günübirlik yaşantıcı davranırsak davranalım; onlar olmadan hiçbir çözüme varamayız da ondan! Çözüm... Bu da ayrı bir kavram. Bence seninki -senin bile tanıyamayacağm bir kılığa- bir ayrı görünüşe bürünmüş bir GURUR. Yoksa İNAT değil. Bu konuda asıl önemli olansa mektuplarımın, tutkunluğumun sana usantı verip vermediğidir. Bunu bana bildirmeni istiyorum. Sen dürüst ve yiğit bir kızsın. Nevzat ve Sait, senin “ümit verip vazgeçen” tipte bir kız olduğunu iddia ederlerdi. Yanılmıyorsam ilk günden beri böyle bir hâl görmedim sende. Sende hiçbir çirkinliğe tahammülüm yok. Bunun etkisi bu belki. Ama “ümit” niye? İsteğin, hırsın, idealimizin çocuğu değil midir ümit? Aslında ne kadar zavallı bir kaytarma! Asıl güzel olan, şerefli ve yaşanmağa değer olan, arzulanma ve arzulamanın devam etmesi, bitmeyesiye hızlanışıdır. Seni arzuluyorsam, ölesiye ve iğrenç yalan düzenlerin,

yasakların hışmını takmıyorsam bu bana şeref verir. Hem biyolojik hem de psikolojik olarak hayat ancak böylelikle alelâdelikten kurtuluyor. Aynı bunun gibi sen de beni bu devamlı itiler ve çağıltılar, doymazlıklar düzeninde tutabildiğinden ötürü kutsallık ve erdemlilik, güzellik adına ne yücelikler varsa bunlara ermişsin demektir. “Bunlar” şendedir ya da... HAYATı başkaca nasıl güzel kılabiliriz? Halbûki mesele bu da değil.

Aslında benim senden hiç kopamayışım, sensiz dünyayı hafif buluşumdur bütün mesele! Ama dediğim gibi, sevmediğin, tiksindiğin an yaz bana. İkimiz de SADAKAdan nefret ederiz. İkimiz de âsi, tedirgin ve yalnızız.

Beni hiç beklemediğim bir vakitte alıp götürürler diye adresini bir an önce öğrenmek istedim. Seni mektupla da olsa öpmek büyük şey. Daha bir süreli ve can tadında hem. Bütün o büyük yazarlar, biyolojistler aldanmış. Ayrılık ve zaman bende sana ait hiçbir ânı öldüremiyor, silemiyor. Ya da ben acayip bir yaratılıştayım. Eh istemiyorsan, sıkıntı kaplıyorsa içini, rastgelsem de rahatsız etmem seni canım. Katlanıveririm acılara, sürgünlere, yapayalnız ölümlere. Bütün i...lik bu “ölüm” kavramında. Sen büyük bir insansın, sürü-den-sıradan değilsin. SIKINTIn da bu ölüm puştunun kulaktozumuzda ıpıssız çın çın edişinde. “Bir kez gelmişken dünyaya neden dileğimce, duyularım, düşünle-rimce yaşamayayım?” diyorsun. En haklı ve en güzel felsefe bu aslında. Ama çok erken gelmişiz işte! Bizden daha erken gelenler de var. İSA, BUDA, Konfüçyüs, SAFO, SPARTAKÜS vs. Bunlar vakitsiz gelen cennet habercileri. Sade şu var ki -onlara benzemiş olmak için değil!- bir düzene girecekse bu namussuz hengâme, senin ve senin gibilerin varlığı ile olacaktır bu. Senin için pek bir çıkarlı olmasa da dünyanın diğer insanları için büyük bir çıkar. Yüzde yüz cennet veremeyiz. Ama boklukları, haksız ve canavar tutkulu budalalıkları şöyle bir törpüleriz. Gide gide bizden sonrakiler daha bir İNSAN ve YALANSIZ bir hayat yaşarlar elbet. Ne bizden sonrakiler be, biz yaşıycaz! Ellerimizle devredicez onlara. Böylece can sıkıntını bir nebze defedersin hem. Ah yanımda olsan. Başını kaşıycak vaktin olmaz. Uyumağa hasret kalırsın. Öyle aşk öyle şevk ile sarılırsın hayata. Sen ki hayatın ve aşkın yaratıcısı olan nadir bir insansın. Sana hep Kiyo’nun karısı Dr. May’dan bahsederim ya. Ona bir arkadaşı şöyle yazmıştı unut-madıysam: “Eskiden sabahları canım işe gitmeyi hiç istemezdi. Ölüme gider gibi giderdim. Şimdiyse işi bırakıp yemeğe, uykuya gitmemeyi ne kadar isterdim.” Tabii adamına, gerçeğine ya da yutturmacasına göre değişir bu. Ama mutlaka kendini ipe çekmez, canı sıkılanların hepsi. Seninle dünyayı, kasaba kasaba, kıyı kıyı dolanmak isterdim. Her gün bir yaş daha gençleşir, çocuklaşırdın! Yalan değil, olacak bu. Güvenim tam. Sade şu kara günlerimi bir çabuk atlatayım. Eh bu günlük dersimiz bu kadar. Bağışla beni. Çıkasıca huyumu yok edersin bir gün elbet!

İnadın bitince yazıver. Anlat. Dedikoduya hasret kaldım be. İstanbul havadislerin, Yenişehir gözlemlerin yok mu hiç?

Hiçbir düşün, hiçbir erek senin kadar beni ilgilendirmedi. Beni çarpmadı. Silkin, kendine geliver bir. Ben giderim, geberirim, kötülerim. Önemli değil bu. Sade şunu unutma: Doyulmaz ve vazgeçilmez güzellikte, sarhoşlukta hayatlar vardır. Acı bile olsalar onları yaşamak sana ve senin soyundan kimselere vergidir. Tanrının, tabiatın ya da kendi varlığının sana bağışladığı bu büyük şansı tepme. Hor görme.

Seni cehennem bir hasretle öperim.

Ahmet

[İmza]

L

Derkenar: Ha, ablanın doğacak bebesine birkaç ad salık vereyim: Aslı, Leylâ, Zeliha, Ferhat, Murat, Firar...

Forum, bu sayı da bok etti. Yazımı ben tanıyamadım. Dörtte üçü kesilmiş. Sence bir sakıncası yoksa, bir mektupla soruver. İstersen takma adla sor ve şöyle de: (Ahmet'in daha önceki yazılarıyla uyuşmuyor. Acaba sansürde fazla mı hovardalık ettiniz?)

Sevgili Can,

Önce ablana hayırlı uğurlu bir kurtuluş dilerim. Bebesi dünyamıza hoş gelsin, analı babalı büyüsün. Sana gelince, ne zamandan beri "kuzlayacak hanımları koruma derneği" ya da "hizmetçi bulma kurulu" genel başkanı olduğunu bilmiyorsam suç benim değil! Sahi merak eder misin beni? Bak canım, böylesi bir ilgiye kurban olurum. Beni ejderha kılmağa, o bildiğin delibozuk karaoğlanı diriltmeğe yeter. Ama şımartma beni, sonra veremeyeceğin nenler de istemeğe kalkar, canını sıkarım diye ödüm kopuyor. Seni Tanrılaştırmak sorununa gelince, diyeceğim şu: İnsanoğlu Tanrısını da öbür "icat"lan gibi kendisi bulduğuna göre elbette kusursuz bir buluya ermiş sayılmaz. Halbûki

sen, kusursuzluğun bir yana, pratik olman gibi bir de üstünlüğün var! Sonra zulum etmeğe kalksan, kahretmeğe kalksan, bana edersin bunları, kimseye değil. Keşke gerçek olaydı o dediğin. Seni Tanrı gibi değil, Tanrı kavramını Leylâ gibi seviyorum. Yoksa korkunç bir şey olurdu. Ömrümce; kıyamete dek elimi bile değdiremeyeceğim Tanrıyı neylerim ben? Sevgili, avukatımın benim gibilerini sevdiği sanısı yalandır. Sade beni severdi! Hattâ aklı başında çokları onunla düşüp kalkmamı hoş görmemişlerdir. “O biçim” derler ama ben takmam. Değinme konularımı ve şeklini kendim yönettikten sonra ne korkacakmışım? Sonra zevkli bir çocuktu. Cebimizde metelik yokken, Karpiç’te şahâne masalar donatacak bir spekülâtör dehâsı vardı! Bu konuda yazacak bir şeyim yok. Ha, ulan o da Çer-kezdir. Bilirsin it itin kuyruğunu çiğnemez. Korkarım yandı senin paralar! Caaaanım benim, durumumda meraklanacak bir hal yok. Göz, daha doğrusu kordon altındayım. Bu da deneylerimin verdiği kanıya göre iyi sayılamayacak olguların yaklaştığına bir belirti. Atlatabilir, bu canıma kasıt pusuyu çaktırmadan yara-bilirsem, seni bir kez görebilirim. Küçük yer, imkânlar bana gülmez, gece yollar bana uymaz, affeder misin? Hani, pisipisine öldürülmem için fırsat, bahane vermek istemiyorum. Bunu can kaygısı ya da senden vazgeçer-lik diye yorumlarsan, al hançeri vur sırtıma daha iyi edersin. Aynı böyle canım. Aynı bu... Pusatlarımı tanıladım. Kadife pantolon, yün kuşak, bir de Melâhat’ın harbiye zindanında ördüğü kırmızı ponponlu beremi hazır ettim. İçeceğim suyu varsa içerim, hangi Anadolu kalesi olursa olsun. Benim hesabımca devlet babadan epey gün alacaklıyım ya belli olmaz. Adını, bin yıllık kalelerin kulelerine, mazgalların zerzemilerine (zir-ü zemin’den uydurulmuş bir yerli deyim. Yeraltı-bodrum anlamına gelir) ve yeniden vurulacaksam, prangaların güllelerine yazarım. Siz kadınlar bu duyuyu bilir misiniz? Spartaküs, Samson, bizim Urfalı Nazif, senin Ahmet kulun, böyle masallara rüyalara has -öncesiz ve sonrasız- bir memeden emzirilirler. Başın pınar, ayakların göl olsun! Ne istersem senden isterim. Başkasına ne tenezzül eder ne de dönüp bakarım. İçin rahat etti mi? Korkunç olan, uğradığım kahpe harcı zulum değil, ne de kanımı mahzenlere akıtmak. Korkunç olan, s., tirici denecek kadar bir ömürlük dünyada sana hasret gitmem, senden uzak tutulmamdır. Niceleri giyotinlere, ateş yığınlarına, yırtıcı hayvanlara verilmedi mi? Onlar da duyan, arzulayan, seven bir yürek bir ten taşıyorlardı. Şimdinin ya da geleceğin insanları, gülsün -kaygısız uykulara varsın- işini, yaşamasını, dünyadaki anlam ve yerini sevebilsin diye benim acı çekmem, çıyandan,

ahtapottan farksız zebaniler elinde can vermem gerekiyorsa, hay hay! Bu şerefi verecek şansın çok cömert olduğunu sanıyorum. Değil mi? Hem beni pek şımartmaya gelmez! Kaçar gelirim. Başına dert olurum. Kocan da haydutlara yataklık ettiğin için seni bir güzel döver! Ve sonra şeye telefon edip beni yal-laaah kodese! Ha?.. Senden kıyamete dek sürecek bir öpücük alayım, dur. Dayanır mısın?

[İmza] 2 Mayıs 1956

Leylim,

Dün aceleyle yazdım sana. Herhal aldın. O avukat işini önemsedim de, doğru dürüst yazamadım. Mektubumun dağınıklığını bağışla. BİR KEZ DAHA SÖYLEYEYİM, S....'YE HİÇBİR BAKIMDAN HİÇBİR ALANDA GÜVENME... Hâlbuki ne hoş çocuktur benim için. Kaç kereler elimden tutmuş, yedirmiş içirmiş, barındırmıştır beni. Bu böyle. İnşallah sana hayınlık etmez. Ederse yandı. Bilir beni.

Şimdi güzel dostum, ölümü-mapusu bir yana bırakalım. Önceden önlenemez bunlar. Nerde incelirse orada kopsun. Hem seni sevmek, ölümlere, zulümlere panzehirdir. Nasıl dayanma kudreti verirsin bana bilemezsin. “Seni anlatabilmek seni - iyi çocuklara, kahramanlara. - Seni anlatabilmek seni - namussuza, yaşamayana, kahpe yalana.”

Konstantin Simonov'un bir şiiri var. Savaş içinde, emirle yazılmış derler. Ama şair adammış doğrusu. Hiç ısmarlamaya benzemiyor. Korkunç. “BEKLE BENİ - DÖNERİM BEN” diyor. Gerisini çevirmeyi başaramadım. Çok kaybediyor. Kıyametin solda sıfır kaldığı ana baba günlerinde bir milletin bütün gençleri bu şiirle katlandılar acıya. İlk o zaman -sakalı çıkmamış bir bacaksızdım- şair olmanın gerçekten en az sürüsüne bereket o mareşaller kadar gerekli olduğunu

I anladım. Sonra anısı bile çıldırtan şu son yıllar. Sonra karanlığın, alnıma çapraz düşen demir parmaklıkların, ayak bileklerimi kesen falaka iplerinin, patlamış -cılk yara- tabanlarımın, tırnak kerpetenleri, hayalarımı, kasıklarımı boğan AMERİKAN KEMENDİnin eşiğinde, yemyeşil bir sabah bahçesi gibi SEN. En korkuncu, insanın kendi sinirlerinin ihanetidir. Kulaklarım,

| gözlerim, hafızam hep elbirlik etmiş, aldatıyorlardı beni. Çatıda dem çeken güvercinlerin ve kumruların sesini hep İNSAN İNİLTİSİ diye yorumluyordum. 131 gün hiç güneş ya da gündüz aydınlığı görmedim. Sade yalnızlık, sade terör, sade açlık, uykusuz, cıgarasız... Bir yüreğim sağlamdı bir de namus damarım. En sonu çıldırdım. Sonrasını biliyorsun. SEN GELDİN. Kimselere kendi adıma kinim, nefretim yok. Sade insanoğlunun niçin bu kadar alçaldığını, niçin bu kadar budala olduğunu hâlâ anlayamadığıma yanıyorum. Tesellim, umudum sendeyse bunda benim bir günahım yok. Senin o benzersiz güzel yüzün -sol yanağın çizikli- bütün irinli, frengili, içten pazarlıklı, hayın yüzleri unutturur. Onlar yoktur.

Senin o anlatılması imkânsız, dayanılmaz gözlerin, bütün kör, şaşı, şiş, alçak ve yere bakan gözleri bir kalemde kaldırır atar dünyadan. Hani geçen gün çektirip attığın çürük diş parçası var ya, işte ona, kurban etmeyeceğim tek kadın -ister Grace Kelly olsun ister Margarett!- yoktur... Sabah gözlerimi sana açarım. Akşam, uykularımı senden alırım. Nereye, ne yana dönsem karşımda mutluluğun o harikûlade baş dönmesini bulurum. Böyleyken gene de şükretmem halime, hergelelik, açgözlülük eder, seni üzerim. Aklıma gelmez ki seni usandırır, sana gına getirtirim. Sana dert, sana ağırlık, sana sıkıntı olurum. Nemsin be? Sevgili, dost, yâr, arkadaş... Hepsi. En çok da en ilk de Leylâ-sın bana. Bir umudum, dünya gözüm, dikili ağacımsın. Uçan kuşum, akan suyumsun. Seni anlatabilmek seni. Ben cehennem çarklarından kurtuldum, üşüyorum kapama gözlerini...

Leylâcığım, kitap işine gelince ben hâlâ seninle birlik çıkmak umudundayım. Sensiz adım bile atmak istemez canım. Bana kızma -ve anla lütfen.

Yazan gençlerin çoğu -sağ olsunlar- seviyorlar, arıyorlar beni. Bu kadarlığı bile yetiyor bana. Hiç değilse yeni kuşak, Orhan Veli ve gölgelerinin değil, benim yolumdan gidiyorlar. İçlerinde çok umutluları da var. Bakalım şu önümüzdeki sayılarda *Pazar Postası* ve *Şairler Yaprağı'nda* bir şeyler olacak galiba. *Forum*'dan da umutluyum. Mert bir havası var. Gerçi yanlış yazıları çok ama gene de en oturmuş dergi o. Benim adımla yazı yayınlamasına gelince, ya işler tavsadı, dünya düzelmeye yöneldi, ya da sahiden yiğitler, takmıyorlar baskıyı, terörü... Hem bu iş de bir tuhaf! Bir arkadaşım, senin gibi İngiliz filolojisinden üç yıl gün yedi,

şimdi yedek subay! Ordu bir şey demiyor, kolaylık gösteriyor, beride örneğin ben bankalarda bile çalışamıyorum. Hâlbüki muhasebem de var! Bir kör dövüşü! Ne başı ne kıçı belli. Bakalım sonumuz nereye varır. Ha, iki gözüm, Enver'in mektubunu iyice anlarsın diye gönderdim sana. Hâlâ bilmiyorum diyorsun. Kısacası parti dalgasından yargıladılar. Sivil ağır cezada beraat ettim. Hem de dört tane savcı değişti benim yüzümden. Herifleri sürdüler. Gene de beraat ettim işte! Sonra askerî mahkemeye verildim. Anlayacağın bir kuzudan iki post çıkardılar. İdareci yahut elebaşıcı olarak yargıladılar, on iki yıldan başlıyordu cezam. Sonra Allah acıdı herhal, polis olduğunu söyleyen en önemli şahit bile benim hakkımda büsbütün vicdansızca konuşmadı, bu sefer ÜYE olarak -tam manasıyla delilsiz, sebep gösterilmeden ve kafadan bir hükümle-gün yedim. Hepsi bu. Utanılacak hiçbir bok yemedim, yemem de! Ama polise sorarsan ben bir canavarım. Çünkü yüzlerine tükürdüm, tenhada yakalayıp eşşek sudan gelinceye kadar dövdüm, rüşvet, döviz kaçakçılığı ve randevuevi işlettiklerini bildiğimi, bunları er geç yazacağımı söyledim. Birinin dişlerini döktüm, birini merdivenden atmak için fırlattım. Kolu kırıldı. Hepsi bu işte. Haksızlığa, hakarete dayanamıyorum. Türk Siyasî Tarihi'nin işkence görme rekorunu kıracak kadar zulüm görmeme budur sebep! Ama hepsi, heeepppsssiiii seni bulduğumdan beri boş, manâsız ve yazık. Seni sevmenin büyüklüğü başımı döndürüyor. Kalbim çatlayacak handiyse. Önünde diz çöker, önce parmaklarını, avuçlarını, sonra sonra, hüngür hüngür, yüzünü, saçlarını öperim.

Senin

[İmza]

Sevgili Leylâ,

Nettin anam? İşin gücün nicedir? Gene astın beni bu sıralar. Ben de sıkmağa başladım ya. Elimde değil. Sensiz tadı yok evrenimin. Bütün günlerimi hemen hemen seninle konuşarak geçiriyorum. Bir yargıya mı varıcam, sana danışıyorum. Çok güzel bir şey bu. Yaşamamı anlamlı kılan bu. Herhal o azizler, evliyalar, îsalar da Tanrılarıyla böyle konuşurdu. Bir tertemiz sükûn, riyadan, zulümden, içsel murdarlıktan bir uzaklık... Bu yüzden mi ne? Çok tehlikeli konularda bile -bazılarının zorunlu saydığı-tedbirli dövüşü hor görüyorum. Beni o ortaçağ yiğitlerine götürüyorsun.

Forum'u okudun mu bilmem. Tabii senin düşünlerin kesin bir önemde benim için. Sana güvenmediğim hiçbir konu yok! O hayın zekâna anlatamayacağım bir hayranlık duyuyorum. Ben megaloman sanılacak kadar kendimi bir şeyler sanırdım oysa. Biraz da şımartılmadım değil! Oysa senin çırılçıplak meseleleri ortaya koyuşunla benim terletici uğraşım nispetlenemez bile. Seninki bir deli uçan su, bir Niagara. Benimkiyse şu bizim Allahlık terkos musluklarından herhangi biri!

Müthîş özledim seni. Apışıp kaldığım da bu. Yahu ben ömrümde hiçbir kavram üzerinde yarım saatten fazla uğraşmadım. Ya hep kolay işler çattı bana, ya da her nasılsa söktürdüm işte. Ama şimdi. Dünyanın en tükenmez mutluluğundayım. Ne yana dönsem sen. Elimi neye uzatsam yalnız değilim.

Yazıver bana canım. Ne emredersin?

[İmza]

Sevgili Leylâ,

Gazetelerde Ankara'nın çok soğukladığını, kış geldiğini okudum. Sahi üşütüp etmeyesin. Nasıl endişeliyim bilemezsin. Mektup ve hikâye-şiirlerinin gecikmesini başkaca yorumlayamıyorum, tez elden sağlığına dair bilgi ver canım.

Bıkıp usanmak bilmeden şiirini, hikâyeni bekliyorum. De benim, sevgili canım. Kasımda mutlak imzanla bir çıkmalı dergi. Ondan sonra da her sayı! Senin "Uğraşsız"ın yayınladığı sayıda "Sabor" diye bir şiir vardı. İşte onun şairinden bir mektup aldım. Sana iletiyorum. Maksadım hakkında yayınlar olmuş, haberim yok. Sen de herhal bir sebebe göre beni habersiz kodun. Lütfen SHD'nin bana cevap verdiği, sövüp saydığı sayısını ilet. Ne demişler bilmiyorum. Sade C..'ın alçalabileceğini ummam. Ötekiyse zaten anadan doğma hiç ve budala.

Gözlerinden öperim.

[İmza]

Leylim,

Merhaba canım. Mektubun gecikti gene. Belki de ne yazacağını kestir emiyorsun! Oysa adını yazman yeter. Görünce içim aydınlanıyor. Yüzüme şavk geliyor.

Sana istediğin -okuyamadığın- üç sayı dergiyi gönderdim. Düşünlerini, duyularını hırsla merak ederim. Bir daha da her önüne gelen ılıman yazıyı beğenmezsin inşallah! S.H.D.'deki polemiğin cevabı yayınlanacak. Sana göndermiştim hani kopyasını. Sade son kısmını yayınlamak istemiyor çocuk. Mektubunu sana gönderiyorum. Görürsen söyle, avurt zavurt ötmesinler öyle, bir daha sefere öyle yazarım ki insan içine çıkamazlar. Değil mapus, sürgün hâlim, benim cesedim bile eyvallah etmez onlara. Düne kadar kıçımdan ayrılmıyorlardı, ne oldu da böyle burunları kemik bağladı? Mapusanenin çevresinde "Ahmet'i göremezsem ölürüm!" diye dört dönerken, ona ne yapması gerektiğini, bensiz de hayatının anlamlı ve namuslu olabileceğini gösteren, benim tımarhane artığı harap kafamdı gene! Hem âlem yüzlercesi bir aradayken kendi tek başıma "taş oda"da prangalıyken!

Affet canım, övünüyorum sanma. Sana karşı büyük terbiyesizlik olur bu. Ama oldum olası nankörlüğe tiksinti duyarım. Bak öteki ineklere cevap bile vermedim.

Şahsiyetsiz ve budala onlar. Bana yüklenmekle haklarındaki sanıları temizlemek istiyorlar. Ucuz tarafından hem ün hem de ekmek garantisi sağlamağa çabalıyorlar. Nidelim, herkes "insan" olamaz ki. Benim durumum öyle sallantıda işte! Bekliyorum. Sinir harbi bu. Gayrı kaşarlandım. Hiçbir zulum kâr etmez.

Ellerinden, gözlerinden hasret ile öperim. Bana " Y. *Ufuklar*" bulursan ilet. Ha, gönderdiğin S.H.D.'yi almadım henüz. Nedense dergiler yitiyor bazı.

Nicesin, yaz bana gülüm. Hasretim yazına. Hasretim yüzüne.

Kulun

[İmza]

Sevgili Leylâ,

Demin bir mektup attım postaya. Şimdi de senin mektubun elimde. Hemen cevaplıyorum: Babanın hastalığına çok üzüldüm. İki bin, on bin, ne olursa olsun, satın savın. İyileştirin adamcağızı. Senin baban bu! Benim yönümden bir cihan eder. Sağ esen olsun.

C..'ın zırvalarını daha önce okudum. Eşşek herif, ne yaptığının farkında değil. Ben bir provokasyonu, genç şiirimize verilmek istenen namussuzca bir yönü durduruyorum. O ise hâlâ ben sen kavgasında. Dost, bir zamanlar kardeş gibi yakınım olmayaydı s..erdim anasını. Ona cevabımı *Şairler Yaprağı'n*da vereceğim. Kopyasını sana gönderiyorum. Sende kalsın.

Ne demek? Sana göndereyim de sen de S....'e bas-tırabilesin? Yoksa sendekileri yırtıp attın mı? S.... hakkında bilgi: Yazıları bir yerlere gönderir, önceden tetkik ettirir, sonra ya basar ya basmaz! Senin anlayacağın şu bu akıma kayan gençleri bir çeşit satın alarak resmî makamların istediği tipte -hiç değilse zararsız-bir sanatçı kılığına sokar.

Benimle münasebeti: Tevkifimden önce iki şiirimi bastı, parasını içeriye gönderdi. Çıktığımda Maya'da

bana kitabımı basmak istediğini söyledi. Sade A.....

vasıtasıyla bâzı şartlar ileri koştu. Beraat etmeliymişim. Ya da polisten referans almalıymışım. Ben sanatçıymışım, kıvır zıvır işler bana yakışmazmış! Bundan

daha iğrenç, daha namussuz ne var acaba Leylâ? Ha, parayı peşin verirmiş, şiiri ister basar, ister basmazmış. Ama ben o şiiri başka yerde asla basamazmışım! Senin anlayacağın sanki bir kral. Tebaası olmam için beni

tornadan geçirecek. Bir de A "basılır!" demezse,

şiirim yayınlanamazmış. Şiir bölümünün edebî yargıcı oymuş. Bunların hepsi gerçek Leylâ. Tek kelime yalan ya da yanlış yok. Üstelik, senin iftira, dedikodu da olsa bir N M.... durumuna düşmeni istemem. Bak öldürürüm o herifi, adi suçtan gider asılırım. Sana diyeceğim bu kadar. Münasebetlerinde

o p...la resmî kal. Hele fikir, şu bu konularında sakın konuşma. Benimle münasebetini de bilmesin daha iyi. Örneğin oturup bir bardak şarabını içsen, ikinci gün ötede beride “metresim” diye caka satar. Neyse bunlar özel haller. Sana akıl verecek durumum yok.

Bu akşam bir haber aldım: Tevkifim gün meselesiymiş. Benim için bir yenilik değil. Sen yaz bana. Ne olacağıma gelince: Elbet, bu sefer de -öncekilerden daha bir sert- ayakta, dimdik ve suskunum. Yeneceğim. Ve beklersen, zulamdaki bütün itilerim, bilincimin tüm aydınlığı ve kanımın genç ısısıyla sana geleceğim. Şeninim. Yoksa, hiçbir şey olmak istemiyorum. Birçoklarının almak için, neleri varsa verip de gene olamayacakları bir şey olabilirim oysa. Ama şeninim. Ve sen, itmez, terslemezsen bu bana yeter. Sarıl bana. Seni beraberimde götürüyorum zindana. Artık üşümüyor, korkmuyorum. Öperim canım.

[İmza]

Leylâcığım,

Gene suskunluklara, iyi saatte olsunlara karıştın! Öyledir kâfir dünya. Biraz erincimiz, biraz günlük gecelik can avuntumuz oldu mu, unutuveririz dostu, cam. Uzaktakini. Dağlarla, deli sularla, yasaklar, pis ve kuş beyinli katil adamlarla, senden ayrı düşeni. Nicesin? Can tılsımının bu tek kelimede gizlendiğini duyarım. Nicesin?

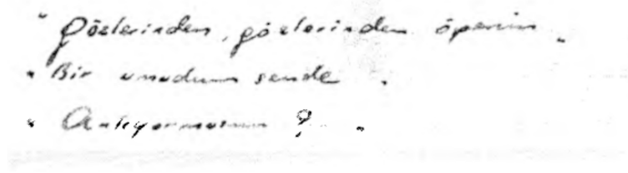
Mektuplarımı aldın sanırım. Bir eve bir de işyerine yazdım. Geçen hafta biraz da kahve gönderdim. Gayrı burada da bulmak güçleşti ama ben bulabilecek haldeyim henüz. Sade postanede güçlük çıkarıyorlar, zor belâ, it hali gönderdim işte. Seni değil kahvesiz, hiçbir nensiz komak istemem. Deliririm be! Ama alıştık tımarhaneye de. Bi de senin yoluna yatayım istersen?

Y. *Ufuklar*'dan yazı geldi. Seni 20 sayı abone kaydetmişler. Hikâyelerini bekliyorlarmış. Vedat Bey, sahiden efendi bir adam. Dergicilerimizin hiçbiriyle ölçülemeyecek kadar da namuslu ve nesnel. Ne var ki o da tek başına dergiye hâkim değil. Yoksa çok daha iyi çıkabilir o dergi. Bilsen nasıl sevindim. Şiirlerini, hikâyelerini namuslu bir dergide okumak beni mutlu kılar canım. Bu konuda beni yarım bırakmayacağına inanıyorum.

Hazır olanları hemen bana gönder. Ya da bana göndermek istemezsen, doğruca *Yeni Ufuk-*

lar'a. ilet gitsin. Sade benim de haberim olsun ki tâkip edeyim, ilgileneyim. Bu iyi bir fırsat canım. Dilediğin yerde yazmana engel olamam elbet, ama o (puro sabunu, banka, gripin, bilmem ne ilânları arasında) ne idüğünü çok iyi bildiğim dergiden çok daha haysiyet sahibi bir dergi bu.

Bilmem beni affeder misin? Sanatına karışıyorum çünkü. İnan kendi şiirimi bu kadar önemsediğim yok. Evrenin seninle ilgili olmayan hiçbir neni beni sarmıyor zaten.

"Gözlerinden, gözlerinden öperim

Bir umudum sende

Anlıyor musun?"

İşte böyle hayatım. Gün olur yüce kitapların zırıltısı dinmeyen telefonların da olur. İlk adımlarını güvenle, sevdayla, evrende tek başınaymışın gibi o korkulu yalnızlıkla atmalısın. Çekinme ve ürkme, kimseleri takma sakın! Yanındayım.

Şimdi burada güzel bir şafak. Gene uykusuz, mutsuz, tedirginim. Sana yazmak, yazmak, yazmak istiyorum... Seni bütün şafaklarda, evrenlerin o ıssız ihanet saatinde öperim. Ve sen geçersin içimden. Bitmek bilmezsin.

Sevgili Canım,

Geçen mektubumla hikâyeni göndermeği unutmuşum. Affet. Bakalım ne diyeceksin? Elbette harikûlâde yazıyorsun. Benim yaptığım, üç beş kelimelik bir düzeltme. Virgülüne bile dokunmağa gelemem yoksa. Ustam değil misin? "Ve sen daha demincek - yıllar da geçse demincek - Bıçkılanmış dal gibi ayrı düştüğüm -Ömrümün sebebi, ustam, sevgilim..."

!

i

Ben şimdi “Uy Gelin”e çalışıyorum. Hemen hemen bitiyor. Yalnız iyice ısınamadığım mısrâlar var, onları ayıkladıktan sonra ileteyim canım.

Sen ne haldasm? Üşüyor musun? Sana bastık, köpük sucuğu ve nuska göndereceğim. Bunlar bizim yerli kış çerezleridir. Üzüm suyundan yaparız. En iyileri Siverek’te yapılır. Oraya, kirvelerime ısmarladım. Bilir miydin, bütün Siverek kirvemdir benim. Ve bütün memleketim üstüme titrer oldu. Ha desem, mebus seçerler hani! Bu yüzden düşman, geri kuvvetler nerdeyse parçalayacak beni. Ama taktığım yok. Sade hakkımda efsaneler uyduruyor iki taraf da. Buna kızıyorum işte.

Kahven hazır, bir miktar. Kiloyu tamamlayıp iletirim canım. Evrenimde senden gayrı hiçbir nenler yok, bilmeni mutlak isterim.

Hasretle.

[İmza]

Sevgili Leylâ,

Bankada falan çalıştığım yok. Bok yemiş sana söyleyen! Ayrıca senden -hele senden!- ne diye saklıycak-mışım bunu? Utanman gerek bana bunu sormaktan. Sonra da adımı “alıngan”a çıkarırsınız! Sevdâmı, yaşama haysiyetimi savunmanın adı alınganlık oluyor. Doğru, alınganım.

Serbest muhasebeyle ekmek çıkarıyorum. Bu yaz bir tuğla fabrikasını iflastan kurtarmak için kendimi alabildiğine sömürttüm. Aylık gelirim 150-200 arasında oynuyor. Daha soracakların varsa söyle de cevaplayayım... *Ufuklar’a* seni abone kaydettirmemin kızılacak yönü ne? Onlar utansınlar. Sana göndermeleri için yazdım. Dalga geçtiler. Ben de “parasıyla değil mi bu” gibilerden bir jest olsun diye senin abone ücretini ödedim. Ayrıca hikâyeni basmaları için rica etmişsem, bu rica dünyamızda âdet olan bir haldir. Senin için bir özellik takınmalarını söylemiş değilim yoksa. Hikâyelerin değerden yoksun olsa, bunu yüzüne karşı söyler ve bu yönünle

hiç ilgilenmezdim. Eeey başka ne anlama gelir bu takındığın tavır? Yok ille beni üzmek istiyorsan, bunu düpedüz yapsan daha iyi olur. Bundan sonra kendin gönder doğruca *Ufuklar'a*. Sade şunu aklında tut: Sanatçılar özel bir tasnifle ikiye ayrılır: 1. Yazdıkları dergi vs'den şereflenenler. 2. *Yazdıkları dergilere şeref verenler.* İşte sen bu ikinci guruptansın. Ve daha epey zaman s..tirici, densiz, çerden çöpten imzalarla aynı dergilerde yazacaksın. Onlar gururlanacak. Sen gurur vereceksin. Dergiyi sattıran, okurlara çıkış günlerini iple çektiren sensin. Anladın mı hanımım? Ne i... yapısı bir düzende sürttüğümüzü anlata-bilsem sana. Bahsettiğim heriflerin yüreği balgam hokkasından beterdir. Ne mene budala olurlarsa olsunlar, biz onları kullanamayız. Çünkü ipleri bizim elimizde değil. Bizim elimize geçse, zaten bu halleri kalmaz! Ekmeklerini, eğilimlerini bu yoldan kurtarıyorlar.

Yoksa benim çoğu zaman kapatılan dergilerde yazmam bir tesadüf değil! Yaşatmazlar. Ya bunlar gibi satın alınır ya da susturulurlar. Adlarını sayılarını unuttum diyesim gelir. Kaç dergi battı bu yolda.

Mâdem seni kırdım, mâdem istemiyorsun, bildiğin beğendiğin yere yaz canım. Yeter ki pişmanlık duyma ve bana küfretme sonra. Bu söylediklerimin acılığından ötürü beni affet canım. Diyebilirim ki harf-harf, hece-hece yazdıklarımın hesabını vermiş, bu uğurda örsteki demir gibi dövülmüş, ezilmişim. Bu işte yanılırsam dünya bana güler! Gülünç olmaksa, aşağılık bir hal. Bize göre değil sevgili Leylâ! Kıyamet kadar yanlış hareketim var. Ama sorumunu kavradığım için, sadece öznel acılar verdi bana. Bu da bir değer, bir kazanç, inan. Ne C..'a ne ötekine cevap vermeye gelmez, doğru söylüyorsun. Sana uyacağım. Burada benzersiz akıllı, benzersiz doğrusun. Benimki de C..'a verdiğim emeğin boşa gitmesi üzüntüsü. Ama onu da attım artık. Y...sın g bakayım. Üç beş yıl sonra şerefli bir insan olduğunu kendisi de unutacak. P..., küçük burjuva.

Bana bak, yazılarım filan yok. Düzyazı benim için uzunluk kısalık meselesi sade. Ne mene önemli olursa olsun bir saatin içinde yazar atarım. Şiirse içimde uyur. Sen gibi, içimde büyür. Beyzadeler ne halt ederse etsin, sen bir yana, halen bu toprakta şair benim. Buna inanmasam, gerçekliğini bilmesem, gider herhangi sıradan bir herif gibi, zengin olmanın, aşağılık işlerde uzman olmanın yoluna bakardım... *Senden gayrı yetili, yetkili kimsem de yok şiirde. Bunu da iyicene aklına koy.*

Oraya gelişim de ne bileyim, bildiğin gibi işte! Bir kez polisten yakamı kurtarmış değilim. Kanun! Bu da bi maskaralık, bi dümen. Kanun yalnız biz fukaralar için var. O da cezalandırırken sade! Beraat etmişim, kim takar! Hoş benim de onları taktığım yok. Gece de tenhada boş gezmiyorum ahdettim beni öbür dünyaya yalnız gönderemezler. Ne de olsa eşkıya kanı taşıyoruz!

Kalıyor, seni görmek. Bu görmek, görüşmek deyimi senin. Bi tuhaf, bi tedirgin. Bana öyle geliyor ki sen beni "görmek" istemiyorsun. İşte oraya gelmeme engel ya da sebep olan asıl bu. Gelicem, kahveni, cıgaram içicem, sonra da iyi akşamlar, iyi geceler, sayın bayan, sayın bay deyip boynumu kırıp gidicem; otele ya da bir gecekondu yatağına. Allah kahretsin, bunu düşündükçe geberesiye tiksiniyorum dünyadan. Ama gerçek bu. Senin bunu değiştirmeye arzun yok. Benim de bunu istemeye hakkım yok! Geleneği, yasayı, alışkıları böyle oturtmuşsunuz bir kez. Öyle ya Tanrı hazretleri bana soracak değildi herhal. Ölümü, bir kurtarıcı saydığım anlar, bunlar. Bu kadar azâp neye? Ne halkımın sevgisi, ne görev, sorumluluk duygusu buna baskın gelemiyor. Senden de umudu kestim. Ne umudu be! Hakkım yokken, umut neye?

Kazak gelmedi henüz. İnşallah yitmiştir, çalınmıştır. Ne halt etmeye gönderirsin? Senin *Yeni Ufuklafa* abone olacak paran var da benim pitpazarından bi fanilâ alacak param yok mu sanki? Hem diyelim ki yok, dünya âlem kazaklı mı hep? Sırtıma gazete yerleştirir öyle ısınırım. Zindanlarınız, tabutluklarınız, aç-susuz-uykusuz bırakmalarınız, Amerikan kementleriniz öldüremedi; bırakın da Allah'ın soğukları, kışları öldürsün beni.

Yaz, yaz, yaz! dersin. Kime? Dağlara taşlara seslen-sem dile gelir, cevaplardı beni. Sana yazabilmek bence şereflerin ve şansların en ulusu. Ama senin cevap vermemen, sıktığıma, sömürdüğüme, haksızlık, anlayışsızlık ettiğim sanısına götürdü beni. Düşün kırk yılda bir -ne kırk yılı, ömürde, evren misafirliğinde- elle tutabildiğim kadar gerçek bir duyuya, bir seviye varayım. Sonra da bana bunu bağışlayanı kalkıp üzeyim, sıkıntıdan patlayacak hale getireyim! Seni zorlamak niye? Eşşoğluluk değil de ne bu? Sonunda sabrını taşırdım işte. Dövünmek neyi çözümler? Ne dövünmek ne de düşünmek, hayatı değiştirmiyor. Hayatı, kendi icadımız

fakları, prangaları zorlamak, parçalamakla değiştirebiliriz. Yoksa daha iki bin yıl keçiler kadar bile mutlu, haysiyetli bir hayata kavuşamayız. Sen doğrusun, sen haklısın: “Herhal ilerdedir - yaşanacak günlerin en güzelleri. ”

ÖPERİM.

Sevgili ve Aziz bir tane Leylâ,

İlettiğin kazağı aldım. İki ellerinden öperim. Bundan önce yazdığım mektup için affını dilerim. Bâzı çok çekilmez, çok şirret oluyorum. Bu gerçek. Bir an kendimi gebertmeyi aklettim. Sâde bunun da saygısızlık, senin değerini bilmezlik olacağını anladım, caydım. Yoksa keşke o boku da yese miydim? Ha? İster istemez seviyesiz bir suâlim olacak sana: Kazağı ne diye gönderdin, üç-beş kahve tanesi sana bir yük, bir minnet mi oldu yoksa? Haydi bas kalayı şimdi sülâleme!

Aklına dar gelirliğim filân düşmesin. Biz Nezihe’yle birlik nafaka-boğaz (kör boğaz!) derdini çözümleyip gidiyoruz. Ayrıca alışığız fukaralığa. Lüksümüz, büyük hülyalarımız yok. Kendime bir de elbise yaptım. Karşına adam kılığında çıkmak isterim. Senden çok, senin çevrendekilere bu gerek!

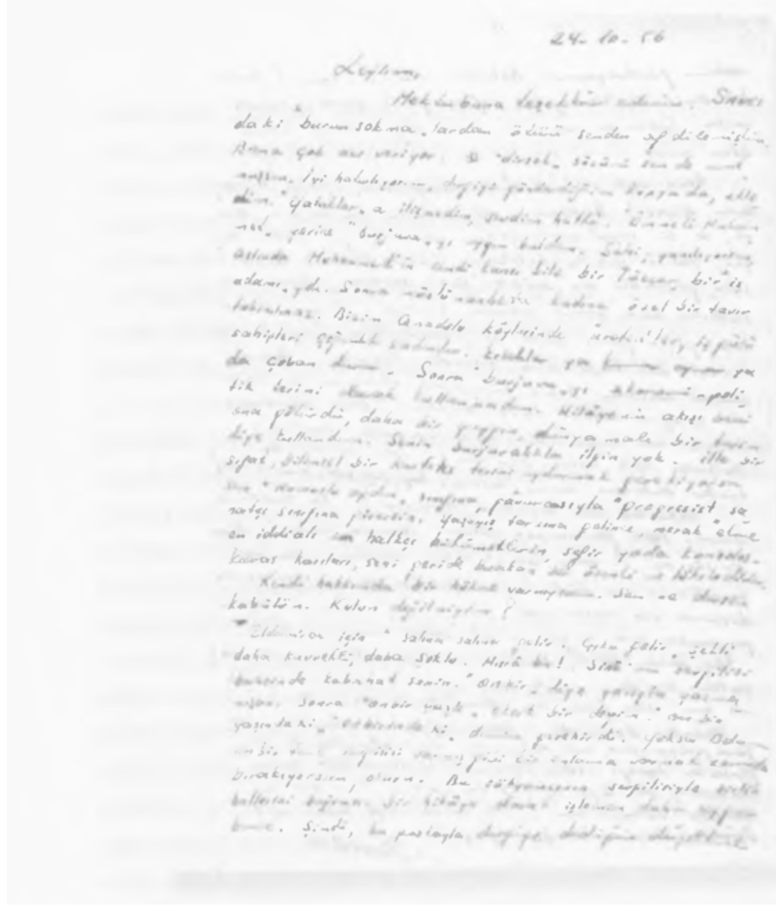
Herhal yılbaşından önce sana geleceğim. Sonrasını düşünmek, niteliklerime aykırı. Seni dünya gözüyle bir göreyim, yeter diyorum. Bir de kopmak var oysa! Şimdiden bunu kurmak, dellendirir beni.

Nicesin, dilemin? (Bu Kürtçe bir deyimdir. Tam çevirisi olamaz. Kalbim, yüreğim anlamına gelir). Üşürsen soğuklan, hastaysan mikropları bana ilet. “Kadan alım, başan dönüm, vah kezeb!” Bana yaptıramayacağın hiçbir nen olamaz. Unutma. Bizim o biçim iş de uzadı gitti. Bu kadarı da görülmüş değil. Ne atarlar ne satarlar. Bir koz, bir Acem kılıcı gibi (iki ağızlıdır) kullanmayı tasarlıyorlar herhal. Kanıksadım. Bilim ve insan olma namusundan gayrı bir çıkar düşünmüyorum. Devler dize gelsin, tapınılanlar alçalsın isterse, senin Ahmed’in düşmeyecek, yıkılmayacak. Bana güven canım. Sana, senin yüzün suyu hürmetine katlandığım, dayattığım bu “dünya adlı gezegene” lâyık olucam. Ve dünyamızın kocaman bağrına senin adını, cehennem ateşinden harflerle yazacağım. Dante Alighieri de şaşsın işte!

SANRI'yı ezber edeyim mi? Yastığımın altında duruyor. Gece yatmadan okuyorum. Aynı sen! Kokun, havan, hüznün (buna içerliycen ama hüznün işte!), benzersiz yiğitliğin, yastığımın altında... Bütün yazdıklarını gönder bana, daktilo edeyim canım. Sana iletirim hepsini. SANRI'daki düzeltiler (daha doğrusu burun sokmalar) için hâlâ azâptayım. Beğeneceğim, karışa-mayacağım tek sanatçı, tek yazarsın. Kıyamıyorum. Ne var ki o kadar karıştık ki birbirimize, tereddütsüz her yazdığına imzamı atabilirim. Hızımı burdan aldım. Benim de bütün yazdıklarım şenindir. Kabul etmeni dilerim. Zaten bundan böyle senin imzanla yayın yapmağa karar verdim. Takma ad sevmiyorum. Tabii sana göndermeden, kendiliğimden yapmam bunu. Kabul edeceğine ve ağzını sıkı tutacağına inanıyorum.

Bu konuda tez elden bir karara var. Sanırım dünyada ilk olacak bu! Elbet öyle olacak! Kimse bizim gibi sevemez, dayatamaz. Bu dediğim, sanat bâbında sade. Yoksa politik yazılarda değil seni belâya sokmak, bütün belâlarını, kadalarını kendim yüklenmek isterim.

İki ellerinden öperim. Yaz, ruhum.

24.10.56

Leylim,

24 Ekim 1956

Leylim

Mektubuna teşekkür ederim. SANRI’daki “burun sokma”lardan ötürü senden af dilemiştim. Bana çok acı veriyor. O “dirsek” sözünü sen de unutmuşsun. İyi hatırlıyorum, dergiye gönderdiğim kopyada, ekledim. “Yalaklar”a ilişmedim, sevdim hattâ. “Ümmeti Muhammed” yerine “Burjuva”yı uygun buldum. Sahi, yanılıyorsun, aslında Muhammed’in kendi karısı bile bir tüccar, bir “iş adamı”ydı. Sonra Müslümanlıkta kadına özel bir tavır takınılmaz. Bizim Anadolu köylerinde üreten’ler, iş gücü sahipleri çoğunluk kadındır. Erkekler ya kumar oynar ya da çoban durur. Sonra “burjuva”yı ekonomi-politik terimi olarak kullanmadım. Hikâyenin akışı beni ona götürdü, daha bir yaygın, dünya malı bir terim diye kullandım. Senin burjuvalıkla ilgin yok. İlle bir sıfat, bilimsel bir karteks terimi uydurmak gerekiyorsa sen “namuslu aydın” sınıfına, gavurcasıyla “progresist” sanatçı sınıfına girersin. Yaşayış tarzına gelince, merak etme en

iddialı, en halkçı hükümetlerin, sefir ya da konsolos-kavas karıları, seni geride bırakan bir özenti ve lükstedirler. Kendi hakkımda bir hükme varmıycam. Sen ne dersen kabulüm. Kulun değil miyim?

Eldemira için “Salma salına gelir. Çıkagelir” şekli daha kuvvetli, daha şoklu. Mısrâ bu! Sinâ’nın sevgilisi bahsinde kabahat senin. “On bir” diye yazıyla yazmamışsın. Sonra “On bir yaşlı” eksik bir deyim. “On bir yaşındaki” “On birindeki” demen gerekirdi. Yoksa adamın on bir tane sevgilisi varmış gibi bir anlama varmak zorunda bırakıyorsun, okuru. Bu sübyancının sevgilisiyle birlik hallerini bağımsız bir hikâye olarak işlemen daha uygun bence. Şimdi, bu postayla dergiye düzeltme notunu gönderiyorum. Bakalım devrân neyler? İnşallah benim şiirlerim gibi kafası gözü yarık yayınlamazlar. Çoktandır yazmıyor Vedat Bey! Canı isterse, adam sen de.

Bana bak, Ahmet kulun sevgilisi, benim “hempa” larım olmaz! Dostlarım ve düşmanlarım olur benim. “Kirve” de bir sosyal alışkanlıktır. Hani var ya fahrî

hemşeri, fahrî hukuk doktoru, ona benzer ama içten, gönülden bir bağıştır. “Fahrî akraba” diycem ya kardeşten daha yakm tutarlar kirveyi. Örneğin evin kaçan göçen gelini ya da kızı, kayınçodan, amcalardan, kaynatadan kaçar ama kirveden kaçmaz. Çocuk sünnet edilirken kimin kucağında oturursa o kişi ile çocuğun ailesi kirve olurlar. İlkel, derebeylik kalıntısı bir kurum bu. Ama zorunlu. Dostluğu, sevişmeyi öyle rüsvâ etmişler ki, ister istemez bu türden buluşlara varmış halkım. Sevgi, şeref gösterisidir kirvelik.

Mebusluk kim biz kim, hanımım? Ne haddime benim. “Tefe gerilemeyen götünü, davula germe!” diye bir söz var. O hesap, Ahmet kulun sultanı, ben çok hayallerim, çok düşlerim ya öylesini değil! Hayalımda düşümde sen varsın sade. Sana kul olmak, İbrahim Peygamber gibi 7 yıl, 14 yıl çoban durmak var!

Bir şaka, bir “ti” benimki. Ciddiye aldın, suratıma çaldın sen de. Sağol, kulluğundan yoksun bırakma beni, dilin daha acı, daha keskin olsun.

Kazağın üstümde! Daha soğumadı buralar. Hoşuma gidiyor gene, ısılı tutuyorsun beni. Bu toprak, peygamberler toprağı. Kolay soğumaz. Bizler de öyle kolay ısınmalara, “çat” diye soğuyup donmalara teşne değiliz. Nerenden vurayım seni? Bu zulum neye kuluna? Üşüyorsa, burnunu, kulağını öpeyim.

[İmza]

Canım Leylâm,

Gecikmemi bağışla. İki haftadır yatıyorum. Geceleri ateşim yükseliyor. Bir çeşit grip herhal. Yenerim. Şaşılacak şey, buraya da kar düştü! Hem daha üzüm, pastırma kurutma günlerinde. Ama geçici olmalı bu. Kepazelik olur yoksa. Kimsenin evinde bir dal odun yok henüz.

Ben de sıkılmağa, sıkıntıdan patlamağa mecburum. Öyle bok işler var başımda çünkü. Seni sevmek, çekip alıyor, kurtarıyor beni. Bağıra bağıra dağlara taşlara vurup, seni sevmenin korkunç yeterliğini anlatmalıyım bu aptallara.

“The Four Poster”in iyiliğine eleştiriler okudum. Demek on para etmez! Sen iyisinin nasıl olacağım bilirsin. Sade şu eleştirmeci ineklerinin bi boktan çaktıkları yok işte. Hiç değilse bu gerçek bir yol daha kesinleşti. Hem ben Muhsin’i de çok şişirme buluyorum. Allah kahretsin, şişmesin de nâpsm herif?

Ha, ömrüm, *Ufuklar*'dan hiç haber yok. Battı mı ne? Bi yol da başka bi kanaldan, doğruca Vedat Bey’in kendisine sorucam. Sanırım bâzı yazdıklarım onun eline varmıyor. Bu da “bok mesele”lerden biri. Ciğeri beş para etmez yaratıklar, yolunu bulmuş, dergici, yönetici ya da “ahbap” oluvermişler işte. Bense şeyim

gibi doğru dikine gitmekten usanmadım, uslanmadım henüz!

Üşüme! Nolacaksa olsun. Tanrının ve ilkel çağların bütün karları, buzulları, sökülüp gelsin. Üşüme canım! Ölürüm. Üşür gibi olan neren, nen varsa öper öper öperim. Akan ya da tıkanan burnun bile üşümesin, onu da öperim. Bir bakıma ya çok ilkelim ya da kolayını bulmuşum. Şu: Ben

üşümüyorum bu kış. Kazağın sırtımı, canımı, sevdan evrenimi sarmışken böyle nasıl üşürüm? Karacadağ kışlamış, Esenboğa ya da Etimesgut'ta ısı sıfırın altında habire almış yürümüş. Koymuyor bana. Ben bir kez üşüyeceğim, o da son olacak. Ödümü koparan ya da beni böyle yarım, istemsiz, senin deyiminle alıngan, kuragan eden de bu. "Sensiz edememek" var ya? İşte bunun aksine mecbur ya da mahkûm olmak korkusu. Biliyorum "evham" diyeceksin, avunduracaksın. Ama meselem bu. Eşşekçe belki de, seni sevmeği bile zehretmiş oluyorum de mi ya? "Sensiz edememek" bir dolu aşk ve yaşam cihanı. Ya, sensiz edebilmeğe mahkûm eder misin beni? Biliyorum bu da namuslu bir soru değil. Seni yükümlemek neye? Hiç bu kadar çaresiz kalmamıştım. Göz göre göre Allahın günleri geçer, ben eşşekler gibi senden uzak, gül yüzüne hasret, o tiksindiğim boşlar, anlamsızlar gibi yaşar giderim. Hiç bu kadar çaresiz, hiç bu kadar zulumlu...

Sen beni affet canım. Üzdüysem, sıktıysam gene, divaneliğime, tutkunluğuma ver. Ve dağılma, sıkılma, çözülme sakın. Üşüme! Mutlak iyidir, güzeldir önümüz. Hasretler canım. Öperim. Yaz, yaz, yaz işte! Beklerem.

Kulun

Leylim benim[2],

Mektubuna nasıl hasrettim bilir miydin? Giderek kötülüyorum. Ateşi düşüremediler. Bu sıra bir de sızılar peyda oldu. Sırtım, başım, dişlerim çatlıycak sanki.

Çıkamıyorum. Posta günleri faytonla gidip kutuyu yokluyorum sade. O da sen yazarsın diye. Ötekileri taktığım yok. SANRI için affını dilerim. Bir daha böyle bok yemem. Sade aldırmazlık etme, otur tek tek yanlışlıkları çıkar, gönder. Eşşek gibi düzeltmeye mecburlar. Bunu sen istemesen bile benim için yap. Mutlak yapmalısın. Benim bu hastalığım olmasa kendim yapardım.

Yeni hikâyeni de bitirir bitirmez gönder canım. Hattâ dilersen Hüsam'a gönder. Ama S....'e selâm vermeni bile istemiyorum. Anlıyor musun? *Forum*'a ben de yazdıydım, Cahid Sıdkı için. Ama s..mişler a..sini yazının

gene! Bu ....leri napmalı bilmem ki? Sistemli sabotaj yapıyorlar yazılarımda. Ne var ki iyi bir ders oldu gene. Nerde kaldı züppeler, şairsever, Cahidsever sahteler? Ödleri boklarına karışır tabii. Ama ahbap meclislerinde ilerilik, dostseverlikten de vazgeçmezler. *Forum* bu sayı burada şimdiden tükendi. Bu da ayrı rezalet tabii! Bunları s..tir et de yazdıklarıma ne diye

cevap vermediğini anlat istersen. Bizim de cevaplaya-mayacağımız şey olabilir mi?

Değişmek bahsinde seni yalnız bırakacağımı sanma. Kafamı dilediğin hala getirebilirsin. Sade yüreğimi değiştiremem. “Senin sevdan yüreğimin yağıdır.” Bundan gayrı ne istersen iste benden. Bitmemiş bir şiirimde “kesip attığın tırnağa - kurban olurum.” diyorum. Bilmem bir fikir verir mi bu sana. Hastalığa, mikroplara senin hayalınla dayatıyorum. Fizyolojik bir yapı olarak öteki insanlardan bir ayrımım yok. Lâkin dünya dünya olalı kimselerin benim gibi sevdiğini ve sevebileceğini sanmıyorum. İnandığım en kesin gerçek bu canım. Beni ben eden de bu. Başkaca yokum. Gâliba nalları dikicem! Hayli sarsıldım. Tam sana geleyim diyodum oysa. İyi ki gelmemişim. Orada bu hal başıma geleydi seni de perişan eder, üzerdim.

Evlilik dertlerin, zorunluklar, görevlerin, yüklendiğin nenler asıl beni öldürüyor. İşten ayrılma canım. Hem böyle daha iyi, daha haysiyetli sürdürürsün yaşamanı. Sanatına da bir ziyanı dokunmaz. Aksine acılık, sertlik verir. “İstemek” bahsine gelince içinden gelmedikçe kaygısız, minnetsiz olmadıkça değil kocandan, dostundan hattâ kendinden bile isteme! Bizim soyumuz, damarımız, ne bileyim, yüreğimiz bir başka, bir kendine özgedir işte. Tadımız da bu ya! Ama benden iste hayatım. Neyim var ki senin olmadık zaten. Ha, “gururum incinir” diye bir meselem yok seninle!

[Tarihsiz]

Sevgili Leylâ

Bir mektubun geldi. İstanbul dönüşü yazmışsın, Nezihe’nin adına. Âşık mısın bencileyin ne? Şehir adını yazmamışsın, Silivri-İstanbul-Fatih-Bandırma vs. dolaşıp durmuş. Sonunda kim bilmişse bilmiş, buraya gönderi

vermiş mektubu. Canım dostum, durumumda bir yenilik yok. Varsa ben bilmiyorum. Malûm a bu bizim işlere Rufaîler karışır!

Dün sana bir kg. kahve daha ilettim. Herhal bu mektubumla birlik onu da alırsın. Hiçbir şeyini ölesiye tekelime almak istemem. Ve sen istesen de sana sövemem. Şu dünya malı ya da dünya nîmeti olarak üç beş kahve danesi verebilmişsem bu ancak bana üzüntü getirir. Bir yüreğim var ki -Omiros'tan miras kaldığını sanıyorum- hep seninçin vuracak. Sevgimi, delin-divanenliğimi kabul et canım. Bir nenlerim yok çünkü.

İnşallah döviz alamazsın! Sevmiyorum, uzaklara gitmeni. Karanlıkta kalan bebeler gibi, korkuyorum, sen uzakken. Gitme! Ama Şubata kadar neler olur, neler!

Hasretle öperim seni.

Kulun

Dergilerden ne haber?

Leylim,

Mektubunla da başladın kırmağa beni. Vurmağa beni. Bi bakıma bu da gerekli. Biri gerek sana, provasız vurasın, kırasın diye. Beni seçtiğine iyi ettin. Katlanırım. Üzmem seni, yanıtlayıp çileden çıkarmam hiç değilse. Bak canım, her ikisine de bir saygısızlığım, bir özel sevisizliğim yok ama beni Said'Ie, Nevzat'la bir tutmam gene de -aşağılanma demeyeyim- "sıradan biri gibi tutulma" sayıyorum. Bunu, SENİN yapman asıl, yıkar beni. Yoksa başkaları bana ulaşamaz ki aşağılatsınlar ya da yüceltsinler.

"Tüm düzensizliğin suçlusu" sen değilsin. Utanmadan, sıkılmadan, salt kendine ait olmadığını düşünmeden nasıl söylersin bunu sen? Bir suçlu varsa ya da bir sevisiz-sıkıntılı hava varsa bu daha çok senin çevrenden sabah akşam katıldığın biteviyelik ve korkunç yalnızlığından. Yalnızlığını olsun paylaşmağa uğraştım ve galiba biraz başardım da. Ama sen inadına ters anlamlara vardıkça, bundan böyle sana yazmağa da korkarım. Bir beş dakkacık bile asıl yaraya dokunmadın, dokundurmak istemedin. Korktun. İnançsızlığını da alırım diye korktun. İnsan bağrındaki engereği böyle

söküp atamaz. Boyuna kaçtın benden. Hep seni yatağa atmayı kurduğumu, tertiplediğimi sanıp kaçtın. Oysa bunu değil seninle, kerhane karısıyla bile karşı tarafın en az benim kadar arzu duyması halinde yaptığımı biliyordun. Koca, okyanus yüreklilerin kaldırabileceği koca bir SEVDAYI, diyelim bir saatlik et-ter-acı-diş-dil-dudak alışverişiyle söküp atmanın mümkün olduğunu nasıl düşünebiliyorsun hâlâ? İşi böyle tuttukça da bir çözüme varacağını ummam. Ve korkuyorum. Korkum şu: Annenin, ablanın istediği tipte bir kadın olma yolunda hızla gidiyorsun. Sana ÖLÜM'den İNTIHAR'dan sık sık açmamın asıl sebebi bu sevgilim. Sen bunu istemez, bundan tiksinirsin gerçi. Ama yaşayışın buna götürmeğe uygun bir eğilimde. O zaman da bana ölmek düşer. Ben hocalık ettim Leylim. Yüreksizlere, ikiyüzlü-iki kişilikli hastalara bile hocalık ettim. Bir muhasebe ya da bilanço meselesi olarak ele alınırsa sonuç kârlı oldu. Bu ara kendimde de yıkıntılar olmadı diyemem. Ama seni -bir ölçü bulamıyor, bir birim yaratamıyorum-öyle tuttum, öyle sevdim ki benim şartlarımda pek az adamın yaşayabileceği bir hayatı, fırlatıp atmak riskini göze aldım. Hâlâ da öyleyim. Buna değersin canım benim. Gelgelelim içini oyan o KORKU, o başkalarına benzemek, o tiksindiğin nenlere bulaşmak korkusu, seni de beni de yıkıp götüreceğe benzer. "Verem oluyordum, yalnızlıktan geberiyordum" diye sebepler buldun bana. Belki bunların da bir etkisi oldu ama asıl sebep senin yaşamayı kolay, hiç değilse en az zahmet verici yönünden ele almak isteğin. O günler, yanında olmadığımı, olamadığımı asla affetmiycem. Bu da benim gerçek anlamıyla tek ve korkunç SUÇ'um işte. Bunu da gene karım olmana, dolayısıyla seninle

yatmak arzuma yoracaksın ama yersiz ve saçma. Önce senin kurtulman, dünya adlı ayvayı dileğince dişlemen vardı ortada. Sonra da, benim arzum ya da hırsım ne olursa olsun, sana değer, sana denk sorgusuz sualsiz, beyninden, düşlerinden, yalnızlığından taa taşaklarına kadar sevebileceğin erkeği araman, bulman gelirdi. Tek suçlu benim bunda da. Geberesi, kopasıca başımın ağrısına düştüm. Sen de az saçmalamadın o sıra. Beni ortalığa kepaze etmeğe bile kalktın. Vay dünya ... Vay ... Beşerîydi gene her yaptığın.

"Seni seviyosam, senin yerini herkeslerden başkaca ayırmışsam" diye başlayan bir bölüm var mektubunda. Gereksiz bunlar canım benim, gereksiz ve doyumsuz. Beni sevmediğini söylemek ne diye üzer seni? Bu da bir

gerçek. Sevgiyi yaratmak gerek. Bunda da bazan tek yönlü uğraşma, verme, ölümü göze alma, sonuç vermiyor. İster istemez işi bir “talih” meselesi olarak ben çoktan kabullendim. Üzme, zorlama kendini. Beni hiç sevmedin. Gene de benim yanımda ve ben yokken benim hayalimle kaldığında olduğun gibi kal. Örtünmelere, göstermeliklere başvurmadan, çırılçıplak kalabilmek arzunu gene ve sadece ben mümkün kılarım. Bu da bana gurur ve kıskançlık veriyor. Seni kıskanıyorum da. Ama Memed’in yerine koynuna ben gireyim diye kıskanmıyorum. Affet biraz acıma var bu duyumda. Seni kendimden bir parça, kendi canım bildiğim için kıskandım. Yitik sandım. Söyle yittin mi? Söyle! Yitebilir misin? Bir ömür bir korkunç yürek dayatması vereyim ben, sonra da kendimi, canımdan derin saklı seni sıradan birinin günlük yaşayışına salt bir ortak bulayım? Söyle bu musun sen? Ölümü, gebermeyi düşünmeyip de ne halt edeyim? Hayır, içinden öyle gelmedi, bir tecrübe, bir tahlil -üçüzlü bir tahlil- yapıyordun sen. Zalim. Said, sende bir yakınlık, korkusuz, işkilsiz, aldanmasız yatılabilecek bir kadın görüyordu. Nevzat’sa hiç sevmedi, etine buduna, harikulade benzersiz yüzüne ve biraz da ileri görünen davranışlarına meyil verdi. Memleketimde içinden bir şeyler yapmak, kendini bir şeylere vermek isteyen, ama bir tarafıyla bok makinesi bu düzene bağlı kalan, ondan kopamayan iki entelektüel tipi bunlar. Beşerî ve olağandır bu da. Ben onlar kadar okuyabilmek fırsatına eremedim. Dil de bilmem. Nem varsa şahsî kabiliyet ve yürek başkalığına borçluyum. Şimdi sana büyük bir laf edeyim: İster dost, ister arkadaş, ister sıradan bir tanış ve ister bir sevgili say. Ara da bul bakayım benim gibisini. Ah benim karayazım. Ah benim vurgunluğum. Sana öyle de, bir kadın olduğunu düşünerek, hattâ bunu ısrarla böyle arzu ederek de bakabilmemin yasağı neden? Sana asılmadıkça, seni sıkmadıkça, tiksindirmedikçe, bunun beşerî olmayan yönü ne? Yok istiyorsan, bunun sahiden bir kurtuluş olduğuna inanıyorsan, kesip atayım oramı canım... Zaten arzumca kullanamıyorum! Ha, benim bir kadınım vardı, bahsetmiştim, ARZU. Geldiğimi duymuş, haber salmış, gittim. Salmasaydı da gidecektim. Yattık. Allah kahretsin, hüngür hüngür ağladı sonunda. Kendisini sevmiyormuşum, bu yüzden kendimi veremiyormuşum. Doğru. Sevmiyorum değil. Ben Martin Carol da olsa yatamam gayri. Bu bahis yeter, affet.

Evet canım sevgilim, derdim-dinim-meselem bu işte. Ne diye derinlemesine, uçsuz-bucaksız-dipsiz bir SEVDA’yı ikide bir Fethi Bey’le

falanca hanımın yahut

Memet Bey’le sabık metresinin fizyolojik kusma-kus-turma eylemi gibi ele alırsın? Niye? Niye? Hattâ ve hattâ Memet Bey’in halihazır hanımıyla haftada şu kadar saat, kendi kendilerini bi çeşit aldatma, uykuya varmak için zorunlu bir yorulmaya varma eylemi ne? “Bunsuz AŞK olmaz da ondan!” diyceksin belki. Eh nidelim hanımım, ben sana bağrıma taş basarım deyip kesmemiş miydim? Ne kadar, ne kadar söyledim. Çaresiz, kompleks haline getirmek için elinden geleni yapıyorsun. Beni de kendini de suçlu yapıp çıkıcan sonunda. İnancın bununla yitecekse, şimdiden ölmeyi tercih ederim. Sen nasıl inançlarını yitirebilirsin? İnanç, güven, beraberliğe sarılma konusunda, zindan ve tımarhane artığı ben gibi bir yıkıntıya örnek olan, beni kurtaran SEN! İnancın yittiyse, hâlâ nereme, neyime yazıyorsun benim? Seni seviyor, seviyor, seviyorum. Kız, köpür, itele ve kus hattâ dilersen. SEVİYORUM. Başkaca da yokum. Yahut başkaca da var isem, seni sevdiğim için, senin yüzün suyu hürmetinedir.

Sana, Yılmaz’ın mektubunu iletiyorum. (Bir dost, belki de tek dostum, galiba bu çocuklar sade sana değil, her şaire böyle mektuplar yazıyorlar dedi) diye senin kanaatini yazmıştım ona. İsim vermek âdetim olmadığından -sende bozuluyor bu âdetim- İlhan Berk’i, Attilâ sanıp veriştirmiş. Galiba İlhan Berk uydurmuş. Çocuğun yazdığı yok ona. Sakın bunu sana övünmek, çalım satmak için gönderiyorum sanma. Mahvedersin beni. Bilirsin mektuplarımı hep seninle doldurmak isterim. Başka neyim var bu dünyada, sen söyle sevgili? Ben de senin gözlerinden öperim.

1957

Leylim Canım,

Nicesin? Özledim, ardımdan kapıyı kapadığın an özlem yapışmıştı canıma, aşırı özledim seni. Hayır ömrüm, Almanya'ya gidemeyişine inan senin kadar üzüldüm. Gitseydin de üzülür, geberesiye dellenirdim belki. Bu böyle işte! Seni üzen, seni vuran bir nen, bir olmazlık, beni nasıl sevindirebilir? İnanmanı, aksız-karasız inanmanı istiyorum buna. Her âdemoğlu kadar değil belki, fakat en peygamber, en fedai, en kendini aşanlar kadar bende de bencillik, çıkar içgüdüsü var elbet. Evet doğru dediğin, "domuz beni! bekleyen, uman, seni düşünen beni!" Ama bunu seni üzmek, seni yıkmak, seni ötekilerle bir tutmak pahasına yapamam asla. Geberirim de gene yapamam. Sen bende namusa, yüreğe, gerçek ve yüzde yüz yaşayan bir haysiyete karıştın. Daha doğrusu bunlara yeni ve asıl bir anlam verdin bende. Seni güzel seni! İnatçı seni! Keçi yavrusu seni! Çekirgem seni! Hep sıçrayan çekirgem. Hep sıçra e mi? Hiç düşme canım. Saçını kızıla boya. Rakını yudumla, öykünü şakı. Yaşaman, var olmandır

beni tutan. Sana Kürt yeşili, filizimsi bir yeşil yünlü buldum. Daha doğrusu adam gönderdim, getirttim! En iyisi olacak elbet benim alabileceğim,

sana alabileceğim. Eflâtun ve açık kahverengileri de var, sevmedim, hem onlar çürük olur. Unuttuğun, terklediğin "yeşiP'i sevmeni istiyorum. Bir de al kuşak donanırsın onun üstüne. Bulabilirsem ben göndereyim onu da. Sade pilot ansız hastalandı. Gribe yakalanmış. Gittim gördüm. Ben grip geçirmiştim mapusta. 28 gün baygın yatmıştım güya! Gene de bulaştı bana. Şimdi tüy dağları gibi bir kar düşüyor. Ovamız kar altında. Dilerse kar yerine kor yağsın, Yeşil'ini ileteceğim sana. Şanslı olduğuna inan, 5 metrelik parça imkânsızdı bu işte. Hep 4 metrelik olur. Seninki 5 metre canım. Önce sıcak suya bir batırırsın, çektiği kadar çeker. Sonra ütüler, biçkiye geçersin. Unutma, mutlak suya çal! Aksi halde hiç kirletmemen gerekir. Evet, bu hafta herifi diriltir, gönderirim sana yeşilini. Ulan, aşkından kebap olduğuma yanmam, bir de grip oldum be! Sal nezleni de Ahmet'ine! Gelen, senden gelsin yeter ki! Az mutluluk mu, bulunur şeref mi seni sevmek?

Gözlerinden öperim canım.

Sevdâ,sevdâ,sevdâ, sevdâ.

Kulun

[İmza]

Leylim,

Korkunç bir kış bu. Kar diz boyu. Donmuş, pusuda bir kar. Havada sis, havada cam tozu gibi pis ve yapışkan bir nem. Adamakıllı da gribim var. Kendimi salı-veremem! Bilirim, bu da bir düşman. Doğa, şu öncesiz ve sonrasız düşmanımız... Kendimi salıversem hesabım tamam! Sen, önce sen, sadece sen kurtarıyorsun beni. Sana yâr, sana kul olabilmenin ne mene zorlu ve yüce bir yönü var bir ben bilirim. Tapınmağa değer başın için ve kesenkes mert olan yaşantım için yemin edeyim diyorum ama aramızda buna lüzûm yok diyceksin. Evet canım uyanıkken arasız her lâhza beynimde, yüreğimde ve yalnızlığımdasın. Uykularımdaysa rüyalarım salt sana adanmış. Psikanalistliğin tutmasın gene! Ama yaşadığımdan daha

kesin bir gerçek bu; rüyalarımda senden ve şenle ilgili nenlerden gayrı hiçbir nen yok. Bunu da ben kendim kurmuş, düzenlemiş olamam ya! Rüyalarımda da gene kulun, biricik sevdalımın. En güzel ve en şaşılacak yönü de bu galiba. Hani "böyle şuurlu rüya nasıl olur?" deme. İnan bana. Rüya gerçi, beraberiz ya da yanındayım, seviyor, dövüşüyor, tartışıyoruz. Aslında da çok "rüya" olan yüzün, bütün öznelliği, benzersiz ayrıntılarıyla uykularıma hayat

veriyor. Seviyor ve hiç kesileceğini sanmıyorum bu rüyaların. Sen ne dersin buna?

Bilirim seninçin birkaç dakikalık analitik bir düşünme meselesi bu. Çözer atarsın. "İşi ya da içi neyse, düşü de o olur insanın" diye bir de kesinliğe varırsın. Oysa, bunları yazmağa üşenmediğime göre bu halimden sevinç ya da muştuluk duymanı istiyorum herhal. Adsız, bellisiz, ansız bastıran arzular, kapılmalar vardır. Bu benimki de böyle bir istem. Ama sen hep acımaya, iradesizliğe yorarsın da arada bir tartışma belâsı daha yaratmış olmayayım diye sana söylemek de istemiyordum.

Bu kadarı mümkünsüzü, çaresizi, dünya, "dünya" olalı böyle benzersiz ve tek olanı, görülmüş mü ki sevdânın? Gene de bildiğin ve belki de şaştığın halde, sıkılıyor, usanıyorsun, sevdiğimi söylememden. Beni vurduğun ve galiba ölüm yaraları açtığın yönüm de bu işte. Bense anlatmak, kafana, yüreğine, derinin altında dolaşan asıl ölümsüz rüzgârına işlemek istiyorum: Öyle seviyorum ki üstüne yâr sevemem. Öyle seviyorum ki senden gayri hiçbir nen, hiçbir kavram olamaz, tutamaz beni. Seni, bugüne dek sevdiğim, iş-dert edindiğim, hiçbir kimseye, hiçbir düşünceye benzetemem. Seni, senden gayrı hiçbir nenle ölçemem, mukayese edemem ve sana yalan söyleyemem. Seni, sana rağmen hiçbir eyleme zorlayamam. Arzum ne olursa olsun, dilerse ecele derman olsun, seni, salt kendim için, senin -diyelim istemeyerek katıldığın- yüreğinde yaşamayan bir duyuya götüremem. Yenilgiyi önceden kabul etmiş sayma beni. Yaratma'da yenilgi olamaz. "Yaratılan" olmadıkça "yaratan"dan bahsedilemez çünkü!

Burada o müthiş karanlık gelip şuracığıma oturuyor. Utanıyorum. Seni sevebilmek yetisindeyim. Utancım, karamsarlıktan utancım, bundan canım. (Şimdi sırası gelmişken söyleyeyim, senden izin istiyorum, ölmek için.) Ama bu sana düpedüz saygısızlık, affet. Aslında bunu daha bir sona,

kitabımızdan ve pek yakın olması gereken nisbeten “iyi” günlerden sonraya, ama “hemen sonraya!” bırakmışım. Bunda da bi güzel, bi doyulmaz tat var ki senden gelir yalımı. Seninle dolu, seninle acılı, seninle ayılmayasıya sarhoş, ölmeliyim. Yahut bitişim, sonum böyle olmalı.

Sen gene yazmamakta, umursamamakta, anmamakta ve “lâhavle” demekte devam et. Sahi, ille istiyorsan ve sana bir hayrı olacaksa, sence gerekse, bundan böyle HİÇ YAZMAYAYIM. Biliyorum İMKÂNSIZ bu. Ama doğaya da Tanrı’ya da, milyarla yaşayan, milyarlarca ölen insanoğullarına göre de bu şimdiki yaşantım, sevdan da imkânsız.

Bir “imkânsız”ı sürüp gidebiliyorum. Onu da göze alırım canım. Yeter ki sana bir hayrı dokunsun. Zorla beni sevmeni, bana acımanı istemediğim gibi; gene zorla bana katlanmanı da istemiyorum. Anlamanı, duymanı umarım canım.

“Yünlü”nü aldın mı? İlettim. Bir aksilik olmadıysa aldın sanırım. Kulunun fukaralığına ver ve lütfen kabul et. Kabul edeceğine hem de sevinçle hem de minnetsiz kuşanacağına inanmasam iletmezdim zaten... Hayat bir tarafıyla ne kadar rezil; son iki hafta içinde 13 + 5 + 8 = 26 delikanlı öldürüldü, bu işte. Ama bunlar üzmesin seni. Ekmek uğruna ölüyorlar. Yoksa sen sıcak, sen yumuşak giyinesin diye değil.

Senin sıcak durman, senin esenliğin, senin mutluluğun salt benim meselemdir ve imânla, yürekle söylüyorum: SALT BENİM MESELEM. Çıkarsız, tepeden tırnağa gerçek, pervasız hem. Gözlerini öperim, yahut bir halt edemem!

Kulun

[İmza]

Leylim,

Mektubunu geri göndermemi bağışla. Anlayış göstereceğini umarım. Dört sayfalık hakaretine cevap vermeğe ne elim varır ne de yüreğim.

Sade aklını kurcalayan, saçma kanılarının bir kısmını düzeltmek isterim. Düzeltebilirsem sevinç duyucam.

1. “Göstermelik” ya da “gösterici” bir huyum, eğilimim hiç olmadı. Olamaz da.

2. ille de hakaret etmek zorundaysan, buna beni seçmen yanlış olur. Çevrende olsun, hayatın boyunca olsun buna hak kazananlar çok elbet! Ama tanıdığın bütün erkekler (!) içinde sıraya girsem, aşağılanmam, alay edilmem için, en sonuncu olmam gerekir.

3. Değinmemizi kesmek niyetinde, zorundaysan bunu sana yakışacak bir şekilde yapabilirsin. Seni kuruntulardan kurtarmak için katlanmayacağım bir acı olamaz. İstiyorsan nen varsa bende hepsini geri vereyim.

4. Mektuplarımı inadına sığdan almana, o canım zekândan beklenmeyecek bir umursamazlık göstermene kahroluyorum. Daha ne kadar kendinden kaçacaksın? Resmine senden -çok sevdiğim- bir dörtlük yazdım. içimden öyle geldi. Seni gene seninle anlatayım dedim. Bundan gayrı bir düşüncem yoktu. Ve tutup sana gönderdim. Çok sevdiğini söylediğin Sait gibi

meyhanelerde şuna buna gösterip caka satmadım. Ama Sait, okul gezilerinde, edebiyat matinelerinde kızlarla çektirdiği resimlerle de övünürdü! Onu kınayamam, mayası öyleydi. Ben “beşerî” derken, daha çok çevreden edinilen alışkanlıkları anlatmak isterim.

5. “Namusluca yaz...” deyişin de bi tuhaf! Sanki hayatımda “namusluca” geçmeyen, yaşanmayan bir an varmış gibi. Anlatayım ya, bu bayat bir nen. Daha önce anlaşmıştık bu konuda. Mektuplarımı Haydar’a göstermen ya da ona, sana neler yazdığımı söylemen meselesi. Bu konuda düşünme canım.

6. Geri gönderdiğim bu mektubundan da anlaşılacağı gibi, senin ne beni ne de şiirimi seveceğin, tutacağın yok. Bu yönden, ne yaptığımı, ne ziftlendiğimi, ne yazdığımı sormanı salt bir nezaket ya da sayfa doldurmak meselesi olarak alıyorum. Ve böyle olunca da cevap veresim gelmez.

7. Gözlerinin rahatsızlığına -kahrolayım- çok üzüldüm. Gerekirse kendi gözlerimi sana vermekten asla çekinmeyeceğime, bundan bahtiyarlık duyacağıma inan canım ve lütfen bu halimi bir 16 yaş kaprisi sayma, inadına dejenere etmek huyundan vazgeç.

8. “Kumaşın parasını” diye saçmalamaktan utanmalısın. Kocanın kazancının yerinde oluşu, bana hakaret etmene, ufacık anıları bol keseden sadaka ya da “ücret”le ödeme isteğine götürecek miydi seni? Belki -ya da korkarım- son defa gözlerinden öpüyorum. Sade, mezara kadar götüreceğim tek sevdâsın. Bunu unutmamam istiyorum.

Senin

Canım Leylim,

Yanıtını, son mektubuma yanıtını, bekliyordum. Bekliycem de. Korkarım telefon edişime de kızdın. Sanırım şu sıralar vurduğum başıboşluk, nedensizlik halini sen de sevmiyorsun. Ama inadını, bir gurur, bir kendine yedirmezlik tutkusuna götürdüğünün farkın-dasın. Buysa seni ve beni yıkıma götürür. Seni ve beni sade. Ölümü hasretle değilse de muhakemeyle isteyişimin sebebi bu. Kararlı, kesinsen söyle de ben işimi bitireyim. “Boktan düşünüler” diye düşünmeden, anlayıştan inadına kaçarsan bana zulmetmiş olursun. Sana vurulmuşsam, beynimin, yüreğimin ve etimin sürüp gittiği türküde senin adını, senin -doyulması imkânsız- güzel tadını bulmuşsam, bunda ikimizin ya da ikimizden birinin, ayıp olan, yersiz olan, tabu olan yönü ne? Lütfen beni bu konuda ikna etmeni istiyorum. Varsa böyle bir yönümüz, beraberce onaralım ya da gerekiyorsa ben kendimi yakayım. Sen öyle yanlış bir çizekten tutuyorsun ki işi ister istemez ölümden gayrı çarem kalmıyor benim. Örneğin “lüks” diyorsun, “aşırı” diyorsun, sana tutkunluğumu, sana kul, sana yâr oluşumu bana, “büyüklüğüme, kahramanlığıma, o canım geleceğime” yakıştıramıyorsun. Oysa böyle tutulacak, daha da işlenecek iyi ya da değerli nitelikle-

rim varsa benim (Neredeyse beni de inandırıcan!) buna sen de ortak, sen de emekçi olduğun zaman önem veririm ben. Kendini ne diye hep bir kenara atıyorsun. Salt beni öyle kurmak, öylece seyretmek ne kadar doğru? Zekâ, yürek ve sevdâ yetisi bakımından, tanıdığım, beraber dövüştüğüm, duyduğum, okuduğum, yüzlerini hiç görmeden canciğer olduğum

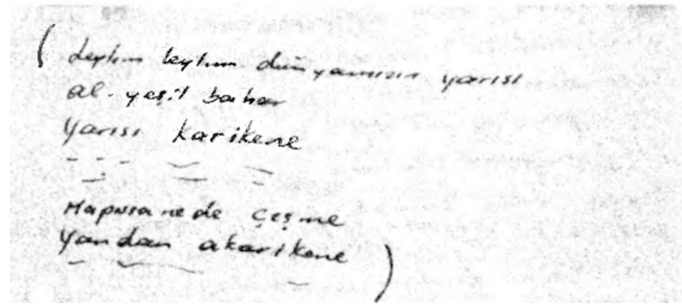
kimselerin HEPSİNDEN ÜSTÜN olan sen, daha nice bir kendinde yetisizlik, (s..tirici karı koca değinmelerinin olağan sonucu) eziklik, yıkımlar vehmedeceksin? Bunları haydi haydi beş dakikada silkip atmak seninçin işten bile değilken! Sana tam, eksiksiz mutluluk mu vaat ediyorum? Böylesi bir dünyada buna yüzde yüz EVET demeyi isterdim. Ama yüzde doksan evet diyebilirim. Bu, “herifini bırak” ya da “al bohçanı düş ardıma gidelim!” demek değildir. Bunlarsız da -sence şartsa- bir çözüme varırız şenlen sevgilim. Duymamayı, istememeyi, gülün alından çeliğin mavisine dek hayatın her kertesinde “en leylim” en güzel solunuyu (ağlatı’dan buldum bunu!), solunmamayı anlamıyorum. İnadın niye canım? Bana satır satır yanıtla bunları. Mutlak yanıtla. İstersen bir de alaturka sorum yükleyeyim sana, “yanıtlamazsan ölürüm”.

Bir de şu şiir hakkında fikrini açıkla. Ben şüphedeyim çünkü, bu yüzden tam bitireceğim sıra, takıldı. Senin zevkine bırakıyorum, nasıl istersen öyle olacak.

(Leylim leylim dünyamızın yarısı

al-yeşil bahar

Yarısı kar ikene

(Leylim leylim dünyamızın yarısı
al-yeşil bahar
Yarısı karikene
— — —
Mapusanede çeşme
Yandan akarikene)

Mapusanede çeşme

Yandan akar ikene

Kar ikene’yi “kar olanda” ve sonraki uyakları da ona göre “akar olanda”, “sarar olanda” vs. diye değiştireyim mi yoksa olduğu gibi bırakayım mı?

Uzun, destan gibi bir şiir bu, tamamını yazmadan olmaz ama bu dediğim bahsin üstesinden gelirsin sen. Çabucak yanıtla da şiiri yetiştireyim sana. Gelip kendi ağzımdan sana okumayı ne kadar isterdim! Geleyim mi ha? Seviyorum bu şiiri. Hepsinden güzel oldu. Sana çalıyor. Tadıyla, havasıyla, sana. Öyle mısralar, bölümler var ki -megalomani olmasın!- evrime, insanoğlunun korkunç hızına rağmen, benden gayrisi yazamıycak. Meğer sen yazasın. Ona diyeceğim yok.

Hasretle, aşkla öperim canım. Yünlün eline vardı mı? Merak ediyorum. Vardıysa beğendin mi? Tabii sen zengin karısısın, senin pek lâyığın değil ama sevdiğim, kapıldığım güzel nenlerin, güzel giysilerin hepsini sana almak gelir içimden. İşsiz, meteliksiz, başım belâdayken de bu böyle işte. Bana darılma canım, elimde olsa en derin, en karanlık, en zincirlenmiş arzularını tek tek yerine getirirdim. Getireceğim, getirmeliyim.

Haydi yaz bana.

Kulun

[İmza]

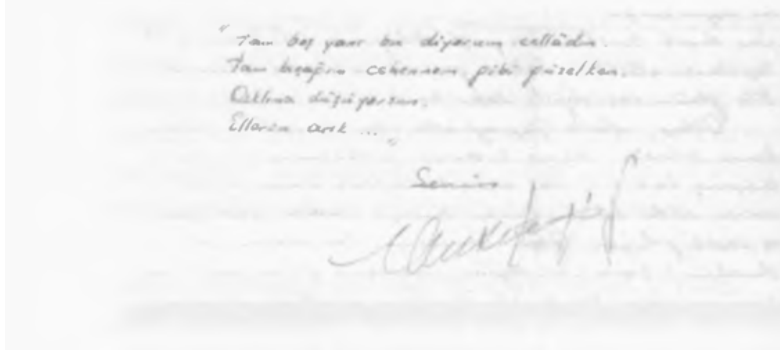
Sevgili Canım,

Mektubunu almıyaydım çıldıracaktım. Sana, gittikçe daha vuruluyorum. Sonum bu gidişle korkunç. Senden her mektup alışımda âdeta devleşiyorum. Kudretim sonsuzlaşıyor. Maalesef durumum hakkında kesin bir bilgi edinemedim. Ama işi salladıklarına göre hafif bir ceza verileceğini tahmin ediyorum. Herhal bu önümüzdeki hafta sonuna gelip fermanımı elime verirler. Hiçbir korkum yok gayrı. Yendim. Seni düşünebilmenin büyüklüğü ve tadı, hiçbir zulma, hiçbir ölüme baş eğmez. Şeninim... Başkaca yokum. *Forum* için çok iyi ettin. İnşallah yayınlarlar. Sahiden saygım büyüktü onlara. Ama aldanabilirim de! Sen demek Bozok'un ne p... olduğunu bilmiyorsun? Yayınlamaz elbette! Salim'e gelince, merhaba etmene bile gönlüm razı değil. Sakın ha!

Oktay'ı, *Şairler Yaprağında* ben benzettim. Okudun mu bilmem. İt yese kudurur yazdıklarımı. Ama anlayana tabii! Ha, başka bir dergide bana cevap verirse bildir canım. Çünkü buraya sadece *Yeditepe* ve *Varlık* geliyor.

Gayrı memursun. Boş vaktin çok demektir! Bana hiç değilse her uçak günü yaz ömrüm. İşin hayırlı uğurlu olsun. Şimdilik bir sıkıntım yok. Olursa yazarım. Senden özge kimim var ki benim bu namussuz

evrende? Sahiden, celâsunlu -yiğit, pervasız- bir kızsın. Sana yâr olmağa çalışacağım. Sana lâyık, sana denk olabilmek... İşte ben, benim dünyadaki fonksiyonum. Leylim - Leylim... Ha, C.... S....'la özel bir anlaşmazlığın yoksa takışmağa değmez. Biçarenin, hastanın biri o. S..tir et gitsin. Hoş işi bu benim ölçümle ele alınca takışacağın hiçbir "değer" yok edebiyatımızda. Ama bazı mecbur ediyorlar insanı. Meydanı boş bulmuşlar, bilgiç bilgiç savurup duruyorlar. Bilmem ne sözünü duyduklarında korkudan külot değiştirmek zorunda kalanlar, bakıyorum "ileri", "inkılâpçı" gibi sözleri ağızlarından düşürmüyorlar. Benim yediğim sopanın binde birini yeselerdi beyler bugün resmen faşist kesilirlerdi oysa. Bu işler böyle canım. Kimi parsacısı, davulcusudur bu işin, kimi de fedaîsi, adsız kahramanı... Seni öper, öper, öper, öperim.

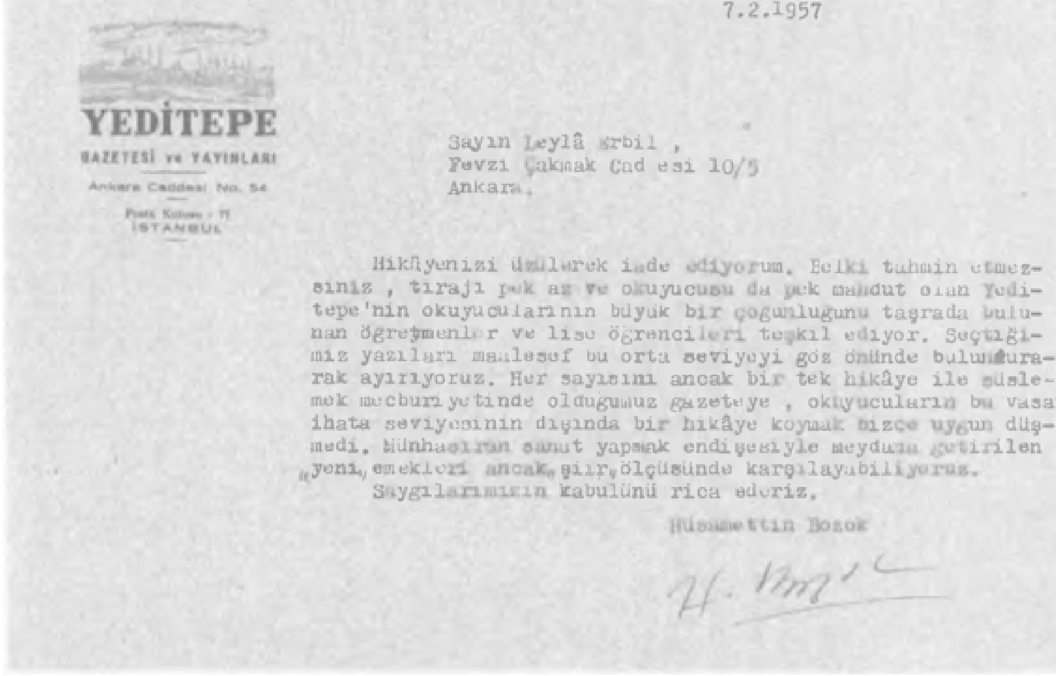

"Tam boş yanı bu diyorum cellâdın.
Tam bıçağım cehennem gibi güzelken.
Aklıma düşüyorsun,
Ellerim arık ...

Senin

"Tam boş yanı bu diyorum cellâdın. Tam bıçağım cehennem gibi güzelken. Aklıma düşüyorsun.

Ellerim arık..."

Senin

YEDİTEPE
GAZETESİ ve YAYINLARI
Ankara Caddesi No. 54
Posta Kutusu: 71
İSTANBUL

7.2.1957

Sayın Leylâ Erbil,
Fevzi Çakmak Caddesi 10/5
Ankara.

Hikâyenizi üzülerek iade ediyorum. Belki tahmin etmezsiniz, tirajı pek az ve okuyucusu da pek mahdut olan Yeditepe'nin okuyucularının büyük bir çoğunluğunu taşrada bulunan öğretmenler ve lise öğrencileri teşkil ediyor. Seçtiğimiz yazıları maalesef bu orta seviyeyi göz önünde bulundurarak ayırıyoruz. Her sayısını ancak bir tek hikâye ile süslemek mecburiyetinde olduğumuz gazeteye, okuyucuların bu vasat ihata seviyesinin dışında bir hikâye koymak bizce uygun düşmedi. Münhasıran sanat yapmak endişesiyle meydana getirilen „yeni" emekleri ancak „şiir" ölçüsünde karşılayabiliyoruz.
Saygılarımızın kabulünü rica ederiz.

Hüsamettin Bozok

H. Bozok

Leylim Canım,

Mektubuna şaştım. Beklemiyordum çünkü. Haksızlığa karşı nice dellendiğimi bilirsin. Senin, hele senin, bana karşı haksız yollar tutacağını nasıl hayal ederdim?

Sana güzel bir çanta getirmiştim. İki aydır göndermeği yediremiyordum kendime. Sebebi de senin bunu, yazışmayı sağlamak için bahane sayacağın sanısı. O hale koydun beni. Hergele!

İzmir'e gidişin, gidiş haberin, sarstı beni. Bu hep böyle mi gider bilmem. Seninle ilgili her haber yüreğimi hoplatır.

Mutlu değilsin. Yalan da beceremeyecek kadar yiğitsin, duyarlısın. Bir işine yaramadım şimdiye değin. Hep yanında, yakınında olmayı ne kadar istediğimi de bilirsin. Ama bu önce kocana, ondan da bulaşarak sana sıkıntı getiriyor. Gerçi bu sıkıntıya beni de katmak zorundayız. Ne var ki kendi yönümden arada sen oldukça dayanırım ben.

Biz daha kıştayız. İzmir'e gitmeden seni bir kez daha görmek arzusuyla deliriyorum. Belki bugünler gelirim. "Belki" değil, nolursa olsun, gelirim. Mektup yazma canım. Elime varmaz.

Gözlerinden hasretle öperim. Memed'e sevgiler.

Leylim, yarı canım.

Eve gelmeden gidip mektubunu aldım. Ne kadar şanssız adam olduğumu bir kez daha anladım. Ne olurdu o namussuz odacı mektubu bir gün geç atmasaydı! Ama "birinci" cıgarasından üç günde soğuduğuna göre, benim burada bu gecikme işi için hayıflanmam da boşuna! Mektupta yazdığına, anlattığına, orada yüz yüze iken ne diye hiç dokunmadın, dokun-durtmadın? Bu kadar başarılı maske kullanamazsın (Bu deyim için beni affet, dilersen söv). Sevilmenin, hele şenince sevilmenin, dellenesi, geberesi güzelliğini bilmez değilim... Ama sen de biliyorsun, buna hiç cesaretim olmadı benim. Belki de atavik bir alt-duyu kalıntısı. Mağara devrinden kalma bir "erkeksilik". Bi çeşit bozum olmak ihtimalini önlemek üzre konulan (kadından sevgi dilenilmez, istenmez, kadın alınır vs.) sloganı. Bense, gene sıkmayayım, gına getirmeyeyim, salt sevdim. Ötesini düşünmedim, düşünemedim Leylim. Bir kez daha dinle, kafam da, yüreğim de senin uğruna canım. Ve nolursun bunu "aşırı" bulma. Hele bunu "her kişilere bol keseden ihsanlar dağıtma" şeklinde asla düşünme. Yüzüne karşı, eş dost (!), elâlem içinde de söyledim bunu: Seni hiçbir dost, büyük, küçük, yaşıt, hiçbir sevdiğim, hiçbir "tuttuğum"la bir tutamam. Bunu yaparsam, namussuz, alçak sayarım kendimi.

Yaşamımın "a canım" deyimine lâyık olmasını ne kadar isterdim Leylâ. Asıl sen, bol keseden vermiş oluyorsun bu deyiminle. Yaşamım, hele bundan böyle, üzüntülü, melânkolik, ağulu canım. Ne korkunç işe düştüm of! Seni zorlayamam, istemediğin, sevmediğin beraberliğe, aşka çağıramam, kendin de ne tek başınayken, ne de milyarla insanoğlunun bir-yürek, bir-dilek, çağırdığı türküdeyken, bu yarımlığımı, bu ölümden gayrı çaresi olmayan vurgunluğumu duyma-mazlıktan gelemem. Bunu "beşerî" bir hal saymanı isterim. Doğrusu da budur canım.

Bir de bi düşününü düzeltmek isterim: Sana kulluğumu, şair olma kaprisine verip, iki de bir "sana bu lâzım, lâzım" dedin. Orada, elâlem içinde, düzeltemedim. Eğer meseleyi salt böyle alıyosan, "acıma" içgüdüsüne bağlı bir sempati demeyeyim de bir hoşgörürlüğe saplanmış olursun. Sanırım böyle olmanı sen de istemezsin. Sonra işi kolayından alıp, "Oyun bunların hepsi Ahmedim" deyip, çözümsüz, yönsüz bırakman da

yanlış canım. “Yanlış” deyimini hafifseme Leylim, azâplar, yeri bellisiz (adsız ve kayıp) iç yaralar, hep bu “yanlış ”lardan.

Oradayken sana saygısızlığım ya da saygısızlık başlangıcı sayılacak yeltenilerim oldu mu canım? Şimdilik bunları düşünebilecek, doğru bir çözüme varacak yetide değilim. Eğer olduysa, olmuşsa, affet, affet, affet...

Kimselerin evinde bir lokma yemezdim Leylim. Arkadaş olsun, dost olsun, bu huyumdan illallah demiştir. Alınganlıkları çok bi çeşit gurur, minnet etmemek, açlıktan süzülüp gitmek bahasına da olsa, tuzuna payımı katmadığım bir sofraya oturmamak tutkum var. Sende böyle olmadı canım. Hiçbir rahatsızlık duymadan oturdum sofrana, yanı başına hem de! Senin ötekilerle bir tutulamayacağına bir delil say bunu istersen. Uyurken azap çektiğimi inkâr gelemem.

Bu konuda da senin yanlış bir kanı’nı belirtmek isterim: Sandığın gibi kıskanç ya da geri bir adam hiç olmam, hiç olmazdım. Gözümün önünde kocan da olsa birinin koynuna girmen ya da başını dizine yatırman sevindirmeli miydi beni? Bana kalırsa bilhassa, bendeki tutkuyu kırmak, beni bir yönümden -en zayıf yönümden- yıkmak testleriydi bunlar. Şüphesiz böyle de olsa bu sebepten seni kınayamam canım. Beride bir de senin beni alıkoymanın, misafir etmenin, dost görüntülü düşmanlarca dedikodulara, şuna buna sebep olacağını düşündükçe daha bir çıldırasıya seviyorum seni. Hiç yenilmeyeceğiz, takmayacağız. Sığırlara, kurbağa beyinli salon heriflerine, namussuza, yaşamayana, kahpe yalana -sen istersen o da- tükürüp geçeceğiz.

Sana, trende gelirken kurduğum birkaç şiirin iskeletini mi vereyim bilmem? En iyisi onlardan birer ikişer mısra alayım buraya. Ölümcül, doyamamış, kırgın bir havada oluşumu bağışla. Naz ya da serzeniş yapmıyorum: Buna biraz da sen sebepsin ömrüm.

Dökülür payına düşeni,
Ağzından burnundan, kırında,
Seni istemeyen, seni bırakırsın
Eğerek soyun cellâdın
Sen işte ..... (Bu ... sen inan ...)
Ben öleyim aay!
(Ben öpeyim yâr – ben öleyim dost!) } sonraki bitenler böyle bitecek.

4/

Kırdım boynumu yüzüne dimi.
Bir pecede bıraktım.
Leylim, sürme ettim kemiğimi

Murâd alınadımsa yıkkın değilim.
Evrene bir gelen, bir gelen yüzün.

Alnındaki yazı kim çekerdi ki
Sevdanın bu ağrısı ... —

Umarım ki murâd alam.
Bir selamına kaldım,
bir cıgarana
Esirgemmisin ?

Cıgaranın yarısını
ki murâdı birini
bulamadım, selamına
baştan aldım.
U.B.

Canım benim taslak tabi bunlar. Yorulmazsan sayarsan, beraberce yazalım. Tamamla beni. Şiiri olsun tamamla.

Çiçek birbirimizden saklı bir yönümüz yok. Bu sebep, rahat, duyduğun, tasarlayabildiğin, ...lediğin gibi anlat bana kendini. Korkma, üzmem seni. Hemede de bir teşekkür bağlayam galiba. Olsa ... olacak. Ama ben sana geldim. Ne bildiğin, istediğin gibi yap.

Cıgaran yarandan, neçinden, yalan sözünden öperim canım. Bekledim.

[signature]

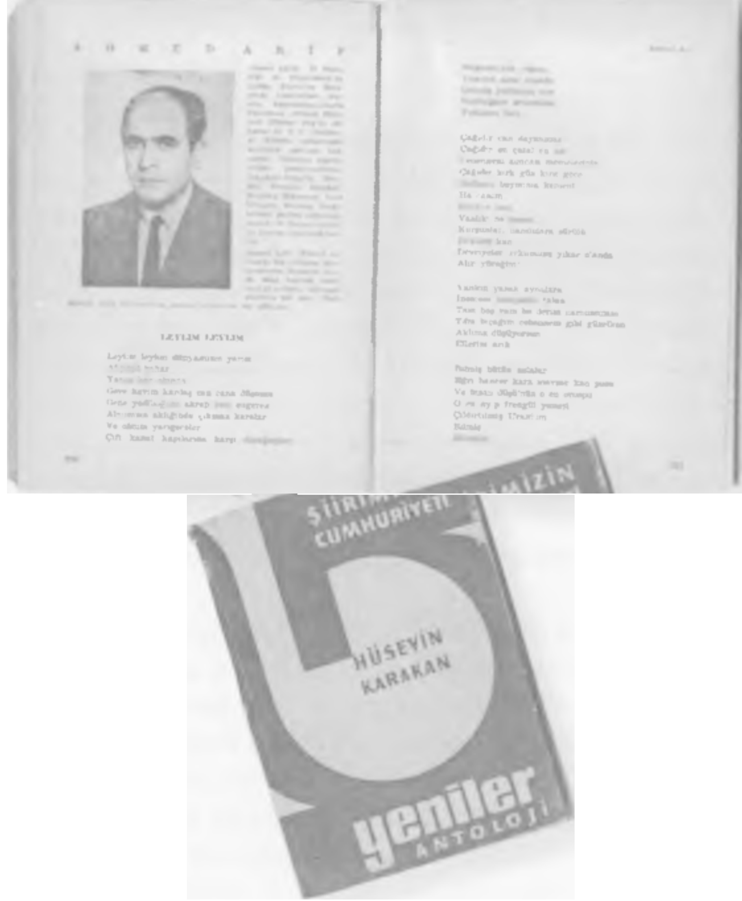
Canım benim taslak tabii bunlar. Yorulmazsan, seversen, beraberce yazalım. Tamamla beni. Şiirimde olsun tamamla.

Gayrik birbirimizden saklı bir yönümüz yok. Bu sebep, rahat, duyduğun, tasarlayabildiğin, düşlediğin gibi anlat bana kendini. Korkma, üzmem seni. Memed'e de bir teşekkür borçluyum galiba. Ne de olsa eve o da ortak. Ama ben sana geldim. Neyse bildiğin, istediğin gibi yap.

Rüzgâr yarandan, meç'inden, yalancı topuzlu saçından öperim canım. Bekletme.

[İmza]

1959

Leylim Canım,

Mektubunu hemen yanıtlamayı çok isterdim. Ne var ki başım belâdaydı. Üstelik bana verdiğin işi iyi kötü bir sona erdirmeden yazmak da gelmedi içimden. Tahmin edebileceğin belirli çevrelerin ve kişilerin bütün edepsizlik ve kalleşliğine rağmen sürgün işini iyi sayılacak bir sona vardırdım. Karar dün çıktı. Burada kalıyorum. KİRPİ'ni de bugün ele geçirdim. Yerden göğe hakkın var küfretmekte. Tanımıyordum o çevreyi, sayende heriflerle müşerref olduk. Pek gözüm tutmadı. Ancak hikâyenin bir sayfası eksik. Bağışla güzelim, gene asılacağım bulup verirlerse ne âlâ, vermezlerse bu kadarlığıyla yetin. İtlerle uğraşacak gücüm kalmamış.

Dedikodu yapmış olmayayım ya, muhterem arkadaşların seni kocandan boşadılar, ne boşaması hattâ bir yabancıya metres edip terki diyar da

ettirdiler! Ne desem boş, o herifleri gene de hoş tutar, evinde konuk eder, ağırlarsın. Hikâyeni istediğim zat da yekten senin homoseksüel olduğunu anlatmaya kalktı. Tersledim. “Tanır mısınız?” diye sorunca “Yooo, en yakınlarından öyle duyuyorum” dedi. En yakınların, güzelim!

Kim bilecek, benden daha yakının olamayacağını?

Mektup yazmayışıma alınmış gibisin. Bu duygunda içten olduğuna inanabilsem sevinir, kıvanır, sonra da kanlı katiller gibi ocağına düşer, bağışlamanı isterdim. “Balkona fırlatılmış olan” bir mektubumdan bahsediyorsun. Kim fırlatmış bilmiyorum. Postacı mı, yoksa evden biri mi? Neyse, canın pek sıkkın belli. Hikâyeni, o bitip tükenmez kendi kendini yemeni, kanıksadığım dellenmelerini, tutaraklarını okudum. Sevemedim. Sonu belki sevdirirdi. O da yok.

Yazar mısın bilmiyorum? Yazmayacağını sanıyorum ya gene de soruyorum. Yazarsan sevinirim. “LEYLİM LEYLİM” yayınlandı. (Şiirimizin Cumhuriyeti - YENİLER cilt 2) diye bir antoloji çıktı. Bulursan al. Kel kafamla bir de resim oturtmuşlar. Ama şiirlerin padişahını da koymuşlar. Üç ayrı şiir daha var. Sevdiğin şiirler civanım... Geçen yılbaşında İstanbul’daydım. Güner’le, Ayhan’la (Bambino) bir gece geçirdik. Bir âlem... Ayhan şimdi burada. “O huyunu” terklemiş sözde. Pek iyi şeyler söylemiyorlar hakkında. Ne yapsın fukara? Aytek de bildiğin mesleğini epey geliştirmiş, büyük dümenler çevirmek sevdasında. Konuşmuyorum onunla. Sana saygısızlık edenlerin cümlesini iğrenmeden anamıyorum... Memed’e selâm ederim. Öperim seni canım. Emrin olursa, esirgeme e mi?

[İmza]

Kara.

Çarpmış...
Perişan etmiş,
Kara sütü, kara sevdayla seni,
Ve kara memelerinde dişlerin âsi,
Karadır upuzun yattığın gece...
Telek, âh ettirir boynun kıl-ince.
Cihanlar, çocuklar, kuşlar içinde,
Sızlar bir yerlerin, yalnız ve kayıp.
Sızlar usul-usul, darpın.
...la kan tadında bir konca,
...zor şerbetini mısrâlarınca...
De be, aslan karam,
De, yiğit karam.
Hangi kaderin yazısı,
Zorlu yazısı
Belân da?

Anadan doğma nişanımı,
Sütlü barut dam-gasımı,
Bir gece parçasımı kaburgandaki?
Kız kâkülü ne hâl eylermiş teni!
Ellerin deli, hoyrat,
Ellerin susuz, yangın.
Ellerin oy! alarga...
De be, aslan karam,
De, yiğit karam.
Hangi güzelin diş yeri,
Mavi diş yeri,
Sevdanda?

Vurmuş,
Demirlerin çapraz gölgesi,
Alnına gelip ve serin.
Künyen çizileli kaç yıldız uçtu,
Kaç ayın sarardı, kaç kız sevişti.
Gelmemiş kimselerin.—
De be, aslan karam

De, yiğit karam,
Hangi zehirin meltemi,
Saran meltemi,
Hülyanda?

Hakikatlı dostunmuydu,
Can koyduğun ustanmıydı,
Bir uyumaz hasmınmıydı?
Ooof! de, bunlar olsunmuydu...
De be, aslan karam,
De, yiğit karam,
Hangi kahpenin hançeri,
Saklı hançeri,
Yaranda?

Nasıl, Leylâ? Kara’mı sevdin mi? Bunda diğer şiirlerimde bulunmayan, bir hayli yeni deyiş ve imajlar var. “Sütlü barut”, döğme yapılırken kullanılan bir boyadır. Süt ve barut karıştırılarak yapılır. Bunun gibi, daha sana yabancı gelen sıfat ya da deyimler varsa, yaz da sor. Kara imajı beni bir hayli baskıya almıştı. Bu şiirde onu bol-bol, sebil, kullandım. Bilmem tekrarlar batıyor mu? Bu hususu yaz, e mi.

Sana bir ufak şiir daha! Uzunlarını yazabilecek halde değilim, affet. Ve bunun adı yok, vardı ama iptal ettim. Yeni bir ad koyacağımdan eskisinin hükmü yoktur!

Açardın yalnızlığımda
Mavi ve yeşil.
Açardın, tavşan kanı,
kınalı, berrak.
Yenerdim acıları, kahpelikleri...

Gitmek,
gözlerinde gitmek sürgüne,
Yatmak,
gözlerinde yatmak zindanı.
Gözlerin hani?

“To be or not to be” değil,
“Cogito ergo sum” hiç değil.
Asıl iş, anlamaktır kaçınılmazı,
Durdurulmaz çığı,
Sonsuz akımı...

İçmek,
gözlerinde içmek, ayışığını.
Go
Va
Go
Gözlerin hani?

Varmak,
gözlerinde varmak, can tutsamına

Canımın gizlisinde bir can idin ki,
kan değil, sevdamız akardı geceye,
Sıktıkça cellât, kemendi...
Duymak,
gözlerinde duymak, üç ağaçları ...
Susmak,
Gözleri
gözlerin hani?

...inde susmak, ustura gi...

Bekletme, hemen yaz. Her saniyen dolu da olsa bana yazmaya çalış. Bak, tembelliğe, savsatmaya vurursan, benden hiç bir şey bekleme. Bencil bir duygu ama, kusurumu affet, bu, böyle.

Ha, bak, bu şiirleri ahlâki mecburiyetlerinin kanalına almamanı rica ederim. Mademki ilanı aşk değil, şu halde başkasına okumamak seni vicdanen rahatsız etmez! Kızma, e mi canım! Buna aksine sevin. Şaka yapabilecek, sana takılacak kadar ruh zindeliğine kavuştum. Ah, sen. Sen çok iyi çocuksun...

Bekletme, hemen yaz. Her saniyen dolu da olsa bana yazmaya çalış. Bak, tembelliğe, savsatmaya vurursan, benden hiçbir şey bekleme. Bencil bir duygu ama kusurumu affet, bu, böyle.

[İmza]

Öleydim Br.ooy

Varamaz elim,
Ayvasına, narına
Can dayanmazken
Kırar boynumu yürürüm.
Kurdun, kuşun bileceği hal değil,
Sormıyasız lal...

Kara ferman çıkadursun yollara.
Yârin bahçası târumâr,
Kan eder perçem...
Olancası bir tutam can,
Kadasına, belâsına sunduğum,
Öleydim brooy...

Elim boş, ayağım pusu.
Bir ben bileceğim oysa
Ne gazep sevdam,
Bir de ağzı var dili yok
Diyarbekir Kalesi.

Ahmed ARİF

[Signature]

Leylım,
Nasılsın canım? Gözlerinden öperim.

Kulun

[İmza]

33 KURŞUN DESTANI'ndan parçalar:

GİRİŞ

I-

Bu dağ Mengene dağıdır
Dördüncü orduda Vanda.
Bu dağ nemrut yavrusudur
Dördüncü orduda Nemruda karşı.
Bir yanın çığ tutar, Kafkas ufkudur.
Bir yanın seccade, acem mülküdür.
Doruklarda buzulların salkımı,
Firari güvercinler su başlarında
Ve karaca sürüsü, keklik takımı...
Yiğitlik inkâr gelimmez
Teke-tek döğüşte yenilmemişler
Bin yıllardan bu yan
Bura uşağı.
Gel, haberi nerden verek,
Turna sürüsü değil bu
Gökte yıldız burcu değil
Otuzüç kurşunlu yürek,
Otuzüç ağu pınar
Akmaz, göl olmuş bu dağda.

Yokuşun dibinden bir tavşan kalktı,
Sırtı ala-çakır,
Karnı sütbeyaz
Garib, iki-canlı bir dağ tavşanı.
Yüreği ağzında öyle zavallı
Tövbeye getirir insanı.
Tenhaydı, tenhaydı vakıtlar,
Kusursuz, çırılçıplak bir şafaktı,
Baktı otuzüçten biri
~~Baktı kolları vurulu~~ Karnında açlığın ağır boşluğu,
Saç-sakal uzamış
Yakasında bit
Baktı kolları vurulu
Cehennem yürekli bir yiğit,
Bir garip tavşana
Bir gerilere.
Düştü nazlı filintası aklına
Yastığı altında küskün,
Düştü Antep ovasından getirdiği tay
Perçemi mavi boncuklu
Alnında akıtma, üç topuk beyaz,
Eşkini hovarda, kıvrak,
Doru seglâvi kısrağı.
Nasıl uçmuşlardı Hozat önünde
Şimdi böyle çaresiz ve bağlı
Böyle arkasında bir kara namlu bulunmıyaydı
Sağınabilirdi yüceltilere.
Bu dağlar, dost dağlar
Kadrini bilir
Evel-allah bu eller utandırmaz adamı,
Yanan cıgaranın külünü,
Güneşlerde çatal-çatal çıtrıyan
Engereğin dilini,
İlk atımda uçuran usta elleri.
Bu gözler bir kez bilem faka basmadı,
Çığ bekleyen boğazların kıyametini
Karlı, yumuşacık hıyanetini
Bingöl ardı bütün uçurumların
Önceden bilen gözleri.
Gel haberi nerden verek
Hilafsız vurulacaktı
Emir, emirdi.
Kolu terfiyeli, omzu rütbeli
Ve yüreği demirdi arttakilerin.

2-

Vurun ula, vurun.
Ben kolay ölmem.
Bu zulum, bu kurşun tüketmez beni.
Babam gözlerini verdi Urfa önünde
Ve üç kardaşını
Üç nazlı selvi.
Ömrüne doymamış üç dağ parçası.
Burçlara, tepelere, minarelere,
Kirve, hısım aşiret çocukları
Hücum ettikde,
Bıyıkları yeni terlemiş daha
Benim küçük dayım Nazif
Yakışıklı, hafif, iyi suvari
Vurun kardaş demiş
Namus günüdür.
Ve şaha kaldırmış atını.

3–
Vurulmuşum.
Sınırın kuytuluk bir boğazında
Vakitlerden bir sabah namazında
Yatarım kanlı, upuzun.

Vurulmuşum.
Düşüm gecelerden kara
Bir hayra yoranım çıkmaz,
Canım alırlar, ecelsiz.
Sığdıramam kitaplara.
Şifre buyurmuş bir paşa
Vurulmuşum hiç yargısız, sorgusuz.
Kirvem, hallerimi aynı böyle yaz
Ölüm hiç kimsenin emri olamaz
Rivayet sanılır belki
Gül memeler değil
Dom-dom kurşunu
Paramparça ağzımda ki.

Ahmed ARİF

Merhaba!
gerisi var daha. Şimdilik göz
öpeyim.
lerinden

Sevgili Leylâ,

Sesin sedan kesik gene! Günlerinin, saatlerinin bu mertebe doluluğuna gıpta ediyorum. Herhal aldın, bu sıra çok yazdım sana. Beni ıskalaman neyse, hikâyelerini geciktirmen korkunç. Yoksa temelli bozuştuk mu?

Her postada uçarcasına umutluyum. Kutuya koşarak gidiyorum. Ve hep eli boş, boynu bükük, içi ezik dönüyorum. Bu şartlar içinde iyileşmeme imkân yok. İyileşmek şöyle dursun, gün günden bozuyor, paralize oluyorum. Dün sabah sana küfürlü bir sayfa karaladım, zarfladım, pulladım. Sonra kıyamadım postaya vermeğe, kendimden utandım. Yırttım attım. Beni affeder misin?

Nen var? Anlat, yaz bana. Senden yana hiçbir zulum beni yıkmaz, inan canım.

Gözlerinden, ellerinden, öperim.

Kulun-kölen

[İmza]

Leylâ,

Sevmeyi, neleri nice ya da nasıl sevmeyi, (nedenli ya zırva da olsa) sana öğretmek, kabul ettirmek gibi bir çabam olamaz elbet. Bu her şeyden önce sana saygısızlık, seni önemsemezlik olur. Gelgelelim -bu benim kara bahtımdır- sana kul, sana divâne olmanın “aşırılığını” sevmediğini söylüyorsun. Bir doz, bir ayar meselesinden çok, bir çeşit acımaklı tersleme! Bu bahiste yerden göğe haklısın. Zaten sen asla haksız düşmeyeceksin. Ne var ki hayatım, sebep gösterme ya da deliller üzerinde düşünmekle geçtiği halde, bu bahiste kafamdan çok yüreğimi verdim sana. “Verdim” yanlış galiba! Mesele vermekle bitmezmiş meğer. Kabul ettirmek, yüzümü dönünce bir kenara âlelade fazladan ve hurda bir nen gibi attırmamak varmış. Öğrettin, sağ ol. Ne diye böyle sıcak, böyle dost, böyle “hayır” denilemeyecek bir havadasın? “S..tir çekme” nin bu şendeki çeşidini bin yıl yaşasam öğrenemezdim.

“Zaafı hiçbirimiz sevmeyiz” diyorsun. İşi kelime oyununa dökmüş olmayayım. Sevmek de bir zaaf değil mi? Hattâ nice üstünlüklerin, nice erdem sayılan olguların, alt yüzü zaaf’a varmaz mı? Seni sevmeyim de, önemli ya da önemsiz, kendi cehennemimde seninle dayatmayım da ne yapayım Leylâ? Başıma hangi ataşı

dökeyim? Bunlar sana sorulacak nenler değil. Benimki de çaresizlik, hay gebereydim!

Elbet nasıl istersen öyle olacak... Öpülesi her nenlerin sende, yerli yerinde, duruyor. Zorla, tek yönlü (kendi mübâlağalı duyarlığımla -senden!-) mektuplarda bile öpemem elbet. Affet demeğe korkuyorum, kızarsın diye... Sana, oralığa gelmek mi canım? Ne mene küfredersen et yahut nasıl ilgisiz olursan ol, şu anda sadece ölmek istiyorum. Gebermek. Tek çıkar yol bu. Öyle ki cansız bir gövdeden gayrı hiçbir nen, hiçbir iz,

hattâ hiçbir anı bırakmadan gebermek. Senin başın için yemin ederim bu böyle.

Derkenar: Sana kırgın, sana dargın, alınmış da değilim. Bütün kahrım kendime. Sakın üzülme. Yalvarırım üzülme.

[İmza]

SON MEKTUP

1977

15 Mayıs 1977 Ankara

Leylim,

İngiltere'ye gittiğini gazetede okudum. Bu nedenle -dönüş zamanım bilmediğimden- sana teşekkürde geciktim. "Eski Sevgili"yi roman boyutlarında ele alabilirdin. Gene de çok güzel. Adını bana danışsaydın, "Eski" yerine "Ölümsüz" ya da "Sonsuz" olmasını isterdim. Uygunu, yakışığı budur çünkü. Neyse, bu konuda fırsat bulunca konuşuruz. Yahut yazışırız. Sana Dr. İsmail Beşikçi'nin imzalı kitabım gönderiyorum. İlgilenir, yararlanırsın. Başkaca ne desem? Filinta, beşini sürüyor. Bazen boynu bükük ve sonsuz mahzun, bazen şimşek gibi çakıp gürleyen bir çocuk. Fatoş ablasını ve seni öper. Ben de güzellik, sağlık ve mutluluğunun sonsuz olmasını dilerim. Fatoş'un gözlerinden öperim. Selâm ve sevgiler.

[İmza]

SÖZLÜK

Abstrait: Fr.; soyut

Afer: Beyaz, bembeyaz

Bililtizam: Bile bile, bilerek ve isteyerek.

Cenup: Güney.

Cızlamı çekmek: Bırakıp gitmek Fak: Tuzak.

Firaklı: Üzüntülü, dokunaklı.

Hatt-ı istiva: Ekvator.

Hempa: Arkadaş, ayaktaş, omuzdaş.

Hökerekli: Gösterişli Idee fixe: Saplantı İhtikar: Vurgunculuk

Kalebentlik: Şehrin kale sınırlarının dışına çıkmamaya hüküm giyen suçlu durumunda olmak.

Kavas: Elçilik veya konsolosluklarda görev yapan hizmetli.

Kekitmek: Kaçırmak, saptırmak Koygun: Dokunaklı, etkili, içli, acıklı.

Lahza: An.

Muvakkaten: Geçici olarak.

Mültefit: İltifat eden (kimse).

Refulman: Bilinçten bilinçdışına bastırma.

Say: Çalışma, emek sarf etme.

Siftinmek: Yılışıklık ederek sokulmak, yanaşmak.

Ahmed Arif'in Leylâ Erbil'e gönderdiği mektuplar yazıldıkları dönemin entelektüel ve yayın ortamını, Ahmed Arif'in sürgün günlerini, yaşadığı siyasi baskıyı, içsel dünyasını ve en çok da aşkını tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor.

Sabah gözlerimi sana açarım.
Akşam, uykularımı senden alırım. Neriye, ne yana dönsem
karşımda mutlakıyetin a harikulade başdönmesini bulurum.
Böyleyken yine de çıldırtmam halime, hergelelik, açgözlü-
lük eder, seni özlerim. Aklıma gelmez ki seni usandırır,
sana gına getiririm. Sana dert, sana ağırlık, sana sıkıntı
olurum. Nemsin be? Sevgili, dost, yâr, arkadaş...
hepsi. En çok da en ilk de Leylâ'sın bana. Bir umudum,
dünya gözüm, dikili ağacımsın. Uçan kuşum, akan su-
yumsun. Seni anlata bilmek ne? Ben cehennem çark-
larından kurtuldum. Üşüyorum kapama gözlerini...

9 786053 609308

KDV dahil fiyatı
14 TL

1

Leylâ Erbil, *Üç Başlt Ejderha*, İş Bankası Kültür Yayınları, 2012, s.13.

Refik Durbaş, *Ahmed Arif Anlatıyor: Kalbim Dinamit Kuyusu*, Cem Yayınevi, 1990, s.25-26.

2

Ankara, 1997, s.45.

3

" Ziya Şeker, *Ahmed Arif ve Şiirini Besleyen Kaynaklar,* Ürün Yayınları, Ankara, 1997, s.63.

4

Bu mektup Leylâ Erbil'in arşivinde eksik olarak bulunmuştur.

5

Mektuptan okunamamıştır.

6

Mektuptan okunamamıştır.

1

Sözü geçen mektup bulunamamıştır.

2

Bu mektup Leylâ Erbil'in arşivinde eksik olarak bulunmuştur.